

Grenzeloos Limburg

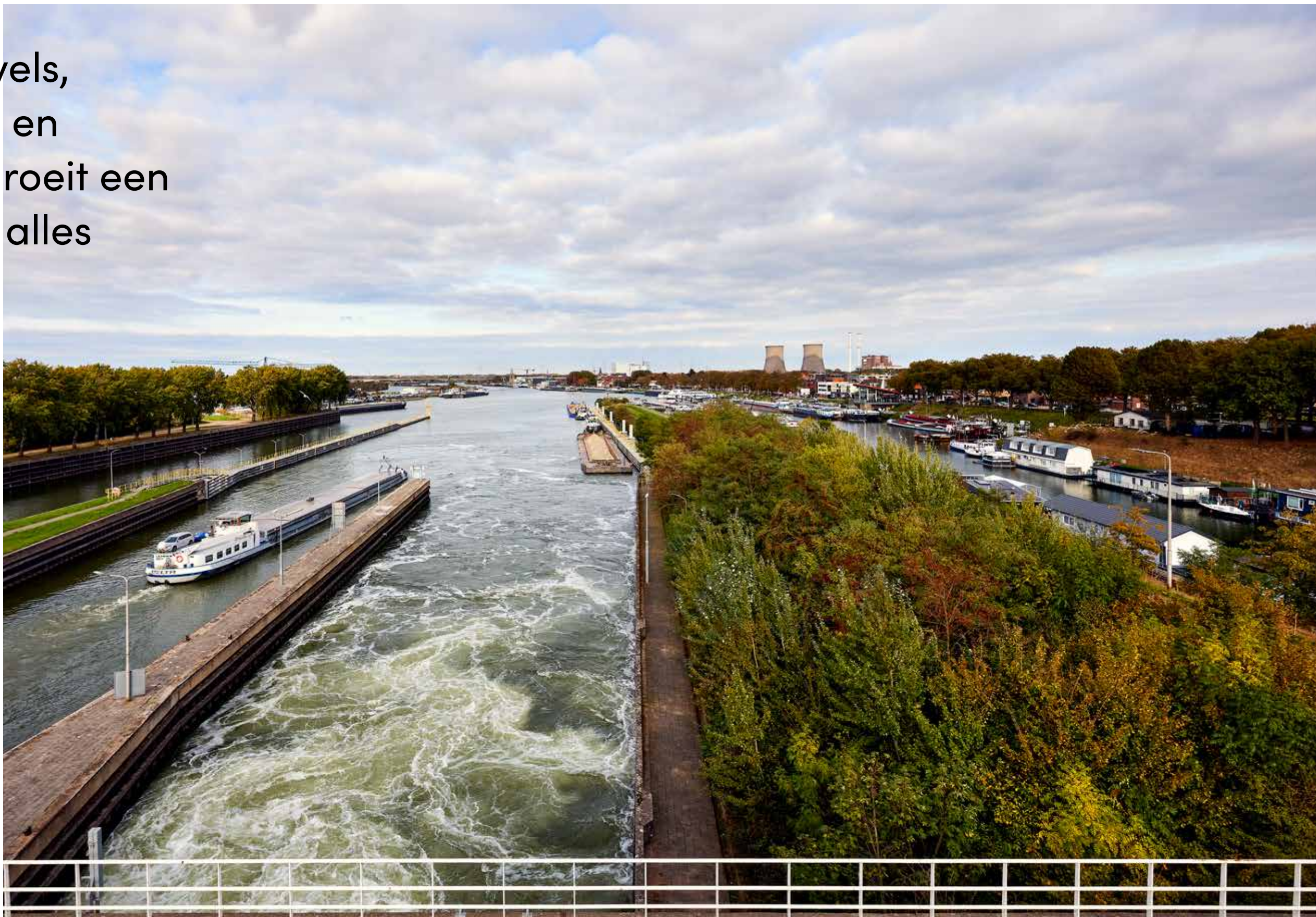
jaarverslag van de
gouverneur 2025

Grenzeloos Limburg

jaarverslag van de
gouverneur 2025

“Tussen heuvels,
waterwegen en
snelwegen groeit een
Limburg dat alles
verbindt.”

*Uitzicht vanaf de sluis in Maasbracht,
richting de binnenhaven.*

Voorwoord

Een Limburg zonder grenzen. Het klinkt ambitieus – en dat is het ook. Maar juist daarom is het nodig. In Limburg lopen we nog te vaak tegen grenzen aan die we zelf niet hebben getrokken, maar die ons wél beperken. Regels die samenwerking bemoeilijken. Slecht bereik zodra je de grens oversteekt. Verschillende fiscale stelsels waardoor werken over de grens ingewikkeld wordt. Of technische beperkingen die het delen van energie met onze buurlanden in de weg staan. Onzichtbare grenzen, maar met voelbare gevolgen.

Daar mogen we best van af.

Maar er zijn ook mensen die juist profiteren van de nadelen van grenzen: criminelen. Zij hebben geen last van bureaucratie, maar zoeken de grenzen letterlijk en figuurlijk op om er voordeel uit te halen, ten koste van onze samenleving. Dáár moeten we paal en perk aan stellen.

Grenzen stellen is soms nodig, maar niet altijd makkelijk. Wat mag je kind wel of niet? Hoeveel werk kun je aan? Wat accepteer je van een ander? En welke normen en waarden liggen daaraan ten grondslag – zijn die voor iedereen hetzelfde? Het begint met nieuwsgierigheid en de bereidheid om vragen te stellen, aan jezelf en aan de ander. Reflecteren, nadenken voordat je oordeelt.

“Woorden doen ertoe. En door met elkaar te praten, leggen we de basis voor daden.”

Dat is de kern van een gezonde democratie: ruimte voor tegenspraak, zonder vooroordelen.

Tegenspraak is onmisbaar. Ook bij mij thuis, aan de keukentafel, voeren we dat gesprek. Soms klinkt daar gezonde tegenspraak. Dat is maar goed ook. Zoals het oude spreekwoord, afgeleid uit een bijbelse passage, zegt: “Haal eerst de balk uit je eigen oog en pas dan de splinter uit het oog van een ander.” Het herinnert ons eraan niet te snel te oordelen.

Ook binnen het Gouvernement is er ruimte voor dialoog. Ik werk met een kernteam van mensen uit verschillende windstreken (en) van verschillende (leeftijden). Zij durven zich uit te spreken en dat zet mij aan het denken. En niet alleen daar: ik ben vaak buiten te vinden, in Limburg en ver daarbuiten. In gesprek met mensen over welke grenzen zij ervaren en hoe we die samen kunnen wegnemen.

“Tegenspraak is geen teken van verdeeldheid, maar van een gezonde democratie.”

Soms vraag ik me af: heeft een jaarverslag als dit nog betekenis in deze tijd? Mijn antwoord is een volmondig ja. Want woorden doen ertoe. Door onder woorden te brengen waar we mee bezig zijn, leggen we de basis voor daden. En door ook buiten deze muren in gesprek te gaan, tonen we wat democratie betekent: praten mét elkaar in plaats van over elkaar. Grenzen durven stellen waar nodig, maar ook durven loslaten.

Als Provincie kunnen we niet alles doen en zijn we niet altijd het bevoegde gezag. Maar luisteren en meedenken kan altijd. Stel daar géén grens aan. Geef ruimte. Luister. Spreek met elkaar, niet over elkaar. En durf je uit te spreken als je twijfelt, als iets wringt of als je het ergens niet mee eens bent.

We zien allemaal dat ontevredenheid groeit. Mensen haken af, zwijgen, voelen zich niet meer betrokken. Anderen hebben het gelukkig goed, maar verliezen daardoor soms de blik op de ander. Terwijl geluk pas waarde krijgt als je het deelt.

Harde woorden misschien, maar wel gemeend. Want wat doet u? Zwijgt u? Wijst u naar een ander? Of doet u mee? In 2025 ging ik daarover in gesprek met jonge denkers in Ysselsteyn, tijdens een euregionaal vrijheidsdebat. De vraag die ik hen stelde, stel ik ook aan u: “Wat is onze democratische rechtsstaat waard als we er niet samen werk van maken?”

Grenzen durven stellen is moeilijk, maar niet onmogelijk. Het begint bij elkaar opzoeken, luisteren, praten. Openstaan voor elkaars ideeën, meningen en visies – ook als die anders zijn. Dat is de kracht van onze democratie: verschillen erkennen, maar met wederzijds respect.

Laten we in 2026 samen op zoek gaan naar onze grenzen. De grenzen waar we vanaf willen én grenzen die we misschien zijn vergeten te bewaken. De dialoog helpt ons om samen te ontdekken wat die betekenen. Dat vraagt moed en lef. En ja, ik hoor u denken: “Maar gouverneur, u bent toch al veel buiten, in gesprek met de (Lim)burgers?” Dat klopt. Maar misschien praten we te vaak met dezelfde mensen. Met degenen die al betrokken zijn. Terwijl we juist de mensen moeten bereiken die zwijgen, afhaken of anders denken. Dáár ligt de uitdaging. Voor mij en voor u.

**“Luister en
spreek met
elkaar, niet
over elkaar.”**

Dus laten we verder kijken dan onze eigen kring. Stap op een ander af. Zoek de dialoog, ook buiten je bubbel. Want alleen zo groeit Limburg verder. Met jong en oud, van Eijsden tot de Mookerhei, van agrariër tot econoom. Iedereen doet mee. En ook komend jaar blijf ik, in gesprekken en ontmoetingen, stilstaan bij één thema: **Grenzeloos Limburg**. U ook?

Emile Roemer

Gouverneur van een grenzeloos Limburg

**“Democratie
vraagt om moed,
nieuwsgierigheid
en ruimte voor
verschil.”**

Inhoud

Grenzen bestaan in Mook en Middelaar vooral op papier
Inge van Dijk

14

Hoe het Limburg Festival grenzen opzoekt en laat verdwijnen
Boy Jonkergouw

22

De Pannenfabriek in Echt - van dakpannen naar pannen op het vuur
Chanou de Boer

30

Grenzeloos leren, onderzoeken en samenwerken
Loes van Bokhoven

38

Niet over elkaar praten, maar mét elkaar
Emile Roemer

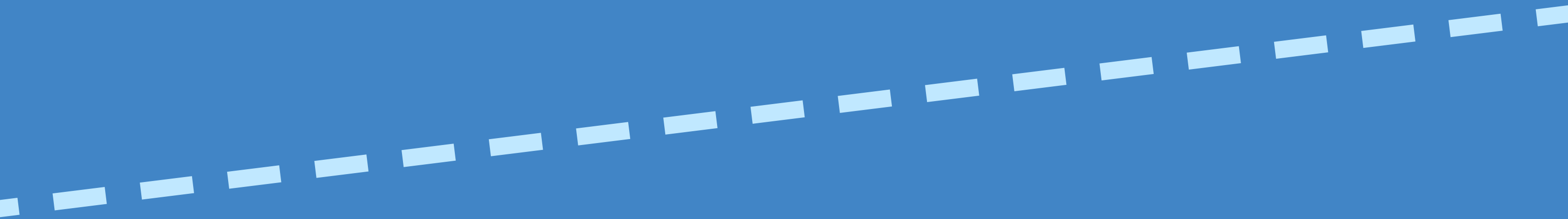
46

“Limburg is bezig met
de transitie naar de
groene chemie.”

Het industriecomplex Chemelot, met meer dan 60 fabrieken, ongeveer 200 bedrijven en een oppervlakte van 880 hectare grond. Het is gelegen rondom het knooppunt Kerensheide van autosnelweg A2 en A76.

Grensregio

“Wij zijn Limburgers, maar juichen voor N.E.C.”

Grenzen bestaan in Mook en Middelaar vooral op papier

Burgemeester Inge van Dijk voor de ingang van de raadzaal in het stadhuis van Mook en Middelaar.

Inge van Dijk

Aan de uiterste noordrand van Limburg, waar de provincie bijna geruisloos overgaat in Brabant en Gelderland, ligt Mook en Middelaar. De kleinste gemeente van Limburg, maar met een opvallend brede blik. Burgemeester Inge van Dijk vertelt over korte lijnen, praktische samenwerking over grenzen heen en over nieuwsgierigheid als het beste medicijn tegen hokjesdenken.

“Wij zijn Limburgers, punt”, begint Van Dijk resoluut. “Maar onze leefwereld is voor een groot deel op Nijmegen gericht. Dat is hier gewoon praktisch.” Ze lacht. “We juichen hier niet voor VVV-Venlo, maar voor NEC. En we lezen niet De Limburger, maar De Gelderlander. Mensen ervaren die grenzen gewoon niet. Die bestaan alleen op kaarten en in bestuurlijke hoofden.”

De ligging typeert de gemeente: geografisch gezien Limburgs, maar cultureel open. “Als je naar het ziekenhuis moet, ga je naar Nijmegen. Wil je voortgezet onderwijs, dan is Cuijk maar tien minuten over de fietsbrug. En op zaterdag gaan veel mensen gewoon in Duitsland winkelen. Mensen hier kiezen gewoon wat het beste bij hun dagelijks leven past.”

“Mensen ervaren die grenzen gewoon niet. Die bestaan alleen op kaarten en in bestuurlijke hoofden.”

Brug tussen Maas en heuvelland

Mook en Middelaar bestaat uit vier dorpen: Mook, Middelaar, Plasmolen en Molenhoek, de grootste kern, die nota bene gedeeltelijk in Gelderland ligt. “De receptie van Van der Valk ligt in Limburg, maar de hotelkamers in de gemeente Heumen. Dus daar strijkt Gelderland de toeristenbelasting op”, zegt Van Dijk gekscherend.

De gemeente wordt in de volksmond soms ‘de brug tussen Maas en Heuvelland’ genoemd. “En dat klopt ook”, zegt ze. “We liggen letterlijk op het noordelijkste punt. We delen bovendien meer kilometers grens met Gelderland en Brabant dan met Limburg. Het grensgevoel is hier vanzelfsprekend.”

Kleine gemeente, korte lijnen

Met amper 8.000 inwoners is Mook en Middelaar overzichtelijk. En dat is precies de kracht, vindt Van Dijk. “Onze lijntjes zijn écht kort. Als een gezin ondersteuning nodig heeft, dan weten we dat meteen. Dan leggen we intern direct de verbindingen – zonder dat je langs zes loketten moet of tig formulieren moet invullen. Je kent elkaar en daardoor kun je snel schakelen.”

Dat kleinschalige betekent ook: kwetsbaar zijn. “Sommige functies zijn eenpitters. Als iemand ziek wordt of met vakantie is, moet je creatief zijn. Maar dat hoort bij een kleine organisatie. Maar daardoor zijn we ook dicht bij onze inwoners.”

Bestuurlijk vraagt het om pragmatiek. “Als wij jeugdzorg inkopen, doen we dat in Nijmegen. Dan kun je er bestuurlijk moeilijk over doen, maar het leven van onze inwoners is leidend, niet de provinciegrens”, zegt ze over de gemeente, die deelneemt aan het samenwerkingsverband Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en onderdeel is van de Euregio Rijn-Waal.

Toen Van Dijk begon, liet ze onderzoeken met wie de gemeente allemaal samenwerkt. “Daar kwam iets moois uit: het is exact fifty-fifty. De helft van onze samenwerkingen ligt in Limburg, de andere helft in Gelderland. Dat zegt alles over wie wij zijn.”

Het Midzomernachtfestival

Midzomernacht, de langste dag van het jaar, wordt vooral in Noord-Europa gevierd – en sinds kort ook in Noord-Limburg. In Mook en Middelaar groeide het Midzomernachtfestival in korte tijd uit tot een vaste waarde in de lokale zomer. Burgemeester Inge van Dijk noemt het “een prachtig voorbeeld van wat onze gemeenschap kenmerkt: samen iets moois neerzetten. Je hoeft niet groot te zijn om iets te kunnen betekenen.”

Het idee kwam van legte de Jong. Tijdens haar reizen in het buitenland maakte ze kennis met het Fête de la Musique in Frankrijk en het midzomernachtfeest in Canada. “In Frankrijk is het zelfs bij wet vastgelegd: op 21 juni is er overal muziek. Dat voelde als een superchille, lange zomeravond – muziek als sfeermaker en verbinder.”

Met dat gevoel begon ze in 2022 aan haar eigen variant. Ze benaderde als eerste een lokale muziekvereniging – en die zei meteen ja. Sindsdien groeide het festival razendsnel: zes podia, vierhonderd muzikanten, tientallen vrijwilligers en een markt langs de Maaskade met kunst, eten en ambacht “Het mooiste is dat mensen voor één optreden komen en tien andere ontdekken”, zegt De Jong. “Er ontstaan nieuwe ontmoetingen en samenwerkingen. Dat is precies wat muziek kan doen: verbinden.” Haar ambitie reikt verder: “Van onze gemeente naar Noord-Limburg, vervolgens Limburg en uiteindelijk door het hele land. Waarom zou Nederland de zomer niet vieren zoals Frankrijk dat doet?”

Meedoen kan altijd

Een ander voorbeeld van die betrokkenheid is Molenhoek's Makkie, een sportief evenement dat allang meer is dan alleen hardlopen. “Je kunt vijf, tien of vijftien kilometer hardlopen door de heuvels, maar er is ook een wandeltocht, een kidsrun en een frame run voor mensen die niet zelfstandig kunnen lopen”, zegt Van Dijk zichtbaar trots. “Dat vind ik fantastisch. Iedereen doet mee, op zijn eigen manier.”

Hetzelfde geldt voor het Midzomernachtfestival. “Daar stond dit jaar ook de popband van Driestroom op het podium, met mensen met een verstandelijke beperking. Iedereen telt mee – dat is voor mij de essentie van onze gemeenschap.” Ze vat het nuchter samen: “We denken hier niet in hokjes. We kijken gewoon wat iemand wél kan.”

Kleine schaal, grote verantwoordelijkheid

Klein zijn betekent ook keuzes maken. “We hebben geen zwembad en geen bibliotheek. Dat dwingt je om samen te werken. En dat doen we”, zegt Van Dijk. “Voor voorzieningen die we zelf niet kunnen dragen, zoeken we partners. En de voorzieningen die we wél hebben, willen we behouden: sportvelden, een basisschool, supermarkten. Maar dan moet je vooruitdenken, niet wachten tot het te laat is.”

De gemeente bestaat in haar huidige vorm al 225 jaar. “We zijn nooit gefuseerd, nooit van grenzen veranderd. Daarmee zijn we een van de oudste gemeenten van Nederland. Dat hebben we op 23 oktober 2025 mooi gevierd. En dat mag ook weleens gezegd worden.”

In de bodem zitten sporen van nog oudere tijden. “Het gebied was al bewoond in de Romeinse tijd”, vertelt ze trots. “We hebben resten van een laat-Romeinse brug over de

“We moeten nieuwsgierig zijn naar elkaar. Echte interesse tonen.”

Maas gevonden en van een Romeinse villa bij Plasmolen. Als je in je tuin gaat graven, stuit je waarschijnlijk op iets uit die tijd. Het verleden ligt hier letterlijk onder je voeten.”

De geschiedenis is ook bovengronds tastbaar. “Niet alleen Zuid-Limburg heeft heuvels. Ons reliëf is ontstaan in de ijstijd. De grens van het landijs lag precies hier. Dat maakt ons landschap zó bijzonder en zorgt dat het erg in trek is bij mountainbikers, die van heinde en verre komen. In de weekenden en vakanties zie je veel auto's en campers met fietsdragers, met Duits kenteken”, illustreert ze.

Grenzen op papier

“Bestuurlijk zijn grenzen logisch”, zegt Van Dijk. “Maar inwoners ervaren ze niet. Die gaan gewoon waar het handig is. Wij moeten als bestuurders niet denken in lijnen op een kaart, maar in leefwerelden. Waar mensen werken, naar school gaan, zorg krijgen. Dáár moet je op aansluiten.”

“Limburg is altijd al grenzeloos geweest”, zegt ze. “In de mijnstreek kwamen mensen uit Polen, Duitsland, België, overal vandaan. We zijn dat alleen een beetje vergeten. Maar als je goed kijkt, zit dat grenzeloze nog steeds in ons.”

“En trouwens, we kijken hier letterlijk neer op Gelderland – vanaf Jachtslot Mookerheide. Dat zeg ik ook altijd grappend tegen mijn collega's daar. De relatief hoge ligging ten opzichte van de omgeving is bewust gekozen om het slot aanzien te geven en vanuit de torenkamer neer te kijken op het Gelderse Heumen”, weet Van Dijk. Volgens De Canon van de gemeente Heumen wilde de opdrachtgever voor de bouw – Jan Jacob Luden – burgemeester Van den Broek van Heumen ‘gek van jaloezie maken’ met de aanleg van het landgoed en bouw van het slot.

Op de grens van Limburg en Gelderland, bij de kruising van de Bi(e)sseltsebaan en de Groesbeekseweg, met zicht op Herberg-Restaurant 't Zwaantje

Nieuwsgierig blijven

Het gesprek krijgt vanzelf een filosofische wending. “We moeten nieuwsgieriger zijn naar elkaar”, zegt Van Dijk. “Niet alleen vragen ‘alles goed?’, maar ook doorvragen. Echte interesse tonen. Dat is de enige manier om hokjesdenken te doorbreken.”

Ze verwijst naar iets wat haar opviel. “Iemand vertelt dat hij in Amerika op vakantie was en de ander zegt: ‘Oh, daar ben ik ook geweest!’ En dan begint hij over zijn eigen reis. Oprechte nieuwsgierigheid is juist luisteren. Niet meteen je eigen verhaal eroverheen leggen.”

Taal speelt daarin een rol, zegt ze. “Ik probeer woorden als ‘polarisatie’ of ‘inclusie’ te vermijden. Niet omdat ze onbelangrijk zijn – integendeel – maar omdat ze voor veel mensen afstand creëren. Dan haken mensen af. Terwijl de bedoeling juist is om verbinding te maken.”

“Grenzen bestaan vooral op papier. In het echt wonen we gewoon samen, werken we samen, vieren we samen. Ik heb ook heel bewust voor het burgemeesterschap in Mook en Middelaar gekozen. Het is een Limburgse gemeente die veel op Nijmegen is gericht – je werkt hier eigenlijk in twee regio’s tegelijk. Juist die bestuurlijke balans vond ik een mooie uitdaging”, besluit Van Dijk.

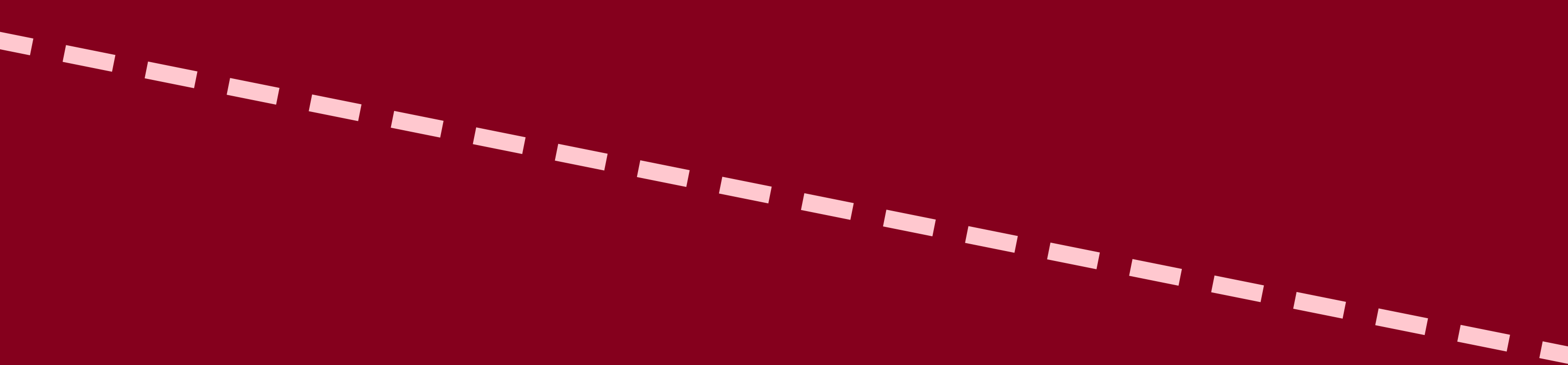
Over de gemeente Mook & Middelaar

Gelegen in de kop van Limburg, is Mook en Middelaar de kleinste gemeente van onze provincie, met een oppervlakte van 17 km² en 1,5 km² aan water. Het is rijk aan grenzen, met bijvoorbeeld de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en Duitsland, en maakt deel uit van de Gezondste Regio. Netwerken en samenwerken zijn bijna verplichte kost voor bestuurders en inwoners.

Het bestaat uit een viertal dorpen: Molenhoek, Mook, Plasmolen en Middelaar. Deze dorpen tellen gezamenlijk 8.153 inwoners (peildatum 1 januari 2024). De gemeenteraad bestaat uit 13 leden, weliswaar de kleinste gemeenteraad van Limburg, maar waar je wel de grootste invloed kunt hebben om je stem te laten horen.

De inwoners, ondernemers en verenigingen uit Molenhoek, Mook, Middelaar en Plasmolen kunnen elkaar makkelijk vinden en helpen via **MaasBuren.nl**

Verbondenheid

“De plek wordt de derde speler”

Hoe het Limburg Festival grenzen opzoekt en laat verdwijnen

Boy Jonkergouw in de ECI Cultuurfabriek, een van de locaties van het Limburg Festival.

Boy Jonkergouw

Sinds januari 2025 geeft Boy Jonkergouw als nieuwe artistiek directeur richting aan het Limburg Festival. Hij trad, samen met zakelijk directeur Bas Broeder en directeur productie Francis Bruekers, in de voetsporen van Jan Klompen – Limburger van Verdienste – die 28 jaar de drijvende kracht was achter het festival. Met respect voor de rijke erfenis van zijn voorganger en dezelfde liefde voor plek en publiek, durft Jonkergouw het aan om de komende jaren de grenzen van het festival op te schuiven – letterlijk én figuurlijk.

“Goede podiumkunst laat je de zaal uitlopen met het gevoel: hé, dit ging eigenlijk ook over mij! Theater leert ons dat aandacht voor de ander nog steeds het mooiste gebaar is.”

Die visie past naadloos bij het DNA van het festival: intiem, kleinschalig en diep verweven met de plekken waar gespeeld wordt. Midden-Limburg – met kastelen, kloosters, boerderijen en ruige industriële relictten – is het natuurlijke podium. “In een schouwburg is het publiek te gast bij de maker”, vertelt Jonkergouw. “Op locatie zijn publiek én makers te gast bij de plek en wordt die plek de derde speler.”

“Goede kunst
laat je denken:
hé, dit ging
eigenlijk ook
over mij.”

De plek als derde speler

Locatietheater verandert de spelregels. Een cabaretvoorstelling die in een theater al uitstekend werkt, krijgt buiten een andere lading: intiemer, dichterbij de huid en met meer dialoog dan eenrichtingsverkeer. Het licht is anders, de afstand kleiner en vooral: de omgeving spreekt mee. “Zodra je in en om een kasteel speelt, ontstaat er vanzelf extra betekenis”, zegt Jonkergouw. “De geschiedenis van de plek verdiept het verhaal met een extra laag.”

Midden-Limburg is rijk aan onvertelde verhalen. Kastelen, kloosters en boerderijen, maar ook rauwere plekken zoals voormalige kazernes en industriële complexen: ze vragen erom niet alleen als decor te dienen, maar mee te vertellen. “Dit jaar hadden we bijvoorbeeld een theaterwandelpad door Kasteel Aldenghoo in Haelen. Dat werkte fantastisch. Toch wil ik nóg meer doen met de verhalen van die locaties zelf. Dáár zit de magie.”

Frisse blik, vertrouwde wortels

Jonkergouw kwam in januari 2025 aan boord met een helder uitgangspunt: eerst goed kijken naar wat er al is en dáárop voortbouwen. “Dit festival is 28 jaar bezig. Er is een vaste kern van publiek, een rijk aanbod en een bijzondere prestatie; het trekt mensen van het platteland in groten getale naar cultuur. Mijn eerste impuls was: niet meteen aan knoppen draaien, maar eerst begrijpen waar de kracht zit.” Tegelijk ziet hij onbenutte kansen: het festival buiten de regio breder bekendmaken, het publiek verversen en jongere generaties nadrukkelijker betrekken – zonder de intimiteit kwijt te raken.

Die beweging lukt alleen als de gemeenschap mee beweegt. En die gemeenschap is sterk, benadrukt hij. “Het festival is als mycelium in een bos: niet overal zichtbaar, maar ondergronds verbonden. De vrijwilligers zijn onze ‘schimmeldraden’: ze zorgen voor voeding en verbinding. In een tijd waarin mensen zich vaak alleen nog maar verbonden voelen omdat ze samen ergens tégen zijn, bouwen onze vrijwilligers gezamenlijk aan iets nieuws.”

Dat gevoel van verbondenheid reikt verder dan de organisatie zelf. Ook de regio denkt mee en stelt zich open. “Je hoeft in Midden-Limburg maar bij een boerderij aan te kloppen en te zeggen: we zijn van het Limburg Festival, en de deur gaat open”, zegt hij. “Noem het trots, noem het liefde voor de plek en het publiek. Mensen willen laten zien wat ze hebben. Dat maakt ontzettend veel mogelijk.”

Om die gemeenschapszin vast te houden, organiseert het festival drie keer per jaar ontmoetingen met vrijwilligers. “We willen geen zomerse hulptroepen, maar een netwerk dat het hele jaar door groeit, net zoals mycelium.”

Identiteit: kleinschalig, persoonlijk, Limburgs

Wat het Limburg Festival volgens Jonkergouw uniek maakt, is de combinatie van locatie en menselijke maat. “Het zijn de bijzondere Limburgse plekken, de relatieve kleinschaligheid en de persoonlijke sfeer”, vat hij samen. “Je voelt je als bezoeker geen toeschouwer, maar deelnemer. En dat geldt net zo goed voor de vrijwilligers, die het festival letterlijk opbouwen. Die verbondenheid maakt dit festival anders dan andere.”

Het is een festival dat stevig in de regio wortelt, maar tegelijk de blik durft te verruimen. “We willen meer landelijke en provinciale bekendheid, zonder te verliezen wat ons typeert: de intimiteit en de warmte.”

Jong publiek, nieuwe verhalen

Publiek verversen zonder massaliteit: het klinkt als een spagaat, maar het werkt als je dicht bij het leven van jongeren programmeert. In Klup Kazerne, een theaterroute over het terrein van de Van Hornekazerne in Weert, staan voorstellingen van jonge makers voor een jong publiek centraal. De voorstelling ‘Kont’ van Damaris de Jong, waarin de oppervlakkigheid van beauty influencers op de hak wordt genomen, raakte een snaar. “Je betreft jongeren niet met acties alleen”, zegt Jonkergouw. “Je betreft ze met verhalen waarin ze zichzelf herkennen.”

Hij ziet ook kansen om de band structureler te maken: “We willen meer samenwerken met scholen, jeugd- en vakantie-werk en culturele opleidingen. Als jongeren niet alleen consumeren, maar ook zelf creëren en hun eigen verhaal terugzien op het festival, voelen ze zich eigenaar. Dan wordt het ook hún podium.”

Grenzeloos in de praktijk

Het festival wil toegankelijk zijn voor een breed publiek. Toegankelijkheid kreeg bijvoorbeeld een tastbare vertaling met sound shirts bij een dansvoorstelling, waarmee ook doven de trilling van muziek konden voelen. “Wat ik daarbij mooi vind: het was geen andere voorstelling voor dove bezoekers, het was iedereen voorstelling”, zegt hij. “De grens tussen doof en horend verdween even. Iedereen in het publiek deelde dezelfde beleving.”

Grenzeloos betekent ook internationale verhalen naar Limburg brengen, zoals ‘The horse of Jenin’ van de Palestijnse acteur en komiek Alaa Shehada, die met humor de menselijkheid achter de kille headlines die het nieuws domineren terug in beeld brengt. “Iedereen die oorlog wil voeren, moet eerst ontmenselijken. Theater doet het tegenovergestelde: het maakt ons weer nieuwsgierig naar de ander.” Hij glimlacht: “We kunnen de wereld niet redden,

“Vermaak mag
troosten.
Soms heelt
het zelfs een
beetje.”

maar terwijl ergens anders bloemen uit het perkje worden getrokken, planten wij in een ander bloembed nieuwe bij.”

De komende jaren kijkt het festival over de grens naar België en Duitsland, met de wens om stap voor stap richting een Drielandenfestival te groeien. Tegelijk blijft Jonkergouw realistisch: “Alles over héél Limburg uitsmeren zou de kracht verdunnen, maar ook de productiekosten aanzienlijk verhogen. We willen de wortels stevig in Midden-Limburg houden en slim samenwerken daarbuiten, met Belgisch-Limburg als logische eerste stap.”

Bekender, niet massaler

Regelmatig valt de naam Oerol in gesprekken over openlucht- en locatietheater. Jonkergouw nuanceert: “We willen ons meten met Oerol qua naamsbekendheid – niet qua massaliteit. Sterker nog, we horen steeds vaker dat mensen Oerol te groot vinden worden en juist voor het Limburg Festival kiezen. Dat gevoel dat je met honderd anderen iets unieks meemaakt in het groen of op erfgoed, dat moeten we bewaken.”

De weg naar meer naamsbekendheid loopt via verhalen die dichterbij de actualiteit zitten, het provinciaal en landelijk steviger op de kaart zetten van het festival en het lef om radicalere inhoudelijke en artistieke keuzes te maken. “Soms moet je iets doen wat schuurt of verrast, juist om te blijven raken.”

Het Kruiswegpark in Roermond, de afgelopen editie van het Limburg Festival het toneel van de voorstelling 'Anton de Kom, mijn vader'.

Kunst als troost en heemeester

Kunst hoeft niet per se te schuren of verrassen, maar mag ook troosten. Soms heelt het zelfs een beetje. De voorstelling 'Vallicht' van Romijn Conen, die na hersenletsel opnieuw het podium op ging, deed dat zichtbaar. "Na afloop viel een vrouw – die haar dochter aan een herseninfarct verloren had – snikkend in zijn armen", zegt Jonkergouw. "Dat gaat ver voorbij vermaak. Je voelt je eigen eindigheid, je menselijkheid, je kwetsbaarheid. Je staat even stil bij wie jij bent en wie je had kunnen zijn als het lot anders had bepaald."

"Theater is het spel van aandacht in een wereld waarin de aandacht verdampst", zegt Jonkergouw. "Dat is misschien wel de meest revolutionaire daad van nu: gewoon luisteren." Het raakt aan zijn bredere overtuiging dat kunst een tegengif is in verhitte tijden. "We praten te veel en luisteren te weinig. Oordelen verdampen als je nieuwsgierig wordt."

De wens

Als hij één wens mag doen voor de toekomst van het Limburg Festival, hoeft Jonkergouw niet lang na te denken: "Dat heel Limburg zegt: dit festival is van ons en vóór ons. En dat mensen van buitenaf óók komen, omdat ze voelen dat hier iets bijzonders gebeurt. Bekender? Ja. Groter? Niet per se. De kracht zit in de nabijheid."

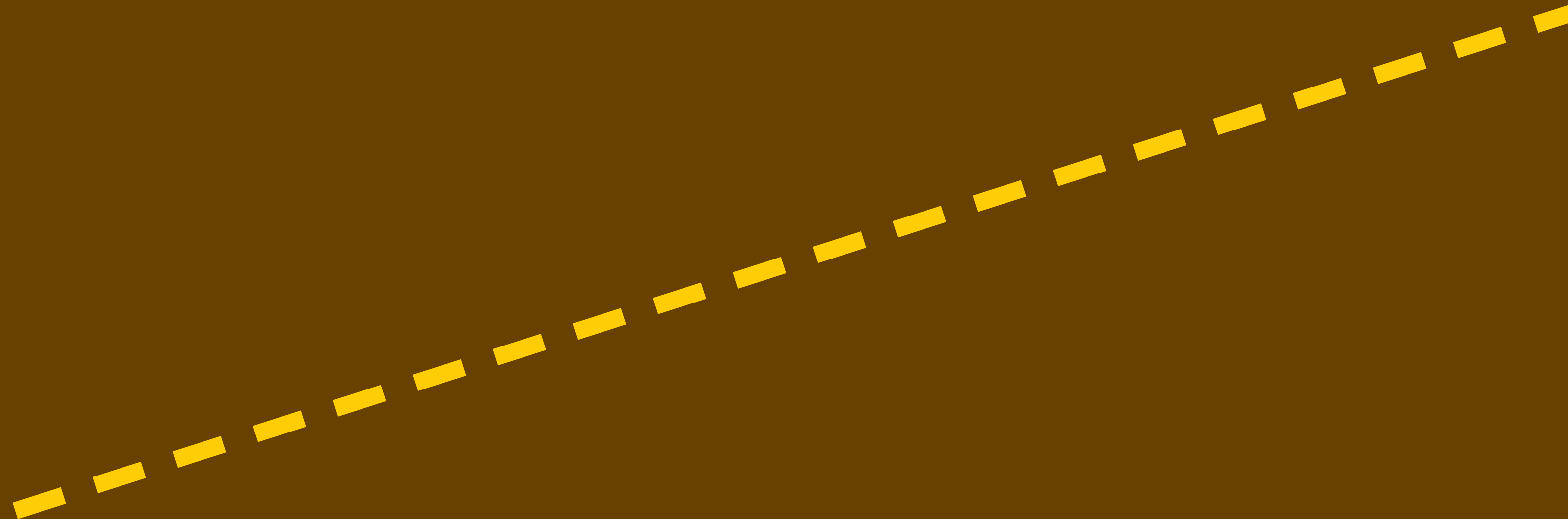
Over het Limburg Festival

Al meer dan veertig jaar laat het Limburg Festival bezoekers een unieke theaterervaring beleven. En dat midden in Limburg, waar bezoekers op unieke locaties in de natuur en het cultuurlandschap genieten van theater, dans, muziek, mime, poppenspel en performance. Het afgelopen jaar was het thema 'Ode aan de hoop'.

Het vertellen van de verhalen (van gisteren, nu en morgen) vormt de rode draad van het festival. Vijf dagen lang worden bezoekers dan ook getraakteerd op culturele parels uit de provincie en ook daarbuiten. Solo en gezelschappen. Het festival vertelt een verhaal dat onze tijd raakt.

Meer weten? Bekijk dan: www.limburgfestival.nl.

Regionale aantrekkingskracht

“We wilden ondernemers met een eigen verhaal”

De Pannenfabriek in Echt – van dakpannen naar pannen op het vuur

Initiatiefneemster Chanou de Boer in haar eigen Brouwerij & Gastropub De Valk.

Chanou de Boer

Aan de rand van Echt, op een steenworp van de A2, is een verlaten fabriekterrein veranderd in een bruisend fooddistrict. Waar ooit dakpannen werden gebakken, vind je nu een levendige ontmoetingsplek waar erfgoed en ondernemerschap samenkomen in De Pannenfabriek.

De oorsprong van het terrein gaat terug tot begin vorige eeuw, toen Dakpannenfabriek De Valk een belangrijke werkgever was in de regio. Na de sluiting begin jaren 70 raakte het complex in verval. “Iedereen kende het terrein, maar niemand wist wat ermee moest gebeuren”, zegt Chanou de Boer, vastgoedontwikkelaar en mede-initiatiefnemer van de herontwikkeling. “Toen we de kans kregen om het te kopen, wisten we: dit erfgoed verdient een nieuw leven.”

De ligging langs de snelweg, vlak bij het centrum en de stationsomgeving, bleek ideaal voor een functie die bezoekers aantrekt én de stad versterkt. Onderzoek wees uit dat horeca en foodbeleving de meeste potentie hadden. “We wilden iets maken waar mensen graag komen: een plek met kwaliteit, ambacht en beleving.”

“We moeten
nieuwsgierig
zijn naar
elkaar. Echte
interesse
tonen.”

Ambacht zichtbaar maken

Wie vandaag door het fooddistrict wandelt, ziet dat uitgangspunt overal terug. “Vanaf het begin hebben we gezegd: geen grote ketens”, vertelt De Boer. “We wilden ondernemers met een eigen verhaal. Mensen die hun vakmanschap durven laten zien.” Het resultaat is een samenhangende mix van lokale en internationale concepten, die elkaar aanvullen in plaats van beconcurreren.

Zelf opende De Boer in het hart van het complex Brouwerij & Gastropub De Valk – genoemd naar de oorspronkelijke fabriek. “De gastropub met eigen bierbrouwerij is een van de schakels in het geheel”, zegt ze bescheiden. “Het laat zien wat we bedoelen met beleving: zien, ruiken, proeven, ontmoeten.”

Bij de herinrichting koos ze niet voor de populaire, 'rauw-industriële' stijl. “We wilden geen kille loods”, zegt De Boer. “De fabriek moest warmte uitstralen.” Door te spelen met verschillende hoogtes, natuurlijke materialen en intieme zithoeken voelt de grote hal toch geborgen aan.

Ook toegankelijkheid kreeg aandacht. Brede doorgangen, een lift en drempelloze paden maken het complex geschikt voor rolstoelgebruikers en gezinnen met kinderwagens. “Iedereen moet zich hier welkom voelen. Dat is onderdeel van onze identiteit.”

Herbestemming met hindernissen

Het traject naar realisatie vergde geduld. De herbestemming van een rijksmonument betekent strenge regels, lange procedures en onverwachte vertragingen. “De Raad van State en later de coronacrisis zorgden voor uitstel”, vertelt De Boer. “Achteraf bleek dat ons geluk: zonder die vertraging waren we midden in de pandemie opengegaan.”

De herontwikkeling werd mede mogelijk gemaakt door steun van de Provincie en gemeente Echt-Susteren. “Nog voor het bestemmingsplan definitief was, is de gemeente al begonnen met de aanleg van nieuwe infrastructuur”, zegt ze.

Samen sterker

Elke ondernemer in De Pannenfabriek draagt bij aan een gezamenlijke pot waaruit activiteiten worden georganiseerd in de imposante markthal op het buitenterrein: kunstmarkten, livemuziek, proeverijen, buitenbios en straks een winterevent met ijsbaan.

“Dat zorgt voor reuring”, zegt De Boer. “We willen dat mensen weten: hier is altijd wat te doen.” Het concept versterkt ook de omgeving: de naastgelegen Jumbo Foodmarkt brengt dagelijkse bezoekers, terwijl de Pannenfabriek zorgt dat ze blijven hangen.

Regionale en grensoverschrijdende aantrekkingskracht

De ligging is een troef. Vanaf de A2-afslag is het één minuut rijden; bezoekers komen uit heel Limburg, maar ook uit Duitsland en met name België. “Mensen uit Maaseik, Roermond of zelfs Heinsberg weten de weg hierheen”, zegt De Boer. “De grens is hier geen barrière. Dat hoort bij deze streek.”

Meer dan vastgoed

De Pannenfabriek trekt dagelijks meer dan tweeduizend bezoekers, creëert werkgelegenheid en geeft het centrum van Echt een eigentijdse impuls. Volgens De Boer is dat precies de bedoeling. “Natuurlijk moet het financieel kloppen, maar het gaat om wat je toevoegt aan een plek. De Pannenfabriek is een stukje lokale identiteit geworden.”

Aan de noordzijde van het voormalige fabrieksterrein verrijst binnenkort een kantoorgebouw van zes verdiepingen, dat ongetwijfeld voor nog meer bezoekers zal zorgen. “Zo blijft het gebied zich ontwikkelen, zonder zijn karakter te verliezen”, zegt De Boer.

Een Limburgse succesformule

Wat De Pannenfabriek onderscheidt van vergelijkbare initiatieven elders, is de balans tussen ambitie en bescheidenheid. Geen hippe kopie van foodhallen uit de Randstad, maar een plek die past bij de schaal en mentaliteit van Limburg: gemoedelijk, bourgondisch en toch vernieuwend.

“Wij wilden iets dat hier thuishoort”, zegt De Boer. “Een plek die vernieuwt zonder te overdrijven. Dat is, denk ik, waarom het werkt. Mensen belanden hier niet toevallig, maar komen er gericht naartoe – jongeren, gezinnen en verrassend veel ouderen.”

Erfgoed dat leeft

De Pannenfabriek Echt laat zien hoe industrieel erfgoed kan veranderen in een moderne ontmoetingsplek. “Als mensen hier binnenlopen,” besluit De Boer, “moeten ze voelen dat het klopt. Dat het verleden hier niet verdwijnt, maar meedoet aan de toekomst.”

En precies dat is wat De Pannenfabriek geworden is: een grensverleggend Limburgs fooddistrict waar geschiedenis en ondernemingszin elkaar versterken – en waar de ovens van vroeger plaats hebben gemaakt voor de warmte van ontmoeting.

“Geen grote
ketens, maar
ondernemers
met een eigen
verhaal.”

Uniek stukje erfgoed voor de toekomst

Het zijn de gebroeders Meuwissen die in 1900 de dakpannenfabriek in Echt beginnen op exact dezelfde locatie waar nu de Pannenfabriek ligt. Op het hoogtepunt worden er jaarlijks meer dan 18 miljoen dakpannen gemaakt door 350 medewerkers. Het harde werken zorgt voor grote naamsbekendheid, want de pannenfabriek is een van de grootste in Europa. Hoe mooi is het als er 125 jaar later op de overgebleven gebouwen het label ‘Rijksmonumentaal industrieel erfgoed’ komt? Dit markeert meteen de start van een nieuw (en vooral smaakvol) hoofdstuk. Het karakteristieke gebouw brengt je terug naar vroegere tijden, terwijl de dakpannen zijn ingeruild voor smakvolle gerechten om ter plekke te eten of mee te nemen naar huis.

Door de ligging van De Pannenfabriek in het smalste stukje van Limburg, is het goed bereikbaar vanaf de autosnelwegen A2 en A73, maar ook vanuit België en Duitsland. Met een grote variatie aan verschillende restaurants, de smakvolle vlaaien van bakkerij Jos Puts en de grote foodmarkt is er voor iedereen wat wils.

Meer informatie is te vinden via:
www.depannenfabriek.com

Smaakmakers van De Pannenfabriek

Het terrein huisvest een bonte verzameling van ondernemers. Een belangrijke publiekstrekker is Onder de Pannen, een sfeervolle vergader- en trainingslocatie. Veel groepen combineren hun bijeenkomst met een lunch, borrel of diner bij een van de naburige horecazaken.

Bij bakkerij Jos Puts zien bezoekers door de glazen wanden hoe het zuurdesembrood ter plekke wordt gevormd en gebakken. Ayenda brengt de geurige keuken van Afghanistan en een vleugje India naar Echt, terwijl Visser verleidt

met ambachtelijk ijs en chocolade. Maxwijn biedt een zorgvuldig samengesteld assortiment wijnen, speciaalbiëren en gedistilleerd, inclusief eigen proeverijen. Bij Notable schuiven gasten aan voor fine dining in een intieme setting.

Te midden van al die smaken, liggen ook La Comida en Dapur Mollo – twee zaken die je, elk op hun eigen manier, de ziel van De Pannenfabriek laten proeven.

De ziel van Indonesië

Achter de deuren van Dapur Mollo komt de kruidige geur van rendang je al tegemoet. De zaak is van Teuntje Smeets en haar partner Christo Djon, geboren en opgegroeid in Indonesië.

De twee ontmoetten elkaar in Abu Dhabi, waar Christo als chef werkte en Teuntje stage liep. Ze keerden uiteindelijk samen terug naar Nederland, naar haar geboortedorp Echt. “Ik ken de mensen hier, ik weet wat er leeft”, zegt ze. “Toen we hoorden van Chanou haar ideeën, hoefden we niet lang na te denken. We hadden vertrouwen in het concept en natuurlijk in onze eigen plannen.”

Dapur Mollo is opgezet als streetfoodbar: informeel en laagdrempelig, met naast het restaurant een to-go en een tokootje. “We zijn nog volop aan het ontwikkelen”, zegt Teuntje. “In de avonden zitten we vol. We proberen nu ook de lunch meer van de grond te krijgen en richten ons sinds kort ook op catering.”

Het publiek is opvallend gemêleerd. “We hebben vaste gasten, van jong tot oud. Ook veel Indo’s uit de buurt en omstreken. Voor Christo is het een enorm compliment dat zij hier graag komen eten.”

De onderlinge band tussen de ondernemers in de galerij is hecht. “We kennen elkaar allemaal. We zijn geen concurrenten,” besluit Teuntje, “maar collega’s met ieder een eigen aanbod dat elkaar aanvult.”

De zon op je bord

La Comida wordt gerund door Thijs Voncken en het koppel Ralf Ackermans en Nadine Keulen. Hun samenwerking voelt net zo vanzelfsprekend als hun jarenlange vriendschap. Na twee eerdere zaken samen, lonkte een nieuwe stap. “De Pannenfabriek is gewoon een unieke plek met historie, maar tegelijkertijd helemaal van nu.”

La Comida ademt de mediterrane manier van tafelen: samen, rustig en met aandacht. De kaart biedt authentieke gerechten uit het Middellandse Zeegebied, met nadruk op Spanje, maar ook met invloeden uit het Midden-Oosten. “Onze gerechten zijn deels authentiek, maar vaak ook met een eigen twist”, zegt Nadine.

’s Ochtends is er een aparte ontbijtkart, gevolgd door een even uitgebreide lunch- en borrelkaart. In het weekend blijft de keuken langer open voor diner. “We willen mensen laten ervaren wat shared dining écht betekent”, vertelt Nadine. “Dat eten iets is wat je deelt.” De sfeer is losjes, het tempo mediterraan. “We willen dat mensen zich hier op hun gemak voelen”, zegt ze. “Alsof ze even op vakantie zijn, maar dan in Echt.”

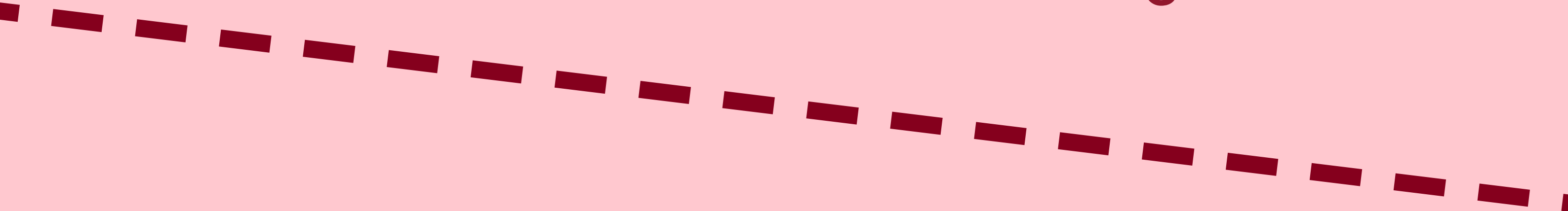
De stap naar De Pannenfabriek pakte goed uit. Veel vaste gasten van hun vorige zaak vonden hun weg terug, nieuwe bezoekers ontdekten de locatie. “We zijn gewoon uitgegaan van onze eigen kracht”, zegt Nadine. “Eerlijk eten, vriendelijke bediening en een plek waar mensen graag terugkomen.”

Hier proef je wat Zuid-Europa en Limburg gemeen hebben: warmte, gastvrijheid en tijd voor elkaar.

Een letterlijk inblik bij het mediterrane restaurant La Comida, waar licht, sfeer en smaken samenkomen.

Grenszorg

Moderne huisarts kijkt over grenzen van
zorgdomeinen en disciplines heen

Grenzeloos leren, onderzoeken en samenwerken

Loes van Bokhoven in haar kantoor op de UM Campus in Maastricht.

Loes van Bokhoven

Ze is praktiserend huisarts in Elsloo, hoogleraar aan Maastricht University en voorzitter van de vakgroep Huisartsgeneeskunde. “Het is precies die combinatie die alles scherper maakt”, weet ze. In de praktijk ziet ze wat werkt, in de wetenschap onderzoekt ze waarom. “We praten in de zorg veel over innovatie, maar de kern is niet veranderd: mensen komen binnen met een hulpvraag, niet met een ziekte.”

In Nederland lost de huisarts rond de negentig procent van alle zorgvragen zelf op. Chronische problemen, acute klachten; kleine zorgen en lastige dilemma’s – de voordeur van de zorg staat altijd open. “Dat is efficiënt én menselijk”, zegt ze. “We zijn poortwachter naar de tweede lijn, maar we zijn ook degene die jouw context kent. Dat maakt advies anders en persoonlijk.”

“De tijd van de solist is voorbij: huisartsenzorg is teamsport.”

Nederlandse huisarts als schoolvoorbeeld

De Euregio is grensoverstijgend, maar de systemen zijn verschillend. “In Duitsland ga je sneller naar de specialist. In België ben je niet ingeschreven bij een vaste huisarts. Als mensen bij de één geen antibiotica krijgen, dan halen ze het soms bij de ander, met een hogere resistentie tot gevolg. Het onderstreept hoe systeemkeuzes concrete gevolgen hebben voor gezondheid.”

Vanuit het buitenland is er veel waardering voor het systeem in Nederland, dat stevast in de mondiale top drie van huisartsenzorg staat. “We hebben een stevige huisartsopleiding, landelijke standaarden die wetenschappelijk goed onderbouwd zijn en een duidelijke poortwachtersfunctie. Sterk georganiseerd en goed toegankelijk: dat is internationaal gezien écht een best practice.”

Grenzen en verschillen, ook binnen Limburg

De druk op die sterke eerste lijn verschilt binnen Nederland. “In Limburg voel je de vergrijzing en ontgroening het hardst. De gezondheidsachterstanden in de provincie vragen ook om extra alertheid. “Hart- en vaatziekten, obesitas, verslaving, soa’s: het lijstje is lang. Ook zie je regionale verschillen. Dat heeft veel te maken met sociaaleconomische factoren.

Ons mijnverleden werkt daar nog in door. De zorgvraag in het noorden van de provincie, met veel internationals, is anders. “Mensen die gewend zijn aan tweedelijszorg en veel diagnostiek moeten wennen aan het Nederlandse zorgsysteem.”

Tussen stethoscoop en wetenschap groeit de zorg van morgen

Haar dubbelrol als hoogleraar en praktiserend huisarts is geen spagaat, maar een voordeel, zegt Van Bokhoven. “In de praktijk zie ik wat werkt, waar patiënten tegenaan lopen en welke vragen écht leven. Die neem ik mee naar onderzoek en onderwijs. Andersom kan ik nieuwe inzichten meteen terugbrengen naar het spreekuur en naar nascholing in de regio.”

De vakgroep Huisartsgeneeskunde waarvan ze voorzitter is, publiceert jaarlijks zo’n honderdvijftig wetenschappelijke artikelen, met tastbare impact in spreekkamers door het hele land. “Hier in Maastricht is de meerwaarde van de CRP-sneltest voor de huisartsenpraktijk aangetoond, waarop deze landelijk is ingevoerd”, vertelt ze. “Met een eenvoudige vingerprik kunnen we vaststellen of er sprake is van een longontsteking. Daardoor hoeven we veel minder vaak uit voorzorg antibiotica voor te schrijven.”

“Daarnaast werken we aan programma’s als Samen Beslissen, waarbij we met keuzehulp patiënten nadrukkelijker betrekken bij hun behandeling.” Een bijzonder project dat Van Bokhoven graag noemt, is het onderzoek waarin patiënten hun eigen ervaringen delen met groepjes studenten van verschillende zorgopleidingen – van geneeskunde tot verpleegkunde. “Zo leren studenten om niet alleen naar de aandoening te kijken, maar ook naar de mens achter de patiënt”, zegt ze.

De vakgroep werkt ook aan het verankeren van kennisuitwisseling. “We bouwen aan een academische werkplaats voor huisartsenzorg in Zuidoost-Nederland – HORIZON – met huisartsen, regionale koepels, opleiders, patiëntenorganisaties en kennispartners. Het idee: vragen ophalen in de regio, samen onderzoeken en de opbrengst weer terugbrengen. Onderwijs, opleiding en onderzoek die elkaar versterken.”

Direct toepasbaar in de spreekkamer én bruikbaar voor het opleiden van nieuwe zorgprofessionals van de geneeskunde- & huisartsopleiding. Het onderwijs is opgebouwd met praktische thema’s en het opdoen van ervaringen. De huisartsen van de toekomst zijn dan vooral buiten aan het leren – in praktijken, (chronische) zorginstellingen, de psychiatrie en op de spoedeisende hulp van ziekenhuizen.

Van solo naar team

Het klassieke beeld van de dorpsdokter is verleden tijd. “De tijd van de solist is voorbij”, zegt ze zonder weemoedig te worden. “Je spreekt niet meer over ‘de huisarts’, maar over het huisartsenteam.” Assistenten, praktijkondersteuners, verpleegkundig specialisten, vaak met de apotheek en paramedici onder één dak. “Het vraagt om meer afstemming, maar het levert ook iets op: samen leren, samen dragen.”

Die orkestrerende rol vraagt om leiderschap van de huisarts. Niet om de baas te spelen, maar als regisseur. “Huisartsen zijn vaak lang gevestigd in een wijk of dorp, kennen hele gezinnen en hebben een breed blikveld. We hoeven niet overal bovenop te zitten, maar we moeten wél helpen organiseren: wie doet wat, waar klopt je aan en hoe stemmen we af? Dat is geen hiërarchie, dat is de spilfunctie die we hebben.”

Waarom de menselijke maat blijft

Ja, digitalisering helpt en AI komt de spreekkamer binnen. “Voor korte, simpele vragen is technologie geweldig. Maar als het spannend wordt – palliatieve zorg, complexe aandoeningen, zorgen die je wakker houden – dan wil je iemand die je kent. Iemand die kan wegen: ernstig of niet; nu handelen of juist afwachten?”

Een vrucht van het digitale tijdperk? “Onze meedenkconsulten met specialisten”, geeft ze als voorbeeld. “In plaats van iedereen te verwijzen, sturen we een gestructureerde vraag; de specialist denkt mee, wij koppelen terug. Dat bespaart de patiënt een ritje naar het ziekenhuis, de specialist wordt niet halverwege het spreekuur gestoord en de zorg blijft betaalbaar. Zinnige digitalisering versterkt juist de menselijke kern.”

Ze is niet bang voor patiënten die zich online informeren, integendeel. “Geïnformeerde vragen zijn fijne vragen. Lastig wordt het als de mening van een influencer met een commercieel belang zwaarder weegt dan medische expertise. Dan lijkt het of mijn oordeel ‘ook maar een mening’ is. Dat ondermijnt de zorg.”

AI: hulpmiddel, geen orakel

Over ChatGPT is ze helder: beter dan willekeurig googelen? Ja. Onfeilbaar? Nee. “Het systeem is internationaal en sterk Amerikaans georiënteerd: veel diagnostiek ‘voor de zekerheid’, duur en vaak overbodig. In Nederland is de opdracht: goede zorg betaalbaar houden. Dat vraagt andere keuzes. Vergeet ook niet dat veel mensen laaggeletterd, digitaal minder vaardig of verstandelijk beperkt zijn en niet met ChatGPT uit de voeten kunnen.”

Digitalisering kan de huisarts ontzorgen (je hoeft bijvoor-

“Zinnige digitalisering versterkt de menselijke kern.”

beeld niet meer eindeloos te bladeren om een bepaalde richtlijn op te zoeken), maar nooit vervangen. “Je moet weten waar je op vertrouwt en wanneer je checkt. Dat kunnen wij als huisarts, omdat we de medische basis beheersen. Voor de volgende generaties huisartsen wordt dat de kern: leren samenwerken met AI, zó dat je eigen oordeel scherp blijft.”

De praktijk als proeftuin

In Elsloo is Van Bokhoven een van vier huisartsen in een praktijk die een gebouw deelt met een andere huisartsenpraktijk en nauw samenwerkt met de praktijk in Geulle. Het medisch centrum huisvest ook een apotheek, paramedici en een verpleeghuis. Samen vormen ze het Zorgnetwerk Elsloo: een samenwerking van zorgverleners, welzijnsorganisaties en inwoners voor samenhangende, toekomstbestendige zorg. In 2020 ontving het netwerk de internationale John Horder Team Award voor succesvolle interprofessionele samenwerking.

“We begonnen ooit met gezamenlijke projecten rond kwetsbare ouderen. Dat groeide uit tot een netwerk waarin ook gemeente, het sociaal domein en bewoners actief meedoen. Zo organiseren we avonden over proactieve zorgplanning – wat wil je als je niet meer beter wordt? – of over thema’s als bewegen en wonen. Wat we leren, nemen we mee naar nieuwe initiatieven. Dat voortdurende samenleren en verbeteren, dáár gaat het om.”

Richting 2040 (en verder)

Hoe ziet de praktijk eruit in pak ‘m beet 2040? “Digitaler? Zeker. Efficiënter vooral, hoop ik. Maar de kroonjuwelen blijven intact: medisch-generalistisch, persoonsgericht, gezamenlijk, continu. Technologie omarmen we, zolang ze die waarden dient. En in Limburg zijn we tegen die tijd voorbij de piek van de vergrijzing. Dan begint een nieuwe fase, met andere uitdagingen. Wat niet verandert, is dat de huisarts altijd degene blijft die mensen kent en klachten duidt.”

Loes van Bokhoven tijdens het spreekuur in haar huisartsenpraktijk in Elsloo.

**“Influencers
hebben een
mening;
artsen hebben
een
onderbouwd
oordeel.”**

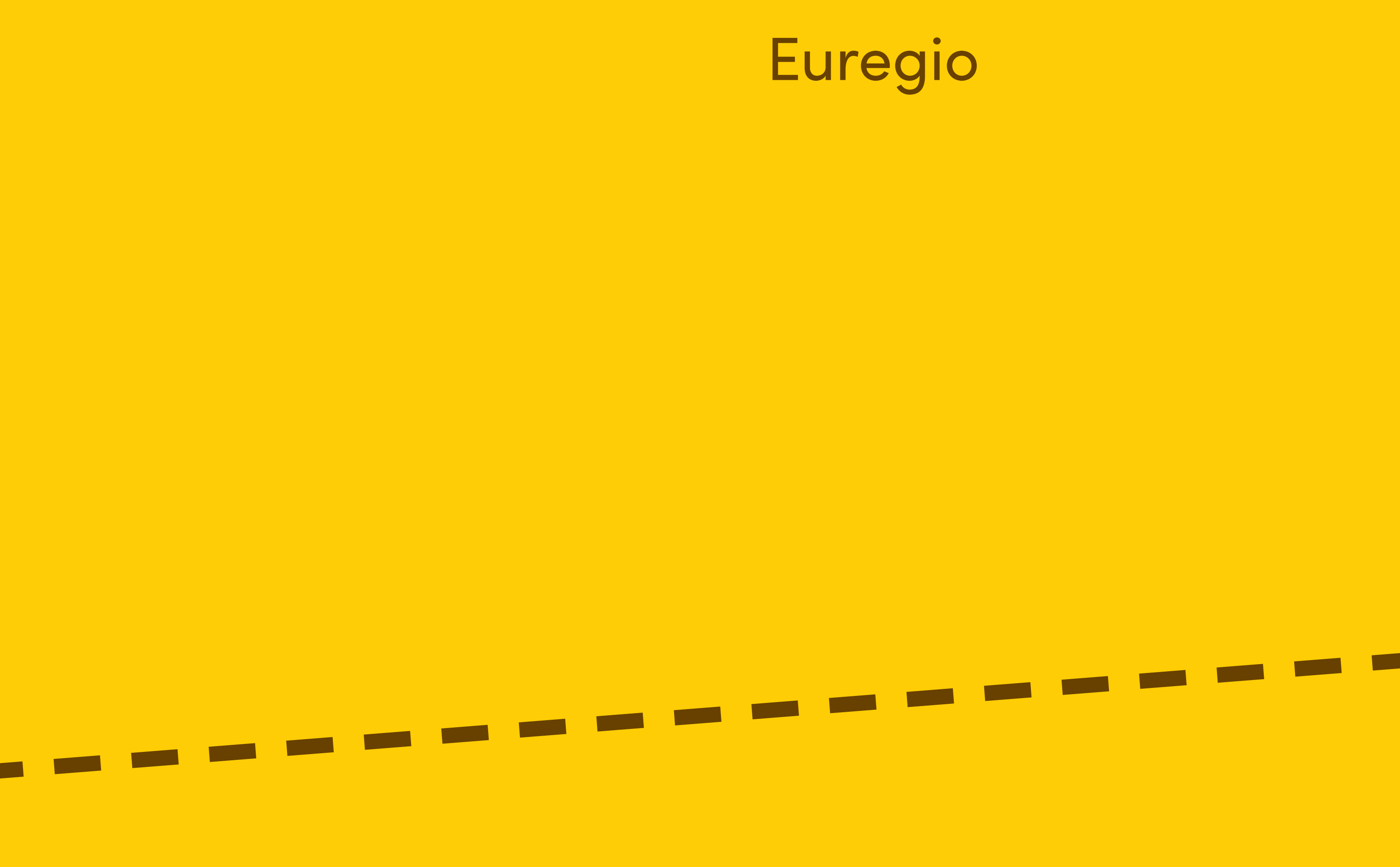
**Limburg zet in op de kracht van de mens
én innovatie**

Passie voor het vak, liefde voor de medemens. De huisarts staat centraal in de zorg en is voor iedereen beschikbaar en betaalbaar. Ruim 90 procent van alle klachten handelt de huisarts zelf af in de praktijk, dicht bij de mensen. De zorg staat onder druk met een tekort aan menskracht, toenemende vergrijzing en zorgbehoefte, ook in onze regio. Onder andere via de huisartsenopleiding van Zuid-Nederland wordt gewerkt aan het beschikbaar houden van kwalitatieve zorg, ook in de kleine gemeenschappen van onze provincie.

De Provincie Limburg onderkent het belang van goede zorg, nu en in de toekomst. Als provincie halen we de kennis en expertise wereldwijd naar onze (Eu)regio tijdens het internationale ICT&Health congres (januari 2026) en daarnaast zorgen we via Onze Brightlands Limburg ook voor extra innovatiekracht.

Interesse over het vak van huisarts? Bekijk dan www.huisartsinhetzuiden.nl

Euregio

Gouverneur Emile Roemer over vrijheid,
democratie en de kracht van verbinding

Niet over elkaar praten,
maar mét elkaar

Een goedlachse gouverneur Roemer in zijn werkkamer in het Gouvernement aan de Maas.

Emile Roemer

Vrijheid is geen momentopname. Dat besef groeide in het afgelopen jaar sterker dan ooit, zegt gouverneur Emile Roemer. "Vrijheid is geen momentum, het is een werkwoord. Je moet haar onderhouden, elke dag opnieuw."

Van september 2024 tot augustus 2025 stond Limburg in het teken van tachtig jaar vrijheid. Overal in de provincie herdachten mensen, jong en oud, de bevrijding. “Het was bijzonder om te zien hoe breed dat werd gedragen”, blikt Roemer terug. “Overal was het gevoel hetzelfde. Dat vrijheid iets is waar je zuinig op moet zijn.”

Een van de hoogtepunten voor de gouverneur was het Manifest voor de Vrijheid: 84 unieke regels over vrijheid, opgesteld door jongeren uit de hele provincie en gepresenteerd in Roermond. “Vrijheid bewaren doe je niet door één keer per jaar bloemen te leggen, maar door voortdurend het gesprek te blijven voeren over wat vrijheid en democratie betekenen – voor jou, voor je gemeenschap, voor de samenleving.”

“Vrijheid is geen momentum, het is een werkwoord.”

Vrijheid vraagt om democratie

Dat gesprek kreeg een vervolg toen Limburg zich als eerste meldde voor een Prinsjesdag in de provincie. “Toen in Den Haag werd gevraagd of er een regio was die wilde meedenken over hoe Prinsjesdag ook buiten Den Haag vorm kon krijgen, heb ik meteen mijn hand opgestoken”, vertelt Roemer met een glimlach. “Prinsjesdag is niet alleen een hoedjesparade en de Troonrede. Het is de dag van de democratie – en democratie hoort in elke wijk, op elke school en in elke straat zichtbaar te zijn.”

In Roermond ontstond onder de noemer ‘Prinsjesdag Midden in Limburg’ een week vol activiteiten: in schoolklassen, lezingen over de rijksbegroting, een fototentoonstelling, een alternatieve troonrede door jongeren. “We zijn met mensen in gesprek gegaan in wijken waar de opkomst bij verkiezingen laag is. Niet met opgeheven vingertje, maar met vragen als: wat betekent zeggenschap voor jou? Hoe kun jij invloed uitoefenen op wat er in je omgeving gebeurt?”

Volgens Roemer zijn die gesprekken essentieel. “Mensen ervaren afstand tot de politiek, maar daar meteen over oordelen helpt niet. Je moet vragen: waar komt dat gevoel vandaan? Wat kunnen we eraan doen? Alleen door echt te luisteren, herstel je vertrouwen. Daarom wil ik dit initiatief het liefst volgend jaar op veel meer plekken in Limburg herhalen. En dat we daar samen met de Limburgers werk van maken, zodat er straks niet alleen een Manifest voor de Vrijheid, maar ook een Manifest voor de Democratie ligt.”

Dicht bij de mensen

Wie Roemer hoort praten, herkent een duidelijke verbindende rode draad. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het succes van de BuurtBooster-projecten. “Daar zie je wat er gebeurt als bewoners niet alleen subsidie krijgen, maar ook toegang tot kennis, begeleiding en andere initiatiefnemers”, zegt hij. “Van gezondheidsprojecten tot speelplekken: het zijn allemaal voorbeelden van mensen die hun buurt beter willen maken. Dat is de samenleving op haar mooist. Het gaat erom dat mensen zich eigenaar voelen van hun omgeving. En dat je als overheid helpt, zonder het over te nemen en vooral de leefbaarheid stimuleert.”

Dat geldt ook voor initiatieven over de grens. In de Euregio Maas-Rijn werkt Limburg met Belgische en Duitse partners samen op talloze terreinen: van onderwijs en mkb tot cultuur en veiligheid. “Het begint met luisteren en praten met elkaar om grenzen tussen ons weg te halen. Zo hebben we in Ysselsteyn het afgelopen jaar met jongeren uit de drie landen een levendig debat gehad over vrijheid en democratie. Dan verdwijnen de grenzen als vanzelf”, vertelt Roemer. “En dat is precies wat we bedoelen met grenzeloos Limburg.”

Een goed voorbeeld van die grenzeloze blik vindt Roemer in Mook en Middelaar, dat in 2025 zijn 225-jarig bestaan vierde. “De kleinste gemeente van Limburg, maar met een groot blikveld”, zegt hij. “De helft van hun samenwerkingen ligt over de provinciegrens, in Gelderland. Dat typeert Limburg: we kijken niet naar grenzen, we werken eroverheen. Sterker nog: Limburg is het verbindende element. Wij vormen als middelpunt de perfecte verbinding tussen metropoolregio’s als Noordrijn-Westfalen, Arnhem-Nijmegen, Brainport, de Vlaamse Ruit en Wallonië. Wonen, werken en leren komen hier samen.”

Toch zijn er ook grenzen die wél aandacht vragen. Roemer: “Ik heb het zelf vaak meegemaakt: je rijdt de grens met België over en je telefoonverbinding valt weg. Dat is niet meer van deze tijd. Zulke barrières moeten we blijven agenderen in Den Haag en Brussel.”

Parels van Limburg

Grenzeloos Limburg betekent ook trots mogen zijn op wat er al is. “We hebben in Limburg ongelooflijk veel pareltjes”, zegt Roemer. “En eerlijk is eerlijk: ze verdienen meer bekendheid buiten de provincie.” Hij noemt het Limburg Festival als voorbeeld: “Een parel in Midden-Limburg, waar cultuur en gemeenschap elkaar raken. Het is kleinschalig, intiem, maar van hoge kwaliteit. Dat mensen van buiten Limburg het ontdekken, zonder dat het zijn ziel verliest, dat is precies wat we moeten willen.”

Ook het bezoek van de koning aan het Oud Limburgs Schuttersfeest (OLS) noemt hij “een prachtige waardering” voor Limburgs cultureel erfgoed. “Bijna achttienhonderd vrijwilligers hebben eraan meegewerkt. Dat is toch onvoorstelbaar? Zulke tradities bestaan alleen bij de gratie van gemeenschapszin. Tradities moeten we niet alleen koesteren, maar vooral ook doorgeven aan de volgende generaties. Aan hen de taak ze in ere te houden, maar ook durven te vernieuwen.”

Hij verwijst naar het bezoek van Koningin Máxima aan Kerkrade, waar het programma Méér Muziek in de Klas centraal stond. “De liefde voor muziek begint jong”, zegt Roemer. “En als je kinderen enthousiast krijgt om samen muziek te maken, leg je de basis voor fanfares, harmonieën en schutterijen in de toekomst. Het verbindt, het motiveert, het brengt mensen bij elkaar.”

“Limburg is geen uithoek, maar the place to be.”

Van De Pannenfabriek tot Brightlands

Dat verbinden geldt niet alleen sociaal, maar ook economisch. “Het mooie aan Limburg is dat we oude structuren nieuw leven inblazen”, zegt Roemer. “Kijk naar De Pannenfabriek in Echt: ooit een van de grootste dakpannenfabrieken van Europa, nu een bruisende plek waar horeca en ondernemerschap samenkomen. Dat is erfgoed wat ademt en waar ondernemers met een gezonde dosis lef ons mooie Limburg vol passie op de kaart zetten – dat vind ik prachtig. We mogen best wat vaker fier zijn op onze vakmensen en wat zij creëren.”

Toch ligt de grootste sprong voorwaarts in innovatie. Roemer ziet daarin een hoofdrol voor Brightlands, dat hij omschrijft als “de motor van grenzeloos Limburg.” Hij klinkt zichtbaar trots. “Onze positie op innovatief vlak en de ligging van Limburg maken ons steeds aantrekkelijker op de arbeidsmarkt. We staan inmiddels in de top 21 van slimste regio’s ter wereld. Dat is geen toeval. Dat komt omdat we elkaar hier weten te vinden. Limburg wordt in Den Haag nog weleens als uithoek gezien, maar wij weten beter: we liggen in het hart van Europa. We zijn geen uithoek, maar the place to be.”

De gouverneur tijdens een ontspannen fietstocht met zijn vrouw, nabij Vesting 't Genneperhuis net buiten hun woonplaats Gennepe, waar de Niers uitmondt in de Maas.

“Met de campagne ‘Brightlands Limburg zonder Grenzen’ vertellen we ons verhaal en laten we iedereen zien dat als je op het gebied van innovatie kansen wilt pakken, je Limburg nodig hebt! De campagne is bedoeld om te laten zien hoe we via Brightlands Limburg sámen de kracht achter grenzeloze vernieuwing vormen. Niet alleen op de campussen zelf, maar ook erbuiten. Van medische en technologische innovatie tot AI en data science, en van circulaire chemie tot aan de gezonde voeding voor jong en oud. De energie die we erin stoppen zorgt voor een gouden toekomst.”

Samenwerken zonder grenzen

Die samenwerking beperkt zich niet tot Limburg alleen. “De Universit  de Liège, RWTH Aachen University, Open Universiteit, Universiteit Maastricht en Universiteit Hasselt trekken steeds nauwer met elkaar op”, zegt Roemer. “We kijken ook hoe we die samenwerking kunnen uitbreiden naar het hoger onderwijs. Kennis stopt niet bij de grens – en dat moeten onze opleidingen ook niet doen.”

Naast Brightlands noemt hij ook de Einstein Telescope als symbool van Limburgs ambitie. “Die telescoop zou een wetenschappelijke doorbraak betekenen, niet alleen voor Limburg, maar voor heel Nederland, Europa en de wereld”, zegt Roemer. “Het laat zien dat we hier niet denken in grenzen, maar in mogelijkheden. Het komt hier allemaal samen.”

Dienstbare zorghelden van nu en morgen

Die vooruitgang geldt ook voor de zorgsector, benadrukt hij. “We hebben in Nederland een enorm tekort aan mensen in de zorg, maar de cijfers zeggen niet alles”, zegt Roemer. “Als we de regeldruk en bureaucratie zouden halveren, krijgen duizenden verpleegkundigen tijd terug om te doen waar ze voor opgeleid zijn: zorgen voor mensen. De grootste winst zit niet in meer handen, maar juist in slimmer werken.”

Ook hier ziet hij naast mensen een grote rol weggelegd voor innovatie. “Technologie kan een verpleegkundige ondersteunen, net zoals in andere sectoren. Je ziet in hotels en restaurants al robots die mensen werk uit handen nemen. In de zorg kan dat ook – mits je het menselijke contact centraal houdt. Let wel, de technologie moet helpen, niet vervangen.”

“Het begint met
luisteren en
praten met
elkaar om
grenzen tussen
ons weg te
halen.”

Dat sluit naadloos aan bij het verhaal van de huisarts, die in dit jaarverslag vertelt hoe digitale hulpmiddelen juist kunnen bijdragen aan menselijkere zorg. “Die voorbeelden laten zien dat innovatie geen doel op zich is”, zegt Roemer. “Het gaat erom dat gepassioneerde mensen met meer aandacht en minder administratie kunnen doen waar ze goed in zijn. Dat is ook grenzeloos denken: niet blijven hangen in systemen, maar kijken hoe het beter kan voor de mens.”

Besturen met vertrouwen

Binnen het provinciebestuur ziet Roemer dezelfde verbindende lijn. “De samenwerking tussen Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie is op dit moment echt goed”, zegt hij. “We hebben rust, we boeken resultaten en we doen het sámen. Of het nu gaat om de Maaslijn, woningbouw, stikstofaanpak of leefbaarheidsfondsen – de kracht is dat we niet tegenover elkaar staan,

maar aan één tafel zitten voor onze provincie. Je merkt duidelijk dat Limburg vooruit wil. Groeien. En vooral doen!”

Het Limburgs Stikstofoffensief noemt hij een goed voorbeeld. “We wachten niet op Den Haag. We brengen natuurorganisaties en boeren bij elkaar en zoeken samen naar oplossingen. We praten niet over elkaar, maar met elkaar. Dat is Limburg!”

Grenzen verleggen begint bij jezelf

Zijn slotboodschap is positief, bijna uitnodigend. “We moeten elkaar weer vaker opzoeken”, zegt hij. “Niet alleen mensen die hetzelfde denken, maar juist mensen uit een andere bubbel. Dat begint in de straat, in de buurt, bij de vereniging. We hoeven het niet altijd eens te zijn, maar we moeten wel bereid zijn naar elkaar te luisteren. D t is de basis van democratie.”

Hij glimlacht. “Drie jaar geleden pleitte ik voor het Limburgs kwartiertje: even nadenken voor je iets op sociale media zet. Die boodschap staat nog steeds. Want het gaat er niet om dat we allemaal hetzelfde vinden, maar dat we met elkaar in gesprek blijven. Dat we de onzichtbare grenzen tussen mensen durven wegnemen. En ik geloof dat we dat kunnen – juist hier, in de mooiste en leukste provincie van Nederland. Dan krijgen we echt een Limburg zonder grenzen, waarin we niet over elkaar praten, maar mét elkaar.”

Niet over elkaar praten, maar mét elkaar

Limburg laat zien dat verbinding sterker is dan verschil. In een tijd waarin tegenstellingen snel worden uitvergroot, kiezen we ervoor om elkaar juist op te zoeken. Over grenzen heen, tussen generaties, sectoren en overtuigingen. Vrijheid en democratie vragen om betrokkenheid, om luisteren en om het lef om samen te vernieuwen.

Grenzeloos Limburg gaat niet alleen over samenwerking met onze burens in België en Duitsland, maar ook over hoe we hier in de straat, de buurt en het dorp met elkaar omgaan. Door ruimte te maken voor gesprek, vertrouwen en initiatief. Want alleen als we elkaar blijven ontmoeten, kunnen we bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich gezien en gehoord voelt.

Zo groeit Limburg stap voor stap uit tot wat het belooft te zijn: de mooiste en leukste provincie van Nederland – zonder grenzen.

“We praten niet
over elkaar,
maar met
elkaar. Dat is
Limburg.”

2025

in beeld

2 januari 2025
Traditionele toespraak
tijdens nieuwjaarsontvangst van de
Provincie Limburg.

8 januari 2025
Bezoek nieuwjaarsontvangst in
Hasselt, bij gouverneur Lantmeeters
van Belgisch-Limburg.

7 januari 2025
Opening
expositie George
Despeaux in het
Gouvernement.

11 januari 2025
Aanwezig bij de herdenking van
80 jaar vrijheid in Koningsbosch.

18 januari 2025
 Feestelijke aftrap jeugdmuziekverenigingen America, Meterik en Kronenberg-Evertsoord.

29 januari 2025
 Rondleiding bij internationaal zorgcongres ICT&Health, over de toekomst van de zorg.

23 januari 2025
 Werkbezoek aan het Historisch Cultureel Centrum in Maastricht.

31 januari 2025
 Traditionele ontvangst leden van de
 Blauw Sjuut in aanloop naar
 Vastelaovend.

8 februari 2025
 Bijwonen van de Hub Deitz
 Carnavalsrevue in Vaals.

5 februari 2025
 Boekpresentatie 'Van Mookerheide tot
 Sint Pietersberg'.

11 februari 2025
Presentatie van de Vastelaovendsposter,
gemaakt door Miriam Vleugels uit
Kerkrade.

14 februari 2025
Aanwezig bij de finale van het
Limburgs Vastelaovesleedjes Konkoor
(LVK) in Roermond.

19 februari 2025
 Uitreiking Provinciale Erepenning
 aan Anya Niewierrra als dank voor haar
 verdiensten voor Limburg.

20 februari 2025
 Overleg in de kop van Noord-Limburg
 met gilden, schutterijen en de
 Oud-Limburgse Schuttersfederatie.

21 februari 2025
 Feestelijke opening nieuwe locatie
 Eijkhagen College in Landgraaf.

24 februari 2025
Huldiging van de winnaars van het KVL, TVK, LVK en de buuttekampioenen tijdens het jaarlijkse Knoevelemint.

25 februari 2025
Uitdragen van ons Limburgse erfgoed 'Vastelaovend' in Den Haag.

28 februari 2025
Kijkje in de tuinderskassen bij BASF
groentezaden in Nunhem.

8 maart 2025
Vorkje meeprikken en gesprekken
voeren met buurtbewoners tijdens
Iftar-maaltijd in Weert.

12 maart 2025
Bijeenkomst met
trainees van
RichtingZuid
in het
Gouvernement.

15 maart 2025
Opening van de
regiostand op de
internationale
kunstbeurs TEFAF
in Maastricht

19 maart 2025
Bezoek van de leden van Provinciale
Staten uit Drenthe aan Limburg.

19 maart 2025
Vol trots dat Brightlands Limburg is
uitgeroepen tot een van de 21 slimste
regio's ter wereld.

23 maart 2025
Werkbezoek aan de Limburgse
voorrunde van de Kunstbende in Venlo.

27 maart 2025
Bezoek van Koningin Máxima in het
kader van 'Meer muziek in de Klas' in
Kerkrade.

3 en 4 april 2025
Tweedaags werkbezoek aan
Lille (Frankrijk) met de leden van
Provinciale Staten.

10 april 2025
Opening van de indrukwekkende WO
II-expositie 'Through Their Eyes'.

17 april 2025
Werkbezoek aan Dichterbij in Gennep.

29 april 2025
Gastspreker tijdens de
Koningsdagreceptie bij onze
oosterburen in Düsseldorf.

29 april 2025
Aanwezig bij de indrukwekkende
voorstelling Eindelijk Vrij Venlo

5 mei 2025
Bijwonen opening van het Bevrijdings-
festival in Roermond.

6 mei 2025
Vrijheidsmaaltijd bij DSM in Maastricht
en bij de collega's van Provincie
Limburg.

14 mei 2025
Bestuurlijk overleg euregionale
partners van de EGTS EMR (Euregio
Maas-Rijn) in Maastricht.

25 mei 2025
Memorial Day herdenking WO
II-slachtoffers in Margraten met
aanwezigheid van minister-president
Schoof en Koning Willem-Alexander.

28 mei 2024
Afscheid van generaal Miglietta als commandant van NAVO-hoofdkwartier JFC in Brunssum.

4 juni 2025
Onthulling van het portret van voormalig gouverneur Johan Remkes in de eregalerij van het Gouvernement.

4 juni 2025
Samen met de burgemeester feliciteren van de oudste inwonster van Limburg (107 jaar jong) in Voerendaal.

6 juni 2025
Informatieve bijeenkomst met de leden van Provinciale Staten over integriteitsbevordering en omgangsvormen op sociale media.

14 juni 2025
Limburgse Veteranendag in Roermond met de generaal Ingo Gerhartz, de nieuwe commandant NAVO-hoofdkwartier JFC Brunssum.

22 juni 2025
Symposium 'Grensverbindende samenwerking: kansen voor onze (EU) regio'.

23 juni 2025
Bezoek aan de traditionele Groete Broonk in Gronsveld.

26 juni 2025
 Werkbezoek en bijwonen voorstelling
 in forensisch psychiatrisch centrum
 (FPC) de Rooyse Wissel.

4 juli 2025
 Onthulling van na werkzaamheden
 teruggeplaatste grenspaal in Stein.

6 juli 2025
 Ontvangst Z.M. Koning Willem-Alexander bij het
 Oud Limburgs Schuttersfeest in Heythuysen.

10 juli 2025
Gesprek met verschillende vrijwilligers uit Limburg, voorafgaand aan een gezamenlijk bezoek aan concert van André Rieu in Maastricht.

27 juli 2025
Gezellig op de koffie bij bewoners en vrijwilligers van Residence De Stek in het mooie Castenray.

27 juli 2025
Tijdens werkbezoek in Leunen in gesprek over thanatopraxie, oftewel de balseming van het menselijk lichaam.

27 juli 2025
'Groene' rondleiding in de kwekerij van SV Tuinplanten in Ottersum.

30 juli 2025
 Ontmoeting en gesprek met Brechje Schwachöfer,
 de Nederlandse ambassadeur in België.

4 augustus 2025
 De kanjers van Gewoon Doen TV
 met de videocamera op bezoek in het
 Gouvernement.

6 augustus 2025
Opening Limburg Festival in Thorn,
benoeming van Johan Klompen tot
Limburger van Verdienste

10 augustus 2025
Lustrum 80 jaar Bond van
Nederlandse Militaire Oorlogs- en
Dienstslachtoffers.

17 augustus 2025
In Blitterswijk op bezoek bij de Vrije Gildedag
en schuttersfeest.

20 augustus 2025
Diner met de bodes in het
Gouvernement, waar we de rollen
eens hebben omgedraaid en als
bestuur de bediening op ons hebben
genomen.

3 september 2025
In gesprek met schoolklas van de praktijkschool uit Venlo.

5 september 2025
Ontmoeting tijdens de rondleiding voor nieuwe lichting trainees van RichtingZuid, die aan de slag gaan voor onze mooie provincie Limburg.

7 september 2025
Bezoek aan de Steylerdag ter ere van viering 150 jaar Kloosterdorp Steyl, met rondleiding door de tuinen en een kijkje in de werkkamer van pater Arnold Janssen.

16 september 2025
Prinsjesdag in Den Haag.

17 september 2025
De stuw in Linne bestaat 100 jaar en er zijn tal van activiteiten zoals theaterstuk 'de Vloek van Osen'.

21 september 2025
Kijkje op de Oosterse braderie Souk Elmadina in hartje Heerlen.

25 september 2025
Luisteren en spreken over vrijheid en democratie met jongeren uit België, Limburg en Duitsland tijdens het Vrijheidsdebat in Ysselsteyn.

23 september 2025
Het veertigjarige jubileum van Rowwen Hèze in Roermond, met een koninklijke onderscheiding voor vijf leden van deze band uit ons eigen America.

26 september 2025
Opening van de Reanimatie-estafette met veel jongeren in Brunssum.

29 september 2025
Meerdaags werkbezoek van
Gedeputeerde Staten in Brussel met
verschillende afspraken, ontmoetingen
en het IPO Jaarcongres.

2 oktober 2025
Koninklijk bezoek bij het 75-jarig bestaan van de
Maastrichtse hotelschool.

7 oktober 2025
Meer dan honderd leerkrachten van
middelbare scholen uit de hele
provincie nemen deel aan de
burgerschapsconferentie over
democratie in het Gouvernement.

8 oktober 2025
Jeugdige burgemeesters en raadsleden uit de hele provincie komen samen tijdens de speciale bestuurdersdag in het Gouvernement.

9 oktober 2025
In Venray in gesprek bij het asielzoekerscentrum en ook het taalcafé.

15 oktober 2025
Interessant werkbezoek bij MAASTRO, wereldwijd topinstelling op het gebied van bestralingen.

21 oktober 2025
Feestelijke bijeenkomst in Maastricht bij 175 jaar Sappi.

25 oktober 2025
 De beide Limburgen delen een mijnverleden. Samen met gouverneur Jos Lantmeeters (van Belgisch-Limburg) op bezoek in Kerkrade bij de voorstelling 'Het Geluk van Limburg'.

6 november 2025
 Bezoek en overleg met de Kring van Commissarissen van de Koning aan het Huis van de Nederlandse Provinciën in Brussel.

8 november 2025
 Traditionele Hubertusmarkt met paardeninzegening en het aanslaan van Hubertus Bockbier in Gulpen-Wittem.

de11devande11de Roermond

Mensenmassa op het Stationsplein tijdens 'de11devande11de', de traditionele start van het vastelaovendseizoen in Roermond.

19 november 2025
Wissel van de voorzittershamer van de EGTS EMR in Genk, na drie jaar neemt Jos Lantmeeters (Gouverneur Belgisch-Limburg) de rol van voorzitter Euregio Maas-Rijn over.

21 november 2025
Ontvangst van delegatie Oekraïense bestuurders uit Transkarpatië in het Gouvernement.

24 november 2025
Opening van de tentoonstelling Daniël Heynen als sluitstuk.

26 november 2025

Gastpreker tijdens over het thema burgerschap bij docenten van de middelbare school Trevianum in Sittard.

STOP

LIMBURG TREKT EEN STREEP

Een democratie kan niet zonder mensen die besluiten nemen. Volksvertegenwoordigers en bestuurders die belangen afwegen, moeilijke discussies voeren en vervolgens samen knopen doorhakken. Hoe lastig dat soms ook is.

Meer dan 900 Limburgers zetten zich op die manier elke dag met hart en ziel in voor het openbaar bestuur. En dus voor iedereen in Limburg. Zij krijgen steeds vaker te maken met scheldpartijen, online beledigingen, intimidatie en anonieme bedreigingen.

In onze samenleving mag iedereen z'n mening laten horen. Dus praat mee, meng je in het open debat, maar doe het met respect en liefst wat begrip voor elkaar.

Schreeuwen, beledigen, intimideren, bedreigen?

WIJ ZIJN ER HELEMAAL KLAAR MEE!

gouverneur, burgemeesters, wethouders en gemeenteraden, gedeputeerde en provinciale staten, het bestuur van Waterschap Limburg

29 november 2025

Met de grote advertentie 'Limburg trekt een streep', spreken we ons gezamenlijk als Limburg uit tegen intimidatie

3 december 2025
Op werkbezoek in een loods met
piepers bij een aardappelteler in
Baexem

4 december 2025
Bezoek van het Steatekomitee Frysk
om in gesprek te gaan over onze
beide dialecten.

7 december 2025
Dansen op de muzikale klanken bij
bezoek aan Andre Rieu en zijn orkest in
Maastricht.

10 december 2025
Bijwonen van de Limburgse
bestuurders dag in het mooie Heijen.

11 december 2025
Sittard is dit jaar de plek waar tijdens
de Grenslandconferentie bestuurders
en ambtenaren met elkaar in gesprek
gaan om grensbelemmeringen weg te
nemen.

18 december 2025
Gezellige afsluiting van het jaar met
honderden medewerkers van de
provincie Limburg tijdens de kerstlunch
in eigen huis. Met de tombola halen
we elk jaar een mooi bedrag op voor
goede doelen

Enkele kijktips

Het jaar 2025 was rijk aan bijzondere verhalen, ontmoetingen en gebeurtenissen. Op deze pagina vind je een selectie van video's die laten zien welke kansen er zijn voor Limburg en haar inwoners.

Wil je meer video's zien? Volg dan Provincie Limburg op sociale media:

- facebook.com/provincielimburg
- linkedin.com/company/provincie-limburg
- instagram.com/provincielimburg
- youtube.com/provincielimburg

De 300e uitzending van Gewoon Doen TV, dat op bezoek kwamen in het Gouvernement.

Limburgs alternatieve troonrede vanuit het nationale pilotproject 'Prinsjesdag in regio'.

Deze Limburgse vlieg helpt tegen voedselverspilling'.

Vertel de lokale oorlogsverhalen door; de Tweede Wereldoorlog is niet een ver-van-je-bed-show.

Limburgse Snoeimeesters, vrijwilligers onderhouden ons mooie landschap.

De enige mergelstenen windmolen ter wereld draait nog altijd in Limburg.

Dit was het Knoevelemint 2025.

“In Limburg
denken we
niet in grenzen
maar in
mogelijkheden.”

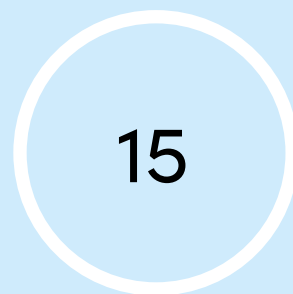

*Het splinternieuwe onderkomen van Gilde
Opleidingen aan de Marathonlaan in
Roermond.*

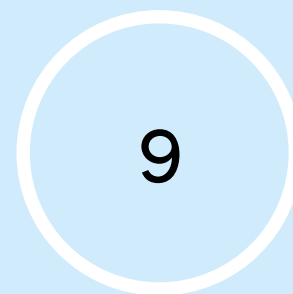
2025,
alle
gegevens
op een
rij

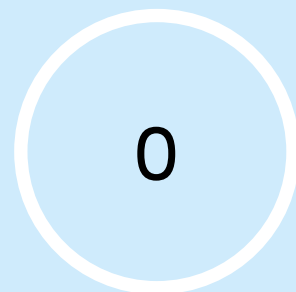
Statenleden

Vertegenwoordigde
politieke partijen

PS-vergaderingen

Digitale stemvergadering

Statenvoorstellen

Aangenomen
Statenvoorstellen

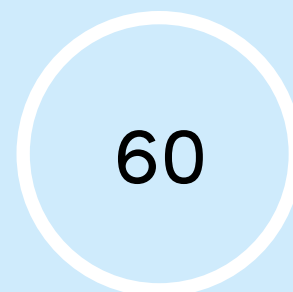
Provinciale Staten in cijfers

Schriftelijke vragen

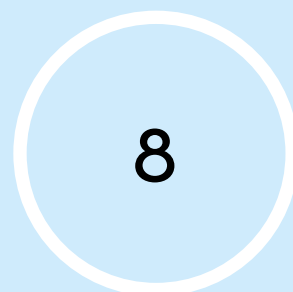
Ingediende moties

Aangenomen moties

Amendementen

Aangenomen amendementen

Spraken burgers in tijdens
een PS-vergadering

Spraken burgers in tijdens een
commissievergadering Leefomgeving

Spraken burgers in tijdens een
commissievergadering
Economie & Samenleving

Extern ingekomen stukken

Uitnodigingen

Totaal aan
ingekomen stukken

Provinciale Staten in contact met burgers

Feitenoverzicht Provinciale Staten

Provinciale Staten publiceren
jaarlijks een feitenoverzicht met
een terugblik op activiteiten en
bijzonderheden. Scan de
QR-code om deze te bekijken.

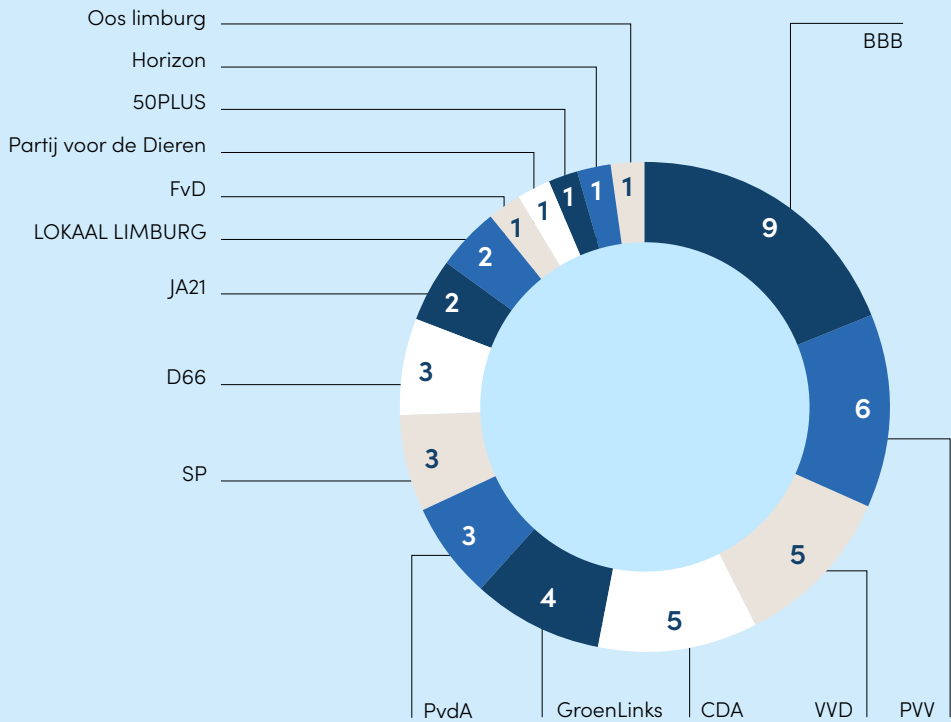
Statenleden in het kader van Contact met de Limburgers op bezoek
bij Speeltuinnetwerk Limburg op 5 december 2025

Provinciale Staten (PS) vertegenwoordigen de Limburgers. Zij zijn het algemeen bestuur van onze provincie. Daarom worden Provinciale Staten ook wel ‘het Limburgs Parlement’ genoemd. Statenleden zijn geen beroepsvolksvertegenwoordigers zoals de leden van de Tweede Kamer. Ze doen hun politieke werk meestal in combinatie met een baan. Provinciale Staten bepalen in hoofdlijnen het beleid (kaderstellende taak) en toetsen Gedeputeerde Staten op de uitvoering daarvan (controlerende taak). Het aantal inwoners van de provincie bepaalt het aantal Statenleden. Emile Roemer is als gouverneur voorzitter van Provinciale Staten.

De leden van Provinciale Staten op 1 november 2024

Provinciale Staten

De 47 Statenleden waren eind 2024 verdeeld over 15 fracties, met hiernaast per partij het aantal zetels

Contact met de Limburgers

Vanuit het initiatief ‘Contact met de Limburgers’ gaan de leden van het Limburgs Parlement regelmatig op bezoek bij inwoners, organisaties en initiatieven in onze mooie provincie. Geen debat en geen politieke beloftes, maar echte ontmoetingen waarin luisteren centraal staat. De bezoeken bieden ruimte om te horen wat er leeft, om ervaringen uit de praktijk beter te begrijpen en om deze inzichten meenemen in het provinciaal beleid.

Contact met de Limburgers is daarmee een open en toegankelijke manier om dicht bij de samenleving te blijven en samen te bouwen aan Limburg.

Hieronder een indruk van twee bezoeken in 2025.

Nedinsco

Op vrijdag 6 juni vond de vierde ronde Contact met de Limburgers plaats en gingen Statenleden op pad naar Venlo om een bezoek te brengen aan hightechbedrijf Nedinsco. Nedinsco ontwikkelt slimme optische systemen, voor onder andere defensie en industrie. Er werd uitgebreid gesproken over innovaties, Europese veiligheidsplannen en het groeiende tekort aan technisch talent.

Dorpsgaard Genhout

Op vrijdag 12 september heeft het Limburgs Parlement tijdens de vijfde ronde van Contact met de Limburgers een bezoek gebracht aan Dorpsgaard Genhout. Dit initiatief is ontstaan uit de wens van inwoners om meer samen te doen en groeide uit tot een levendige ontmoetingsplek in de buitenlucht. Jong en oud werken er samen tussen groenten, bloemen en fruitbomen, met als nieuwste hoogtepunt een authentiek bakhuis dat het gemeenschapsgevoel verder versterkt.

Provincie Limburg gaat volle kracht vooruit en het college van Gedeputeerde Staten zet met acht proposities als ‘Limburgse kansen voor heel Nederland’ ambitieuze stappen voorwaarts. Het provinciebestuur spoort met deze strategische kansen Den Haag aan om mee te bouwen aan een krachtig Limburg. Dat is niet alleen in het belang van de Limburgse samenleving, maar voor heel Nederland.

Limburgse kansen voor heel Nederland

Met sterke internationale netwerken, toonaangevende kennisinstituten en een doe-mentaliteit versnellen we oplossingen die Nederland en Europa kracht geven. Limburg bouwt via haar acht strategische proposities aan een sterke, veerkrachtige en innovatieve samenleving, als onmisbare schakel voor het Nederland van morgen.

- Chemelot**
Het behoud en de doorontwikkeling van dit industriecluster draagt bij aan de strategische autonomie van Nederland en het versnellen van de transitie naar een klimaatneutrale industrie. Om dat te kunnen realiseren, is het van essentieel belang dat cruciale voorwaarden worden geregeld en verankerd, zoals maatwerk voor versnelling van industriële verduurzaming en tempo voor energie- en grondstoffenstructuur.

- Landelijk gebied Limburg**
Een gebiedsgerichte aanpak, waarin landbouw, natuur en ruimtelijke ontwikkeling in balans worden gebracht, kan als voorbeeld dienen voor heel Nederland. We zetten in op De Peel als nationale voorbeeldregio, werken aan het behoud van grasland in onze provincie en de legalisering van PAS-melders als basis voor vertrouwen.
- Limburgse Defensie Agenda**
Een concreet aanbod waarmee we als regio actief wil bijdragen aan de veiligheid, weerbaarheid en strategische autonomie van Nederland. Limburg biedt zich actief aan als voorbeeldregio voor het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie. Zo helpen we als regio met talent en onze Brightlands-campusen om deze nationale prioriteit mee te realiseren en internationale impact te creëren.
- Trinationaal onderwijs en arbeidsmarkt**
We maken werk van het behoud en de versterking van regionaal opleidingsaanbod en een leven lang ontwikkelen via regionale infrastructuur. We gaan voor maatwerk en experimenteerruimte voor trinationaal onderwijs met partners in de Euregio Maas-Rijn. Dit ondersteunt de strategische positie van Nederland als internationale kennisregio.

Gedeputeerde Staten

- Energie van én voor Limburg**
We zetten in op de corridor Energie-infrastructuur via Limburg voor de euregio. Dit voor een eerlijke energietransitie. We benadrukken ook Limburg als strategisch knooppunt in het energiesysteem. Zo gaan we voor een samenhangend aanbod dat bijdraagt aan de energiezekerheid, duurzaamheid en sociale rechtvaardigheid in Nederland.
- Limburg Centraal**
Het realiseren van ruim 30.000 woningen rond de zes Limburgse intercitystations is de kern van deze verstedelijkingsstrategie. Limburg werkt aan een toekomstbestendig woon-, werk- en leefklimaat en levert zo ook een bijdrage aan de nationale en regionale woningbouwopgave in het hart van de EU.
- Sociaal en veerkrachtig Limburg**
De Limburgse doorbraakaanpak voor bestaanszekerheid en leefbaarheid, als voorbeeld voor Nederland. Deze gebiedsgerichte aanpak in wijken en dorpen levert niet alleen lokale verbetering op, maar biedt ook inzichten en interventies die toepasbaar zijn voor heel Nederland. Werken aan één overheid, zonder barrières.

Limburg groeit zonder grenzen

Limburg heeft alles in zich om uit te groeien tot de volgende innovatieregio van Nederland. Niet in de laatste plaats door de vier Brightlands-campusen, waar bedrijfsleven, kennisinstellingen en de Provincie gezamenlijk technologische en maatschappelijke vernieuwing aanjagen. Met focus op de thema's circulariteit en gezondheid.

Zo wordt er op de campus op Chemelot gewerkt aan klimaatneutrale, circulaire chemie. In Venlo ontwikkelen partijen op de campus samen nieuwe vormen van gezonde voeding en manieren om die voor iedereen toegankelijk te maken. Terwijl in Maastricht revolutionaire medische technologie wordt ontwikkeld en de campus in Heerlen zich richt op maatschappelijke toepassingen van kunstmatige intelligentie, bijvoorbeeld in de zorg.

Slim bouwen aan de toekomst

De innovatiekracht van Limburg beperkt zich echter niet tot de campusterreinen. Er wordt steeds intensiever samengewerkt met bijvoorbeeld hoogwaardige mkb-bedrijven elders in de provincie. En bij een project als de Einstein Telescope reikt die samenwerking bovendien tot ver voorbij onze landsgrenzen. We zijn niet voor niets de meest internationale regio van Nederland. Hier in Limburg innoveren en groeien we letterlijk zonder grenzen. Dat zien en waarderen anderen ook.

Meer weten?

Ontdek hoe Limburg bouwt aan een sterke, veerkrachtige en innovatieve samenleving, als onmisbare schakel voor het Nederland van morgen. Scan de QR-code en lees meer over

Wat doen Gedeputeerde Staten?

Het college van Gedeputeerde Staten (GS) is het dagelijks bestuur van de Provincie Limburg. GS zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van het provinciale beleid. Provinciale Staten bepalen de hoofdlijnen van dit beleid. Zij controleren ook of GS dit beleid goed uitvoeren.

Het college van GS heeft ook eigen taken, waaronder bevoegdheden die Provinciale Staten aan het college hebben overgedragen. Gedeputeerde Staten voeren verder rijksregelingen uit. Dit omvat het verlenen van vergunningen en subsidies, het toezichthouden op gemeentelijke financiën en het beheren van provinciale eigendommen. Elke gedeputeerde heeft ook een eigen takenpakket, maar beslissingen nemen GS samen. Zij zijn ook samen verantwoordelijk voor hun taken.

Limburg in top slimste regio's wereldwijd

In 2025 werd Limburg door het Intelligent Community Forum (ICF) geselecteerd als een van de 21 slimste regio's van de wereld, de zogenaamde Smart21: regio's die uitblinken in innovatiekracht, kennisontwikkeling en duurzaamheid. Hiermee is de regio Limburg genomineerd voor de titel 'The Intelligent Community of the Year'. Een mooie erkenning voor de inspanningen die we hier verrichten, van een wereldwijde federatie waar zo'n 250 regio's lid van zijn. En een aanmoediging om niet alleen door te gaan op de ingeslagen weg, maar daar ook wat minder bescheiden over te worden.

San de QR-code en lees meer via het nieuwsbericht: 'Limburg in top slimste regio's van de wereld'.

Brightlands Limburg is het verbindende innovatieve element tussen verschillende metropoolregio's.

Campagne Brightlands Limburg

Eind 2025 zijn we gestart met de campagne waarmee we Nederland en Europa gaan vertellen over de talloze voorbeelden van innovaties die in Limburg worden ontwikkeld en de waarde die deze hebben voor mens en maatschappij. Dat doen we onder de noemer 'Limburg groeit zonder grenzen', met Brightlands als belangrijke afzender.

Die naam moet uitgroeien tot een merk dat symbool staat voor het innovatieve Limburg, meer dus dan enkel de naam van onze vier campussen. Een merk dat ons binnen Limburg verbindt en ons buiten Limburg een sterkere positie geeft in het aantrekken van nieuwe bedrijven en talent. Zo kunnen we blijven groeien. Zonder grenzen.

Meer weten?
Kijk op: www.brightlands.com/limburg-vernieuwt

Meer weten over de
'Toekomstvisie Limburg 2050'?
Scan dan de QR-code!

Enkele Statenleden aan de slag met het TV2050-kwartetspel in het afgelopen jaar.

Toekomstvisie Limburg

Hoe zou Limburg er in 2050 uit kunnen zien? Waarom en hoe doen we dit? Omdat 25 jaar vooruitkijken veel onzekerheden met zich meebrengt, verkennen we vier mogelijke toekomstbeelden en beperken we ons niet tot één werkelijkheid en één gewenst beeld van Limburg in 2050.

We kiezen voor een datagedreven aanpak (dus met behulp van cijfers en bekende feiten), expertsessies, straatgesprekken en bovengenoemde scenarioverkenning. Met dit als basis willen we uiteindelijk zicht te krijgen op gewenste en waarschijnlijke ontwikkelingen in de toekomst ('welk Limburg willen we zijn?') en de ingrepen die nu nodig zijn om uitdagingen op te pakken en kansen voor Limburg te verzilveren.

In 2025 zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd om kennis te mobiliseren op vijf inhoudelijke terreinen: economie, wonen, landelijk gebied, mobiliteit en energie. Daarnaast is er speciaal 'kwartetspel' ontwikkeld door onze eigen ambtelijke organisatie, waarmee de 47 leden van Provinciale Staten in een werksessie het gesprek zijn aangegaan over de toekomst van Limburg. Eind 2025 wordt de 'Toekomstvisie Limburg 2050' aangeboden aan Provinciale Staten.

Wet open overheid

Het adviescollege op bezoek in Maastricht

Actieve openbaarmaking

Vanaf 14 mei 2024 maken we vanuit transparantie de GS-nota's actief openbaar die toebehoren aan de openbare voorstellen. Dat heeft in 2025 geleid tot de openbaarmaking van 666 GS-nota's, verdeeld over 43 vergaderingen. Op peildatum 15 december 2025 hebben we 91 Woo-besluiten genomen, waarvan 73% binnen de beslistermijn. Hierdoor zijn er 2636 documenten middels een Woo-besluit openbaar gemaakt.

De openbare besluitenlijsten zijn te vinden op:

De provincie heeft 31 gemeenten, die elk een onderdeel zijn van onze Limburgse samenleving. Ook in 2025 heeft de gouverneur niet alleen bestuurders, maar ook inwoners van deze gemeenten mogen ontmoeten en is ervoor gekozen om vooral naar buiten te gaan en in gesprek te gaan met de Limburgse samenleving.

Benoemingen burgemeesters

1-7	Roerdalen	Jeffrey van Agtmaal
10-4	Beesel	Martijn Derks

Herbenoemingen burgemeesters

26-9	Stein	Marion Leurs-Mordang
3-9	Leudal	Désirée Schmalschläger
22-8	Beekdaelen	Eric Geurts
19-8	Nederweert	Birgit op de Laak
11-6	Kerkrade	Petra Dassen-Housen
1-4	Horst aan de Maas	Ryan Palmen

Waarnemende burgemeesters

1-7	Meerssen	Jacques Niederer
-----	----------	------------------

Vertrekkende burgemeesters

1-7	Roerdalen	Monique de Boer-Beerta
1-7	Meerssen	Mirjam Clermonts-Aretz

Limburgs Oriëntatieprogramma Burgemeestersambt

In 2025 ging de eerste editie van het 'Limburgs Oriëntatieprogramma Burgemeestersambt' van start. Dit pilotprogramma bestond uit zes bijeenkomsten en diverse meeloopdagen gedurende een halfjaar, waarin 18 deelnemers met een grote interesse om ooit burgemeester te worden meer leerden over het ambt. Thema's als openbare orde en veiligheid, wet- en regelgeving, maar ook maatschappelijke betrokkenheid en protocol passeerden de revue. De inhoudelijke bijdragen van vele gastsprekers, waarin theorie met praktijk werd verbonden, waren ontzettend waardevol.

Waterschap Limburg

Het vorig jaar hebben we de ministers van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) geadviseerd over de inrichting van het bestuur van de waterschappen. Hierin is opgenomen om de bevoegdheid tot aanstelling van een waarnemend

Burgemeesterszaken, wat zijn dat?

De gouverneur ziet toe op een ordelijk verloop van de (her)benoemingsprocedure van burgemeesters. Daarvoor werkt hij samen met de gemeenteraden. De gouverneur adviseert de gemeenteraad bij het opstellen van een profielschets van een nieuw te kiezen burgemeester, voert sollicitatiegesprekken met kandidaten en adviseert de vertrouwenscommissie van de gemeenteraad wie volgens hem het meest geschikt zijn.

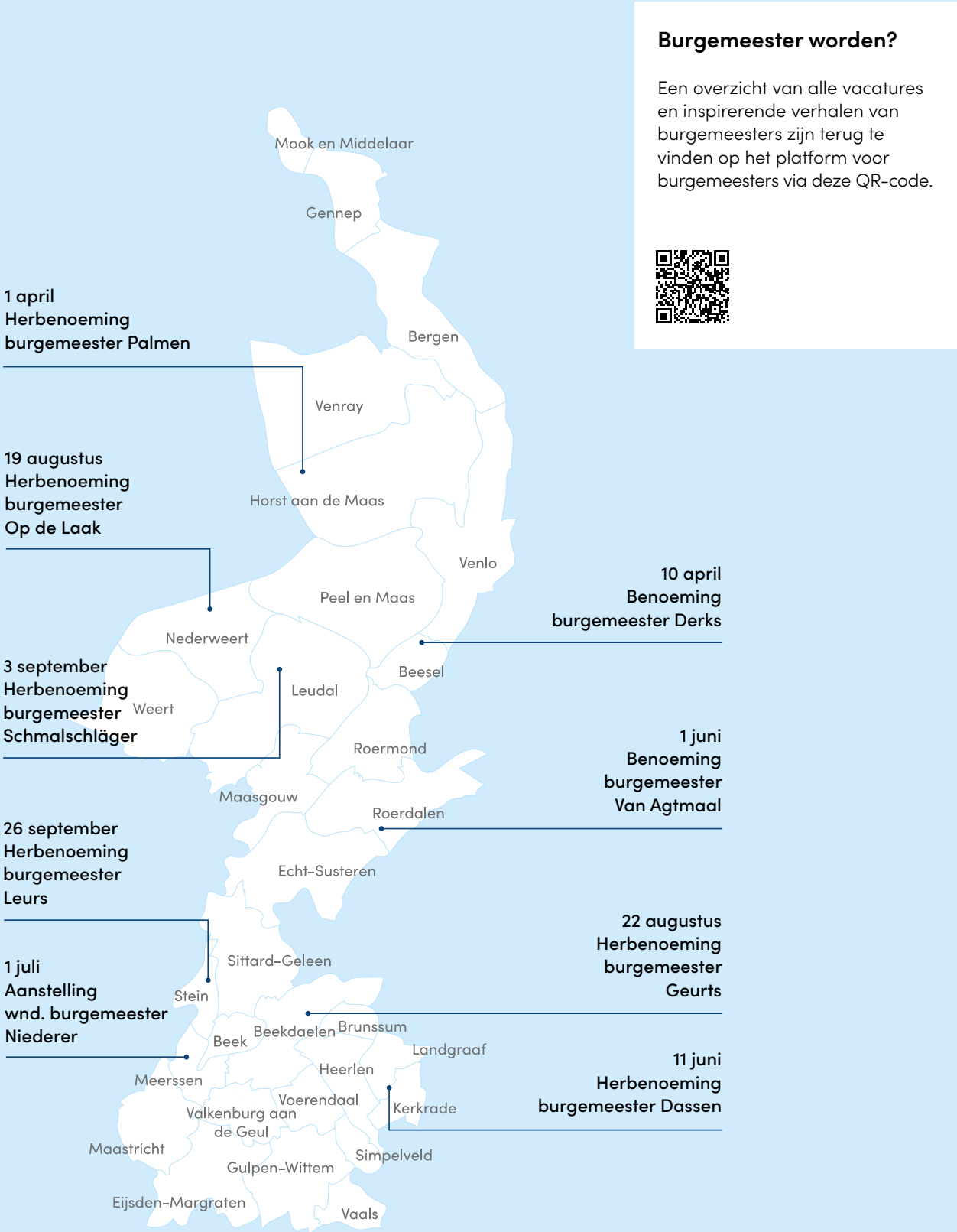
Ook bij een herbenoemingsprocedure adviseert de gouverneur de raad. Als de raad een aanbeveling heeft gedaan, zorgt hij ervoor dat de stukken – onder begeleiding van de door hem geschreven rapportage – bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties terechtkomen. De minister en koning ondertekenen dan het koninklijk besluit. Tot slot beëdigt de gouverneur de nieuwe burgemeester. De beëdiging vormt het einde van zowel de benoemings- als herbenoemingsprocedures.

Burgemeesterszaken

dijkgraaf bij de commissaris van de Koning (cvdK) neer te leggen en om de benoemingsprocedure van een kroonbenoemde dijkgraaf in te richten overeenkomstig die van een kroonbenoemde burgemeester.

Inmiddels is er een wetswijziging in voorbereiding genomen die regelt dat bij een langdurige afwezigheid van de dijkgraaf – gehoord het algemeen bestuur – de cvdK een waarnemend dijkgraaf kan benoemen. Daarnaast ligt er ondertussen het adviesrapport 'Optimalisatie van de (her) benoeming voorzitter waterschap', opgesteld door de ministeries I&W en BZK, de Unie van Waterschappen en de provincie Utrecht, waarin de cvdK een eigenstandige rol krijgt in de procedure om te komen tot de kroonbenoeming van een waterschapsvoorzitter.

In dit rapport wordt op een vergelijkbare wijze invulling geven aan de uitoefening van de rol van de cvdK als bij burgemeestersbenoemingen. Bij een herbenoemingsprocedure van een dijkgraaf ziet de cvdK er eveneens op toe dat de procedure ordelijk verloopt. Ook besteedt dit advies aandacht aan de geheimhouding en screening.

Het rapport adviseert verder om te komen tot een systeem van klankbordgesprekken van de voorzitter met de cdvK overeenkomstig het systeem dat bij burgemeesters wordt gehanteerd. Ten slotte wordt voorgesteld om gelijk aan het systeem in de Gemeentewet de cvdK een adviserende en bemiddelende rol te geven bij verstoorde verhoudingen dan wel wanneer de bestuurlijke integriteit van een waterschap in het geding is.

De voorgestelde maatregelen kunnen via het opstellen van een ‘Handreiking (her)benoemingsprocedure dijkgraven en watergraven’ en een aanpassing van de circulaire uit 2019 worden geïmplementeerd. Een wijziging van de Waterschapswet wordt voorsnog niet nodig geacht.

Limburgse Kinderbestuurdersdag

Op woensdagmiddag 8 oktober 2025 heeft de Limburgse Kinderbestuurdersdag plaatsgevonden in het Gouvernement aan de Maas. Meer dan zestig Limburgse kinderborgemeesters, locoborgemeesters, kinderbstuurders en kindreporters werden door gedeputeerde Demollin-Schneiders en gouverneur Roemer welkom geheten. Ze zijn spelenderwijs meegenomen in de wereld van de Provincie en hoe deze werkt. Tijdens deze leerzame dag hebben de thema's democratie, kunst & cultuur en de internationale rol van Limburg centraal gestaan.

Met een interactieve rondleiding door het Gouvernement gingen de jonge bestuursleden op een speurtocht naar de oprichters van de Europese Gemeenschap, het kinderportret van Koningin Wilhelmina, en telden zij met een kritisch oog, het aantal zetels van het Limburgs Parlement. De reis had als uitgangspunt dat kinderen op ontdekkingsreis door het Gouvernement zouden gaan, met drie hoofdvragen als rode draad: wat betekent kunst & cultuur voor kinderen in Limburg? Welke rol speelt Limburg als internationale provincie? En welke ervaringen hebben de kinderen hiermee? Daarnaast werd ook de kennis over Limburgse bestuurders, koningen en koninginnen van Nederland getest.

In het tweede gedeelte van de dag kregen de kinderbstuurders gelegenheid om de resultaten van hun inspanningen tot nu toe te presenteren. Het werd duidelijk hoe inventief de kinderen waren bij het bedenken van diverse initiatieven. De aanwezige ideeën varieerden van het realiseren van watertappunten in de gemeente Voerendaal tot het creëren van nieuwe (natuur)speeltuinen in verschillende andere gemeenten. Al deze ideeën werden gepresenteerd in een gesprek met de gouverneur.

Bemiddelingen

De commissarissen van de Koning hebben een ombudsfunctie voor burgers die een conflict hebben met de overheid, een vorm van mediation. Daarbij wordt aan burgers een luisterend oor en – waar mogelijk – handelingsperspectief geboden. Vaak wordt een gesprek aangegaan met een betrokken of relevante instantie, om de burger op weg te helpen.

In 2025 deden 57 Limburgers een beroep op de gouverneur. Het gevoel als burger niet gehoord te worden, is vaak de onderliggende boodschap. Het gaat om zeer diverse onderwerpen: van vragen op het gebied van ruimtelijke ordening, veiligheid of sociale zekerheid tot bestuurlijke onderwerpen. Ook vragen over democratische processen en hulpvragen van maatschappelijke organisaties kwamen voorbij.

Onverwijld bijstand

Verzoeken om onverwijld bijstand zijn een bijzondere soort van bemiddelingsverzoeken. Hier is wél sprake van een wettelijke taak, die is vastgelegd in artikel 81 van de Participatiewet. De bijstand bestaat uit een door een gemeente te verstrekken voorschot, in de vorm van een renteloze lening. In 2025 heeft de gouverneur, in zijn rol als voorzitter van Gedeputeerde Staten, diverse verzoeken om onverwijld bijstand ontvangen.

Het is gebruikelijk dat de gouverneur – eventueel samen met de kamerheer van de koning – leden van het Koninklijk Huis ontvangt bij evenementen en tijdens staats- of streekbezoeken. Leden van het Koninklijk Huis brengen ook werkbezoeken aan (Limburgse) gemeenten. Hierbij is de gouverneur, evenals de kamerheer en burgemeester, meestal niet aanwezig en staat het informele karakter centraal. Dit jaar waren dat:

- **27 maart 2025 – Ondertekening muziekakkoord ‘Meer Harmonie in de Samenleving’**
Koningin Máxima, erevoorzitter van Méér Muziek in de Klas, is aanwezig geweest bij de ondertekening van het vernieuwde muziekakkoord ‘Meer Harmonie in de Samenleving’. Sinds vijf jaar krijgen alle basisschoolleerlingen uit de gemeenten Brunssum, Landgraaf en Kerkrade wekelijks muziekonderwijs door vakdocenten en is er buitenschools muzikaal aanbod. Door het nieuwe muziekakkoord is het programma ook beschikbaar voor de leerlingen uit de andere gemeenten van de regio Parkstad Limburg.
- **25 mei 2025 – Memorial Day in Margraten**
Koning Willem-Alexander is ter gelegenheid van 80 jaar bevrijding van Nederland aanwezig geweest bij Memorial Day op de Amerikaanse begraafplaats Margraten. De koning heeft tijdens de herdenking de

eerste krans gelegd. Minister-president Schoof hield een toespraak.

- **6 juli 2025 – Opening Oud Limburgs Schuttersfeest (OLS)**
Koning Willem-Alexander opent het Oud Limburgs Schuttersfeest (OLS) in Heythuysen. Tijdens het OLS gaan ongeveer 135 schutterijen uit zowel Nederlands- als Belgisch-Limburg de strijd aan op het gebied van marcheren, muziek en het schieten met een lange buks. De koning is beschermheer van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie.
- **2 oktober 2025 – 75-jarig jubileum Hotel Management School Maastricht**
Koningin Máxima is bij de opening van het 75-jarig jubileum van Hotel Management School Maastricht (HMSM), onderdeel van Zuyd Hogeschool. Onder het thema ‘Roots and Wings’, staat zowel de geschiedenis van de hotelschool als de toekomst van hospitality, onderwijs en vakmanschap centraal.

Per 1 oktober 2025 heeft de koning de heer (Diederik) baron De Loë benoemd tot zijn nieuwe kamerheer in de provincie Limburg. De heer De Loë volgt daarmee de heer Jan Schrijen op, die deze functie sinds 2008 vervulde.

Bezoeken Koninklijk Huis

Wat doet een kamerheer precies?

De koning heeft in iedere provincie een zogenaamde kamerheer. Kamerheren ondersteunen en adviseren bij de voorbereiding en uitvoering van koninklijke bezoeken aan hun regio. Zij vertegenwoordigen de koning bij regionale gebeurtenissen zoals een huwelijksjubileum of een begrafenis. Kamerheren worden ook betrokken bij grote evenementen en ontvangsten, bijvoorbeeld Koningsdag, Prinsjesdag, nieuwjaarsontvangsten, staatsbezoeken en streekbezoeken. Hiernaast begeleiden zij de nieuwe ambassadeurs die hun geloofsbriefjes bij de koning komen aanbieden op Paleis Noordeinde.

Bezoek Koning Willem-Alexander aan het OLS in juli 2025

Koningin Maxima tijdens bezoek Maastricht in oktober 2025

In het jaar 2025 stond de tweede helft van het lustrum 80 jaar vrijheid centraal. Er hebben vele herdenkingen en vieringen plaatsgevonden in Limburg. Vrijheid deel je met elkaar, van generatie op generatie en over grenzen heen. Als Provincie vinden we dat erg belangrijk, want onze vrijheid moet gewaarborgd blijven. We vieren door heel Limburg onze 80 jaar vrijheid. De Provincie Limburg was in dit bijzondere jaar aanwezig bij de volgende herdenkingen en activiteiten:

11 januari 2025	Herdenking Koningsbosch
24 januari 2025	Herdenking Maasbracht
26 januari 2025	Herdenking Montfort
27 januari 2025	Limburgse Holocaust-herdenking in Maastricht
15 februari 2025	Herdenking Gennep
5 maart 2025	Herdenking 80 jaar bevrijd Roerdalen
26 april 2025	Eindelijk Vrij! Venlo
4 mei 2025	Provinciale Herdenking Maastricht Koningsplein
4 mei 2025	Herdenking Maastricht Herdenkingsplein
4 mei 2025	Dodenherdenking Kerkrade
4 mei 2025	Dodenherdenking Roermond
4 mei 2025	Herdenking Provinciaal Verzetsmonument Valkenburg
4 mei 2025	Herdenking Wageningen en overdracht Vrijheidsvuur
5 mei 2025	Vrijheidsmaaltijd XL Heerlen
5 mei 2025	Vrijheidsmaaltijd Markt Roermond
5 mei 2025	Bevrijdingsfestival Roermond
15 mei 2025	Herdenking Sinti en Roma Buchten
14 juni 2025	Limburgse Veteranendag Herdenking en Viering
15 augustus 2025	Herdenking Nederlands-Indië in Heerlen
7 september 2025	Herdenking Nationaal Indië-monument 1945-1962
20 september 2025	Herdenking Internationale Veteranendag Brunssum
13 november 2025	Herdenking Monument of Tolerance (Verzetsmonument)
24 december 2025	De Scharck-viering Maastricht

Manifest voor de Vrijheid

Scholieren van meer dan 25 Limburgse scholen hebben een jaar lang input geleverd aan het Manifest voor de Vrijheid. Daarin beantwoorden zij de vraag: wat betekent vrijheid voor mij? Middels diverse lespakketten en bijeenkomsten zijn leerlingen ook inhoudelijk met elkaar dieper gaan nadenken over de betekenis van vrijheid en onvrijheid. De slotwoorden van het Manifest voor de Vrijheid zijn door een tiental jongeren gepresenteerd op het Bevrijdingsfestival in Roermond. Ook kunstenaar voor de vrijheid, Daniel Heynen uit Roermond, werkte mee aan een bijzondere oplevering van het Manifest voor de Vrijheid op 5 mei 2025.

Euregionaal Vrijheidsdebat op de Duitse oorlogsbegraafplaats in Ysselsteyn
De afsluiting van een drietal euregionale vrijheidsdebatten op een zeer bijzondere locatie, namelijk de Duitse militaire begraafplaats in Ysselsteyn, waar het verleden je met de neus op de feiten drukt. Toch keken op 25 september 2025 circa honderd middelbare scholieren uit Nederland, België en Duitsland vooral vooruit. Zij gingen met elkaar in discussie over stellingen rondom vrede, vrijheid en democratie.

Starten pilotproject ‘Twee Oorlogsbegraafplaatsen’
Als je het heden wilt begrijpen, moet je de geschiedenis kennen. Zeker als het om vrijheid en democratie gaat. Vanuit die gedachte werken we als Provincie Limburg aan het belang van het in stand houden van het gedachtegoed vrijheid en democratie, want dit is niet vanzelfsprekend.

Daarom zijn we in oktober 2025 van start gegaan met een pilotproject in de vorm van een eendaags bezoek aan de twee grootste oorlogsbegraafplaatsen die Limburg rijk is: de Amerikaanse oorlogsbegraafplaats in Margraten en de Duitse in Ysselsteyn. De doelgroep hiervoor zijn middelbare scholieren, waarbij we hopen op een brede belangstelling en zo groot mogelijke deelname. De jongeren leren op deze manier over verschillende perspectieven op de rollen van dader, slachtoffer en omstander. Ze gaan met elkaar in gesprek over de thema’s vrijheid, tolerantie en verdraagzaamheid.

Tentoonstellingen
Er zijn vanuit 80 jaar vrijheid in 2025 ook verschillende tentoonstellingen gehouden in het Gouvernement, namelijk:

- Tekeningen Georges Despeaux – 7 t/m 27 januari
- Through Their Eyes – 10 april t/m 28 mei
- Helmen Vol Verhalen – 6 juni t/m 29 augustus
- WO2 in kleur – 17 september t/m 31 oktober
- ‘Tot hier & verder’ van Kunstenaar van de Vrijheid Daniël Heynen – 24 november t/m 16 januari 2026

Prinsjesdag midden in Limburg

Prinsjesdag is een belangrijke en feestelijke dag in Nederland, met hoeden, plannen en een koetsrit. En als hoogtepunt het voorlezen van de Troonrede door de koning. In die toespraak vertelt de koning wat de regering het komende jaar wil gaan doen.

Dit jaar vierden we voor het eerst een Prinsjesdag in de regio. Een nationale pilot waarvoor we als Limburg onze hand hebben opgestoken om deze te organiseren. Voor deze eerste regionale Prinsjesdagviering is gekozen voor Roermond, vanwege de ligging letterlijk 'Midden in Limburg'. Het Rijk wil de komende jaren deze proef verder uitbreiden en ook in andere regio’s organiseren.

Vrijheid en democratie in Limburg

De democratie in Nederland is van grote waarde. Kernwaarden zoals gelijkheid voor de wet, vrijheid, respect, rechtvaardigheid en tolerantie vormen het fundament van ons bestuursstelsel. Toch worden deze principes regelmatig uitgedaagd. Ook in 2025 zijn er wereldwijd conflicten en spanningen. Hoewel deze zich vaak buiten onze landsgrenzen afspelen, hebben ze invloed op onze samenleving en leiden ze tot polarisatie en maatschappelijke discussies. Deze ontwikkelingen maken ons bewust van het feit dat vrede en vrijheid ook bij ons niet vanzelfsprekend zijn, en herinneren ons eraan dat we onze verworven vrijheden kunnen verliezen.

Jaarlijks staan we bij deze thema’s stil. In de periode van 12 september 2024 tot en met 15 augustus 2025 schenken we hier extra aandacht aan tijdens de viering van 80 jaar vrijheid. Wij vinden het belangrijk om de (voor)waarden die bij vrijheid horen van generatie op generatie door te geven. Daarom stimuleren we nieuwe manieren van herdenken en vieren, terwijl we respect tonen voor bestaande tradities.

We organiseerden een meerdaags programma in de dagen voorafgaand aan Prinsjesdag. Zo staat democratie centraal, ook in de regio. Van een politieke fototentoonstelling tot een gezamenlijk ontbijt met de Democratiemaaltijd en bijeenkomsten waar experts uitleg geven over ‘het huishoudboekje van Nederland’ en een kijkje achter de schermen gaven bij de totstandkoming van de Troonrede. Op Prinsjesdag zijn tachtig Limburgers met bussen naar Den Haag gegaan om zelf rond te neuzen in de zaal waar de koning de Troonrede uitspreekt.

Kijktip

De alternatieve troonrede die door de inbreng van ongeveer honderd jongeren is geschreven en door Amara van der Elst en Enzo Kok levendig wordt voorgedragen.

Ook hebben we met de inbreng van 99 Limburgse scholieren een zogenaamde ‘spoken word’ alternatieve troonrede ontwikkeld. Deze is door Amara van der Elst voorgedragen op meerdere momenten tijdens de Prinsjesdagviering.

De Limburgse Jager: 75 jaar jong

In het jaar 2025 hebben we ook het 75-jarig bestaan van het Regiment Limburgse Jagers gevierd. Dit is een infanterieregiment van het Commando Landstrijdkrachten van de Nederlandse Krijgsmacht, dat zeer nauw verbonden is met onze provincie. Het is vernoemd naar de provincie Limburg en de ‘lichte’ infanterie, de Jagers. Het Regiment Limburgse Jagers is een van de oudste regimenten van het Nederlandse leger. De lijfspreuk luidt: ‘Voor elkaar, Altijd!’

Een stukje geschiedenis
Na de Tweede Wereldoorlog moest Nederland een nieuw leger opbouwen. Al snel ontstond het idee om de nummers van de regimenten te vervangen door een passende naam. De naam moest slaan op de geschiedenis van het regiment of de verbondenheid met een bepaalde provincie of regio uitdrukken. Zo ontstonden in 1950 de regimentsnamen zoals we die nu kennen. Het regiment trad als ‘Limburgse Jagers’ een nieuw tijdperk binnen.

Hoewel het regiment in 1950 haar huidige naam kreeg en daarmee vast verbonden is met de gelijknamige provincie, was haar stamregiment, het 2e Regiment Infanterie, al sinds midden 19e eeuw in Limburg gevestigd, tot 1913 in Maastricht, daarna in Venlo. De afgeleide regimenten waren ook in Limburg gevestigd. Zoals het 13e Regiment Infanterie dat sinds 1913 in Maastricht verbleef en het 17e

Onthulling van een speciale buste die de gouverneur op vrijdag 21 november namens Limburg heeft aangeboden aan het jubilerende regiment.

Regiment, dat weliswaar van het ‘Bredase’ 6e Regiment afstamt, dat in Roermond werd gestationeerd.

Stevige verbinding met Limburg

Limburg verleent als enige Nederlandse provincie haar naam aan een onderdeel van onze krijgsmacht en dat vervult ons met grote trots. Nu is het bataljon sinds 2007 in Oirschot, om precies te zijn op de Generaal-Majoor de Ruyter van Steveninckkazerne gevestigd. De nauwe symbolische verbinding blijft echter op vele manieren intact en zichtbaar. De verbondenheid tussen de provincie en de Limburgse Jagers komt treffend tot uiting in het regimentembleem: met de jachthoorn die ook terug te vinden is in het provinciewapen – de hoorn van het oude graafschap Horn – en met het eikenloof dat is ontleend aan het Limburgs volkslied. Deze elementen zijn ook verwerkt in het monument voor de gesneuvelden en overledenen van het Regiment Limburgse Jagers en haar stamregimenten.

Het bataljon heeft veel Limburgers in haar gelederen gekregen. Ook houdt het bataljon jaarlijks een oefening in de provincie, die veel uitdagende locaties kent. Daarnaast vinden de commando-overdracht én de beëdiging van nieuwe militairen van het bataljon plaats in een van onze Limburgse gemeenten. Daarnaast geeft het bataljon voorlichting op scholen over de inzet van de Limburgse Jagers. Bij die gelegenheden wordt ook het materieel getoond.

Meer weten over de Limburgse Jagers?
Kijk op www.limburgsejagers.nl.

In 2025 heeft de gouverneur in Limburg wederom uitvoering gegeven aan de advisering en behandeling rondom aanvragen voor Koninklijke predicator. De predicator zijn een erkenning voor het bijzondere karakter, de langdurige verdiensten en maatschappelijke betekenis van organisaties, instellingen en bedrijven binnen de provincie. Er zijn in 2025 géén aanvragen behandeld voor het predicaat 'Koninklijk'.

Predicaat Hofleverancier

Gedurende 2025 zijn er ook adviezen uitgebracht over aanvragen voor het predicaat 'Hofleverancier'. Daarbij is er vanuit de Provincie nauw samengewerkt met de betrokken gemeenten en de Dienst van het Koninklijk Huis.

- In Limburg is in 2025 het predicaat ‘Hofleverancier’ uitgereikt aan:
- Faassen Plants Tegelen – gemeente Venlo op 2 mei
 - Keijzers-Martens Installatietechniek BV Ysselsteyn – gemeente Venray op 7 mei
 - Linolux (Het Kousenhuis) Maastricht op 13 mei
 - Vahsen Constructies BV Sittard – gemeente Sittard-Geleen op 26 september

Wat is het predicaat ‘Koninklijk’?

Het predicaat 'Koninklijk' is een onderscheiding die kan worden verleend aan verenigingen, stichtingen, instellingen of grote ondernemingen. Het symboliseert het respect, de waardering en het vertrouwen van de koning tegenover de ontvanger.

Wat is het predicaat ‘Hofleverancier’?

De koning kan het recht tot het voeren van het koninklijk wapen met de toevoeging 'Bij Koninklijke Beschikking Hofleverancier' toekennen aan kleine en middelgrote ondernemingen.

Het predicaat ‘Hofleverancier’ wordt toegekend aan bedrijven die een vooraanstaande plaats innemen in hun regio en daarnaast 100, 125 (of een veelvoud van 25) jaar bestaan. De bestuurders van het bedrijf moeten van onbesproken gedrag zijn, evenals de onderneming zelf. Ook moet de ontstaansgeschiedenis van het bedrijf duidelijk zijn.

Koninklijke predicator & onderscheidingen

Onthulling van het predicaat ‘Hofleverancier’ op 13 mei bij Linolux (voorheen Het Kousenhuis) in Maastricht.

Bestendiging

Het predicaat wordt doorgaans toegekend voor een periode van maximaal 25 jaar, waarna het bedrijf een aanvraag voor bestendiging kan indienen. Voor de volgende bedrijven hebben in 2025 bestendiging aangevraagd:

- Vaessen Juweliers Heerlen – goedgekeurd

Koninklijke Erepenningen

- Verenigingen die in 2025 de Koninklijke Erepenning mochten ontvangen:
- Atletiek Maastricht – 11 jan 2025
 - Carnavalsvereniging Burgerlust Kerkrade – 2 maart 2025
 - Schutterij Sint Agatha Leudal – 3 mei 2025
 - Hockeyvereniging RHC Concordia Roermond – 7 juni 2025
 - Fanfare St. Elisabeth Groenstraat Landgraaf – 9 juni 2025
 - Ruitclub de Pijst Horst aan de Maas – 14 juni 2025
 - Harmonie St. Gregorius Haanrade Kerkrade – 4 oktober 2025
 - Vogelvereniging de Vrolijke Veredelde Zangers Maastricht – 6 november 2025
 - Zangvereniging Vriendenkoor Echt – 8 november 2025
 - Schietvereniging de Scherpschutters Roerdalen – 25 november 2025

Koninklijke Onderscheidingen

Op vrijdag 25 april vond traditiegetrouw de lintjesregen plaats. Dit is altijd op de laatste werkdag vóór Koningsdag. Aan 282 verdienstelijke inwoners van Limburg zijn in 2025 bij de jaarlijkse ‘Lintjesregen’-viering in verband met

Wat is de Koninklijke Erepenning?

De Koninklijke Erepenning is een ereteken dat kan worden verleend aan verenigingen, stichtingen of instellingen dan wel aan sportverenigingen. Het symboliseert het respect en de waardering die de koning heeft voor bijzondere verdiensten van de ontvanger. Alleen de koning kan de erepenning toekennen.

Een aanvraag kan bij de gemeente ingediend worden bij een 50-jarig jubileum en vervolgens elke 25 jaar daarna. De gouverneur heeft samen met de burgemeester een adviserende rol in het voortraject van de aanvraag. De burgemeester van de gemeente reikt de erepenning uit aan de betrokkene.

Koningsdag de versierselen uitgereikt die horen bij een koninklijke onderscheiding. Daarnaast werden er het afgelopen jaar ook buiten dit moment Limburgers in het zonnetje gezet voor hun verdiensten, waarmee het totaal uitkomt op 405 mensen die in 2025 een lintje mochten ontvangen.

Deze Limburgers zetten zich al sinds jaar en dag in voor onder meer sport-, muziek- en heemkundeverenigingen, schutterijen, parochies, stichtingen of als mantelzorgers. Daarmee hebben zij een belangrijke rol in de Limburgse samenleving. Op deze manier krijgen zij waardering voor hun jarenlange inzet.

	Lintjesregen april	Rest van het jaar	Totaal	Procentueel
Aantal gedecoreerden vrouwelijk	88	30	118	29%
Aantal gedecoreerden mannelijk	194	93	287	71%
	282	123	405	100%

Wilt u iemand voordragen voor een lintje?

Bijvoorbeeld omdat diegene belangrijk vrijwilligerswerk doet of zich op uitzonderlijke wijze verdienstelijk heeft gemaakt voor de samenleving. Iedereen mag zo'n lintje aanvragen voor elke gewenste kandidaat. De voordracht begint bij de gemeente waar de kandidaat woont. De commissaris van de Koning ontvangt en beoordeelt aanvragen die door de burgemeesters worden ingediend, voorziet ze van een advies en geleidt ze door naar het Kapittel voor de Civiele Orden in Den Haag.

Meer informatie en aanvragen via: <https://aanvraag.koninklijkeonderscheidingen.nl/>

Provinciale onderscheidingen

Erepenning voor Anya Niewierra

Tijdens de viering van het 140-jarig bestaan van de VVV (Visit) Zuid-Limburg op 19 februari 2025 werd mevrouw Niewierra in de bloemetjes gezet. Zij kreeg de onderscheiding naar aanleiding van haar afscheid als directeur van Visit Zuid-Limburg en uit waardering voor haar belangrijke bijdrage aan de promotie van Limburg. De gouverneur roemde bij de uitreiking haar bijzondere aandacht voor de grensoverschrijdende samenwerking, om Limburg op de kaart te zetten.

Wat zijn provinciale onderscheidingen?

De Erepenning van de Provincie Limburg en de Limburger van Verdienste worden op voordracht van de gouverneur en de ere-ambassadeur op voordracht van een gedeputeerde toegekend door Gedeputeerde Staten. Over de uitreiking van de Gouverneurspenning besluit de gouverneur als zelfstandig bestuursorgaan.

Gouverneurspenning: 2x

- De heer generaal Guglielmo Luigi Miglietta
- Schutterij Sint Andreas (Melick), winnaar OLS 2025

Erepenning van de Provincie Limburg: 4x

- Mevrouw Anya Niewierra
- De heer Tom Schulpen
- De heer Jo Coenen
- De heer Hans Gubbels

Limburger van Verdienste: 5x

- Mevrouw Lieke Martens-van Leer
- De heer Joep Verbugt
- De heer Jan Klompen
- Mevrouw Chantal Haenen
- De heer Huub Narinx

Ere-ambassadeur van de Provincie Limburg: 2x

- De heer Jurgén van de Rijke
- De heer Léon Hoenen

Limburger van Verdienste

De Limburger van Verdienste is een exclusieve onderscheiding die wordt toegekend aan personen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de samenleving in Limburg.

Bijzondere jubilea/felicitaties

In 2025 waren er ook felicitaties aan Limburgers voor de volgende bijzondere jubilea:

2.011

Echtparen 60 jaar gehuwd

421

Echtparen 65 jaar gehuwd

43

Echtparen 70 jaar gehuwd

0

Echtparen 75 jaar gehuwd

97

Limburgers 100 jaar

9

Limburgers 105 jaar en ouder (waarvan de oudste Limburger 107 jaar is)

De verschillende vluchtelingenopgaves (opvang asielzoekers, huisvesting statushouders en opvang Oekraïense ontheemden) kregen ook in 2025 weer aandacht, zowel bestuurlijk als maatschappelijk en in de media. Het kabinet-Schoof maakte er een speerpunt van, maar kon ook nog geen breedgedragen oplossingen bieden.

De vraag naar opvangplekken bleef onverminderd groot, waarbij steeds meer bleek dat de oplossingen op integrale wijze gezocht moeten worden en dus binnen meerdere beleidsvelden. Want zolang er krapte op de woningmarkt blijft bestaan, kunnen statushouders niet gehuisvest worden en houden zij plekken in asielzoekerscentra bezet. Deze zienswijze namens de Provincie Limburg, vanuit de rol als voorzitter van de Limburgse Regietafel, is meermaals teruggekoppeld aan de beleidsmakers in Den Haag.

Op 1 juli 2025 werd van de Limburgse gemeenten verwacht om 5.662 asielopvangplekken beschikbaar te hebben, op grond van de nog steeds van kracht zijnde Spreidingswet. Hierbij heeft de Limburgse Regietafel een coördinerende rol. Deze opgave dient aan de Regietafel afgestemd te worden met de gemeentelijke taak om statushouders te huisvesten. Want ondanks het voornemen een verbod op voorrang te verlenen aan deze doelgroep op de woningmarkt, is het huisvesten van de statushouders ook in 2025 nog steeds een taak voor de gemeenten.

Limburgse regietafel

In 2025 heeft de Provincie Limburg de nodige acties ondernomen en zijn de volgende resultaten geboekt:

- De Spreidingswet schreef voor dat de Limburgse gemeenten op 1 juli 2025 gezamenlijk aan 5.662 asielopvangplekken gerealiseerd moesten hebben. Limburgse gemeenten hebben gezamenlijk 4.480 nieuwe opvangplekken weten te realiseren op die datum. Daarnaast zijn er ook nog gemeenten actief bezig met het ontwikkelen van nieuwe locaties.
- Gedurende het hele jaar hebben bestuurlijke overleggen (Limburgse Regietafel) plaatsgevonden. Aan deze overleggen werd deelgenomen door de bestuurlijke vertegenwoordigers van de Limburgse regio's (Noord, Midden en Zuid), het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), Gedeputeerde Staten en de ministeries van Asiel en Migratie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Op verschillende momenten in het jaar is er vanuit Limburg schriftelijke en mondelinge terugkoppeling gegeven aan betrokken ministeries, de gemeenten en het COA over de stand van zaken.

- In 2025 zijn een aantal wetsvoorstellen inzake de vluchtelingenopgaves ter consultatie voorgelegd aan onder andere de lagere overheden, zoals de provincies, door de ministeries van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en Asiel en Migratie (AenM). Hierin heeft ook de Provincie Limburg haar verantwoordelijkheid genomen door haar klankbordfunctie te vervullen.

Op het terrein van openbare orde zijn er ook in 2025 samen met partners stappen gezet om de veiligheid te vergroten en samenwerkingen tussen hulpverlening te versterken. Er zijn bijeenkomsten en workshops georganiseerd over belangrijke (grensoverstijgende) thema's op dit beleidsterrein.

Uitbreiding Risk Factory

Op 13 februari werd de uitbreiding specifiek bedoeld voor tweedejaarsleerlingen van het voortgezet onderwijs geopend bij de Risk Factory in Venlo. De Risk Factory is een educatief belevingscentrum voor jongeren en senioren op het vlak van veiligheids- en gezondheidsrisico's. Met deze stap zorgen we ervoor dat ook deze jongere doelgroep meer alert wordt op mogelijke risicovolle situaties en krijgen ze handelingsperspectief om in dergelijke situaties goed te handelen en hen preventief in hun kracht te zetten.

Meer weten? Kijk eens op: www.riskfactorylimburgnoord.nl.

In navolging op het succes van de Risk Factory in Noord- & Midden-Limburg is er ook een verkenning gedaan om een Risk Factory in Zuid-Limburg op te richten. De uitkomsten van de haalbaarheidsanalyse heeft begin december geleid tot het besluit van de algemeen bestuur van de veiligheids-regio om een Risk Factory in Sittard-Geleen te gaan realiseren. Samen met partners draagt ook de Provincie Limburg bij om dit mogelijk te maken. In 2026 is de opening hiervan voorzien en zijn we als Limburg landelijk gezien de eerste provincie met een 100% dekkend netwerk van de Risk Factory in elke gemeente.

Integrale Versterkingsagenda grensoverschrijdende criminaliteit Limburg

In nauwe samenwerking met de Regionale Eenheid Limburg van de politie, het openbaar ministerie Limburg en in afstemming met de regioburgmeesters, is er in 2025 een Integrale Versterkingsagenda opgesteld. Hierin worden de ambities en kansen om in onze grensregio de integrale aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit en ondermijning verder te intensiveren en verbeteren benoemd. Uiteraard in goede samenspraak met de buitenlandse veiligheidspartners uit de direct aangrenzende buurlanden.

De versterkingsagenda hebben we gezamenlijk bij bestuurders en beleidsmakers onder de aandacht gebracht. We zijn in gesprek met Den Haag, Benelux en de Europese Unie over eventuele inhoudelijke en financiële ondersteuning van onze plannen. Ook op het gebied van veiligheid en criminaliteitsbestrijding kan Limburg een voorbeeld zijn voor andere grensregio's in Nederland en de hele Europese Unie.

Interreg

Via Interreg heeft het project Civil Protection Liaison Network Concept (CivProLiNC) op 17 juli 2025 een eerste bijeenkomst georganiseerd. Het doel is om de samenwerking op het gebied van civiele bescherming in Europese grensregio's te verbeteren door het inzetten verbindingsofficieren. De ontwikkeling van een Europese trainingsmodule, het

opstellen van een handboek over samenwerking in grenssituaties en de ontwikkeling van een grensoverstijgende verbindingsnetwerk staan hierbij centraal.

Daarnaast is via cofinanciering het project Hawkeye gestart voor de euregio. Dit richt zich op onderzoek naar de impact van klimaatverandering, uitbreiding van functionaliteit voor risicoanalyse, vroegtijdige detectie van natuurbranden en een koppeling tussen netcentrische systemen in België, Nederland en Duitsland.

Netwerk N4

Ook in 2025 is er in Dortmund deelgenomen aan de N4 netwerkbijeenkomst voor grensoverschrijdende rampenbestrijding en crisisbeheersing. Ook is er bezoek gebracht aan de 112RESCUE-beurs.

Oefening Afrikaanse varkenspest

Op 2 april 2025 was een grote oefening rondom Afrikaanse Varkenspest (AVP). Daarin zijn 'the lesson's learned' van 2020 meegenomen. De waarschuwborden op onze wegen wezen ons al geruime tijd op de gevaren van AVP.

Openbare orde

Netwerk Vitaal

Een weerbare overheid, een weerbare samenleving en militaire dreiging: onderwerpen die aan de orde van de dag zijn. Samen met het Rijk, vitale partners als WML, Enexis en TenneT, de veiligheidsregio's en de gemeenten bereiden we ons hierop voor. De eerste besprekingen hebben begin 2025 plaatsgevonden en inmiddels is er structureel overleg. Dit onderwerp omhelst natuurlijk niet alleen de weerbare samenleving, maar ook de bedrijfscontinuïteit van elk bedrijf of instantie zelf. In 2026 gaan we hier onverminderd mee door.

Wat zijn rijkstaken precies?

Onder rijkstaken vallen onder meer de volgende werkzaamheden: afleggen van bezoeken aan de Limburgse gemeenten, adviseren bij (her-) benoemingen en ontslag van burgemeesters, adviseren en bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen binnen een gemeente, toezien op de bestuurlijke samenwerking in de crisisbeheersing, toezien op een correcte afhandeling van klachten, begeleiden van de leden van het Koninklijk Huis bij werkbezoeken aan de provincie, adviseren van het Kapittel over koninklijke onderscheidingen, adviseren van de koning over predicaten en koninklijke erepenningen.

De taken van de gouverneur zijn omschreven in de Provinciewet en de Ambtsinstructie commissaris van de Koning. Scan de QR-code voor meer informatie.

Gouvernement aan de Maas bij zonsondergang, op 22 april 2026 vieren veertig jaar bestaan hiervan.

Onder de representatieve taken van de gouverneur behoren ook het beheer van de provinciale kunstcollectie en het tentoonstellingsbeleid. In de kunstcollectie is Limburg het verbindende thema. De collectie bestaat uit ongeveer 1.200 kunstwerken, die betrekking hebben op de culturele, artistieke, landschappelijke of historische aspecten van de provincie. De diverse tentoonstellingen vinden plaats in de centrale hal van het Gouvernement aan de Maas.

Kunstcollectie

- Bruiklenen
- Restauraties van kunstwerken verricht
- Collectieplan in ontwikkeling

Publieksbereik

- 'Vastelaovendposters': met originele schilderijen van deze posters
- 'Through their Eyes': over de bevrijding van Zuid-Limburg in 1944
- 'Helmen Vol Verhalen': met persoonlijke verhalen van Nederlandse veteranen
- 'WO2 in kleur': toont historische foto's uit de Tweede Wereldoorlog in kleur
- Daniël Heynen – Tot Hier & Verder: acht hedendaagse kunstwerken in het kader van 80 jaar vrijheid

Provinciale kunstcollectie

Daniël Heynen, Kunstenaar van de Vrijheid, presenteerde zijn beeldende werken rondom vrijheid.

Erefuncties

- Lid van het comité van aanbeveling van het Old Hickory Fund
- Ambassadeur van het project 'Krant van de buurvrouw'
- Lid comité van aanbeveling benefietconcert voor Oekraïne van de Koninklijke Zangvereniging Venlona
- Beschermheer Bond der Carnavalsverenigingen in Limburg (BCL)
- Beschermheer Samewirkende Limburgse Vastelaovesvereniging (SLV)
- Beschermheer Stichting Philharmonie zuidnederland
- Beschermheer Koninklijke Harmonie Ster van Maastricht 1825
- Buitengewoon ere-president Koninklijke Zangvereniging Mastreechter Staar
- Beschermheer Koninklijke Zangvereniging Venlona
- Beschermheer Stichting Eerbetoon Netherlands American Cemetery and Memorial
- Beschermheer Stichting Heiligdomsvaart Susteren
- Beschermheer Stichting Limburgse Veteranendag
- Beschermheer BNMO-afdeling Limburg
- Beschermheer EuregioKultur e.V. (voor jeugdliteratuur NXT TXT Awards 2023-2025; als voorzitter EGTS EMR)
- Erelid Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

- Ambassadeur van de Stichting Hub Cobbenprijs
- Beschermheer Worldfestival Parade Brunssum

Nevenfuncties en bestuurlijke gremia uit hoofde van het ambt

Onbezoldigd, tenzij anders vermeld.

- Lid Raad van Advies van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel geweld tegen Kinderen
- Voorzitter Universiteitsfonds Limburg (UFL)
- Voorzitter Cultuurfonds Limburg
- Voorzitter van de Vergadering en het Bestuur van de EGTS Euregio Maas-Rijn, Eupen
- Adviserend lid Algemene Ledenvergadering Euregio Rijn-Maas-Noord
- Lid Raad van Advies Maastricht Working on Europe
- Agenda-lid stuurgroep Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC)
- Voorzitter Beweging tegen Kindermishandeling
- Voorzitter Limburgse Regietafel Opvang Vluchtelingen en Integratie

Ere- & nevenfuncties

Nevenfuncties op persoonlijke titel

Het afgelopen jaar zijn er ook verschillende bijeenkomsten geweest die aansluiten bij de nevenfuncties en bestuurlijke gremia uit hoofde van het ambt van de gouverneur.

Cultuurfonds

Het Cultuurfonds Limburg zet zich in voor het behoud van cultuur in de provincie Limburg en is de regionale afdeling van het landelijke fonds. De gouverneur is voorzitter van de Limburgse afdeling. In 2025 is aan 123 aanvragers een bijdrage toegekend van circa 402.000 euro.

Inspiratieprijs en jongerencultuurprijs 2025

De Inspiratieprijs is op 27 november 2025 uitgereikt aan FLUJAS Collectief en de Jongerencultuurprijs is door CITY Collectief in ontvangst genomen. Het thema dit jaar is ‘Mogelijkmakers: mensen of organisaties die met en voor anderen, ruimte en podia creëren binnen het culturele veld’. FLUJAS is een groot voorbeeld voor de manier waarop makers zich verenigen in een collectief zonder dat ze zich daarmee afzonderen, maar juist in verbinding blijven staan met de ander. Door die opstelling dragen ze niet alleen bij aan hun eigen ontwikkeling en positie, maar investeren ze ook in een krachtigere infrastructuur in Venlo.

CITY Collectief organiseert eigen projecten in Venlo en maakt zich bijzonder sterk voor de Noord-Zuid-verbinding en gaat samenwerkingen aan met makers aan de andere kant van Limburg.

Daarnaast wil de jury Kool Cult en Reanys Martis een eervolle vermelding toekennen. Mensen zoals Gert-Jan en Jop van Kool Cult en Reanys vormen de brug tussen de grassrootsmakers en -bewegingen' en de grote machtige instituten.

Beusmans-Jeurissen Fonds

Drie projecten hebben dit jaar ondersteuning ontvangen vanuit dit fonds voor cultuur- en natuurprojecten.

Fanfare St. Jozef Buchten Fonds

Twee projecten hebben een bijdrage gekregen vanuit dit fonds voor educatieve en stimuleringsprojecten op het gebied van blaas- en slagwerkmuziek voor volwassenen en jongeren binnen muziekverenigingen en scholen.

Kieëszek Fonds

Vier projecten hebben dit jaar ondersteuning ontvangen vanuit dit fonds voor culturele projecten, met het accent op muziek en theater. Het gaat om projecten die verbinding, educatie en talentontwikkeling bevorderen.

Paripaho Fonds

Twee projecten hebben dit jaar ondersteuning ontvangen vanuit dit fonds voor cultuur- en natuurprojecten.

Pop-regelingen

De regelingen voor die grote doelgroep van makers, bands, collectieven, podia en festivals, te weten de Makers-, Programmerings-, Impuls-, Export- en Muziekeducatie-regeling, worden vanaf 2025 ondergebracht in het Jan Smeets Fonds. Hoofddoel van dit fonds is (nieuw) poptalent in de regio te ondersteunen bij hun ontwikkeling en te stimuleren, om zo de popsector in Limburg levendig en bloeiend te houden.

Het Cultuurfonds draagt bij aan de:

- Makersregeling**
Er zijn 38 aanvragen van muzikanten ontvangen, waarvan er inmiddels 14 positief zijn beoordeeld door een onafhankelijke commissie van muziekindustrie-professionals. Deze regeling is bedoeld voor muzikanten die professioneel in de muzieksector opereren en planmatig hun carrièrepad vormgeven.

- Programmeringsregeling**
Dit jaar zijn er 105 concerten en 19 festivals ondersteund. Met deze gezamenlijke regeling van Pop in Limburg en Cultuurfonds Limburg stimuleren we de spreiding van popcultuur in Limburg.
- Impulsregeling**
Dit jaar hebben 15 aanvragers een bijdrage gekregen voor innovatieve (pop)projecten die zich richten op educatie en talentontwikkeling, euregionale samenwerking, het verbinden van amateurs en professionals, en kennisdeling tussen organisaties.

Investeringsfonds Limburg filmt

Twee lange producties hebben dit jaar ondersteuning gekregen bij de ontwikkeling van hun filmprojecten. Daarnaast zijn er binnen het SkillsLab en de Industry Events meer dan 300 (unieke) filmmakers getraind om hun vaardigheden, netwerk en filmplannen te versterken en werden zes korte producties ondersteund bij realisatie.

Voordekunst

Via dit crowdfundingplatform zijn tot nu toe 42 Limburgse makers ondersteund met een matchfunding- of ontwikkelbijdrage.

Op werkbezoek in Mönchengladbach bij de Euregio-Maas-Rijn-Noord.

Euregionale samenwerking

De Euregio Rijn-Maas-Noord

Liefst 32 leden van verschillende gemeenten uit Noord- & Midden-Limburg werken nauw samen met Duitse bureaus uit Kreise Kleve, Viersen, Rhein-Kreis Neuss en Heinsberg. De noordelijke euregio helpt burgers in dit deel van Europa de weg naar elkaar te vinden. Door in gesprek te gaan en elkaar op te zoeken, worden grensoverstijgende projecten tussen Limburg en Duitsland op verschillende beleidsterreinen gestimuleerd.

Limburg het hart van Europa

Limburg maakt deel uit van drie euregio's: de Euregio Rijn-Waal, de Euregio Rijn-Maas-Noord en de Euregio Maas-Rijn (EMR). Ook hier zijn in het afgelopen jaar op verschillende thema's en onderwerpen stappen gezet om de verbinding tussen de euregio's te versterken.

"Samenwerking stopt niet bij grenzen, sterker nog: door onze unieke ligging als Limburg in het hart van Europa, is samenwerking over grenzen heen dagelijks volkomen logisch. Het is een belangrijk onderdeel om ondernemers en burgers de mogelijkheden te geven om juist elkaar nóg meer op te zoeken. Om kansen te pakken. Gemeenschappen te versterken en het bedrijfsleven te ondersteunen bij vergroten van innovatie en slagkracht", aldus de gouverneur.

Presentatie over hoe juist grenzen de Euregio kunnen verbinden en kansen die we samen kunnen creëren.

Euregio Maas-Rijn

In de afgelopen drie jaar was het voorzitterschap van de EGTS EMR in handen van de Provincie Limburg. Op 19 november 2025 is na drie jaar het voorzitterschap van Emile Roemer (namens Nederlands-Limburg) van de EGTS Euregio Maas-Rijn overgedragen aan gouverneur Jos Lantmeeters van Belgisch-Limburg. Tijdens de algemene ledenvergadering en aansluitende feestelijke overdracht van de voorzittershamer werd er gezamenlijk teruggekeken op deze periode.

Stimuleren samenwerking

Het doel van de Euregio Maas-Rijn is om de samenwerking tussen de partnerregio's makkelijker en beter te maken, zodat het gebied zich evenwichtig en duurzaam kan ontwikkelen zonder barrières aan de grenzen. Dit helpt om het dagelijks leven van inwoners in alle situaties makkelijker te maken.

Gedurende de termijn zijn er verschillende grensoverschrijdende projecten gerealiseerd voor burgers in de hele euregio, rondom thema's als mobiliteit, onderwijs, veiligheid, duurzaamheid en meertaligheid. Projecten zoals

Connect'ED, Teach³, SPONGE en het Drielandenpark leveren een bijdrage aan het goed wonen, leren en leven.

Ook het Small Project Fund bijvoorbeeld zorgt ervoor dat er kleinschalige maatschappelijke projecten op gang zijn gekomen zoals een koorfestival en mooie kunst- en architectuurprojecten, waarbij de bewoners uit Nederland, België en Duitsland elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten. De realisatie van de Drielandentrein tussen Luik en Aken (via Maastricht en Heerlen) vergroot de bereikbaarheid en verkleint afstanden tussen mensen. Ook zijn er dit jaar grote stappen gezet rondom de Einstein Telescope (ooit begonnen bij de Euregio Maas-Rijn). Daar is inmiddels een heel projectkantoor uit ontstaan dat nu aan het bidbook werkt, samen met Duitse, Vlaamse en Waalse partijen. En ook de samenwerking tussen de vijf universiteiten met betrekking tot trinationaal onderwijs is tot stand gekomen.

Koers richting de toekomst

Ook is er gezorgd voor een gezond evenwicht tussen ambitie van de Euregio Maas-Rijn en de capaciteit die

daarvoor vrijgemaakt wordt. Het werkplan en de koers naar 2030 zijn het afgelopen jaar na goed overleg en voorbereiding aangescherpt. Er zijn veel euregionale ambities en dat vraagt om (her)prioriteren van middelen, capaciteit en keuzes op welke projecten we gezamenlijk gaan inzetten. Zo is de Euregio Maas-Rijn beter in balans en kunnen we ons opmaken voor de mijlpaal van het 50-jarig jubileum in 2026.

Sinds 2017 heeft de Euregio Maas-Rijn bijna negentig miljoen euro aan financiële middelen weten te regelen uit Europese fondsen, die worden ingezet om projecten voor de euregio te starten en organiseren. Dagelijks zorgen de medewerkers van de Euregio Maas-Rijn vanuit het kantoor in Eupen dat onze gezamenlijke belangen richting de toekomst vorm krijgen. Het samenwerken in de euregio maakt ook dat alle partnerregio's en hun inwoners hiervan de vruchten plukken.

Meer informatie over de Euregio Maas-Rijn en de werkzaamheden als voorzitter in de afgelopen drie jaar is beschikbaar via de QR-code.

Interreg Euregio Maas-Rijn (2014-2020) en nieuwe programmaperiode

Grensoverschrijdende samenwerking in geval van een crisis. Overstromingen voorspellen met data van buurlanden. Samenwerkingen rond de Einstein Telescope. De afgelopen Interreg-periode heeft veel opgeleverd voor de grensregio Euregio Maas-Rijn.

In de financieringsperiode 2014-2020 werden 66 grensoverschrijdende projecten financieel ondersteund. Ze ontvingen meer dan 93 miljoen euro aan EU-middelen als investering, aangevuld met extra regionale financiering. Alle projecten zijn inmiddels afgerond en hebben nieuwe samenwerkingen in de grensregio opgeleverd. Ook in de huidige periode (2021-2027) zijn al diverse nieuwe projecten van start gegaan. Meer weten?

Groepsfoto tijdens algemene ledenvergadering Euregio Maas-Rijn in

Drukke bij de Grenslandconferentie in Sittard op 11 december 2025.

Grenzeloze samenwerking, slimme oplossingen

Samen zoeken we naar slimme en gezamenlijke oplossingen voor uitdagingen die aan beide kanten van de grens spelen. Juist door de mix van mensen en ideeën uit verschillende landen, ontstaan er verrassende, duurzame innovaties én groeit het begrip tussen inwoners van Limburg, België en Duitsland. Zo bouwen we samen aan een grensregio zonder barrières!

Snelle uitwisseling over de grens met drones

Stel je voor: er is een noodgeval in een ziekenhuis vlak bij de grens en er is geen bloedtransfusie beschikbaar. Het dichtstbijzijnde ziekenhuis ligt net over de grens in Duitsland of België. Toch is het moeilijk om daar snel hulp te krijgen. Dat komt door verschillende wetten en regels. Dat is precies waar het project EDEN Medical om draait. Het Interreg-project gebruikt drones om snel medische spullen te bezorgen en onderzoekt ook welke wetten en regels de uitwisseling in de weg staan.

Daarna zoekt het naar oplossingen, zodat hulp sneller over de grens kan gaan.

Experts verbeteren systemen voor voorspelling van wateroverlast

De overstromingen van 2021 maakten duidelijk dat wij beter met onze buurlanden moeten samenwerken. Sneller informatie delen en dezelfde voorspellingsmodellen gebruiken kan veel schade voorkomen, zeker nu extreme overstromingen vaker dreigen. Het Flood Wisdom-project brengt experts uit Nederland, België en Duitsland samen. Zij ontwikkelen hiervoor nieuwe voorspellingssystemen en een waarschuwingssysteem dat vroegtijdig kan alarmeren bij overstromingen. Zo willen ze schade en ellende bij toekomstige overstromingen beperken.

De Provincie Limburg is trots gastheer én organisatorisch leider van het Interreg Maas-Rijn-programma. Als thuisbasis van het programma zorgt de Provincie ervoor dat de samenwerking tussen de landen soepel verloopt, de EU-subsidies correct worden besteed en er tastbare resultaten worden behaald. Zo boeken wij echte resultaten en laten zien hoe krachtig samenwerking in de grensregio kan zijn.

- 11** *programmapartners zetten samen de schouders onder Interreg Maas-Rijn.*
- 32** *projecten zijn in 2025 ondersteund en meer blijven er volgen Interreg Maas-Rijn.*
- 58** *organisaties uit Limburg nemen actief deel.*
- 35** *jaar al bouwen we samen mét onze burens aan goede en duurzame oplossingen. Zo maken we Limburg én de hele regio sterker!*

Grenspaal

Op 9 juli 2025 is grenspaal 113 in het pittoreske Maasband opnieuw geplaatst. Daarmee is de historische grensafbakening hersteld. Hiermee is de grens tussen Nederland en België weer helemaal volgens de regels afgebakend. Met het oog op de uitvoering van het project Grensmaas, de rivierbeveiliging tussen Maastricht en Roosteren, moest de afgelopen zeventien jaar een reeks grenspalen worden verwijderd. Nu deze klus om de Maas 350 hectare extra ruimte te geven is afgerond, zijn de laatste vijf grenspalen tussen Urmond en Illikhoven inmiddels teruggeplaatst.

Grenslandconferentie 2025

Op 11 december 2025 werd de Grenslandconferentie gehouden in Sittard-Geleen. Het doel van de conferentie is om mensen bij elkaar te brengen die dagelijks hard werken om belemmeringen aan de grens weg te nemen op verschillende thema's en onderwerpen.

Provincie Limburg en Interreg

In Limburg denken we niet in grenzen maar in mogelijkheden.

Er is door deelnemers onder andere gesproken over de Euregio Maas-Rijn als aantrekkelijke regio om te wonen, werken en studeren, het stimuleren van grensoverstijgend toerisme, het vergroten van de veiligheid en het aanpakken van ondermijning. Ook zijn mogelijkheden verkend om energie over de grens te laten doorlopen. Tot slot is er gesproken over kunstmatige intelligentie als kans voor de grensregio en hoe we innovaties nog meer in de praktijk kunnen brengen.

3+3-Overleg

De commissarissen van de Koning uit de drie Nederlandse grensprovincies – Overijssel, Gelderland en Limburg – kwamen in het afgelopen jaar samen met de drie Regierungspräsidenten van de aangrenzende Duitse Regierungsbezirke Münster, Düsseldorf en Keulen (Noordrijn- Westfalen). In goed overleg is er gesproken over verschillende grensoverstijgende thema’s die spelen, waaronder stikstof, water en energie.

Internationale samenwerking

In Limburg werken we vaak samen met burgers, bedrijven of (overheids)organisaties uit andere landen. Ambassadeurs en (honorair) consuls spelen een belangrijke rol in het bevorderen van relaties, het behartigen van belangen en het bevorderen van culturele uitwisseling en economische ontwikkeling tussen landen of organisaties. Ook in 2025 hebben we op verschillende moment gesproken en contact gehad met (honorair) consuls en ambassadeurs.

Ambassadeurs

Ambassadeurs vertegenwoordigen, meestal voor vier jaar, Nederland in een bepaald land. Nederland heeft 150 ambassades, consulaten en vertegenwoordigers in bijna alle landen van de wereld. Ook zijn veel landen door een ambassadeur vertegenwoordigd in Nederland. De ambassadeur vertegenwoordigt zijn staatshoofd en zijn regering in het buitenland.

Het belangrijkste werk van een ambassadeur is diplomatie. Daarom brengen ambassadeurs kennismakingsbezoeken aan de provincies in Nederland. Tijdens deze bezoeken wordt kennisgemaakt met de commissaris van de Koning en worden kansen voor samenwerking besproken tussen de provincie en het land dat de ambassadeur vertegenwoordigt.

Meer weten? Lees dan:

Honorair consuls

Naast de ambassadeurs zijn er ook consuls en honorair consuls werkzaam voor een ambassade. In Limburg zijn verschillende honorair consuls van diverse landen gevestigd, waaronder Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, België en Spanje. Deze consuls behartigen de belangen van hun land en burgers in de regio, waarbij ze vaak gebruikmaken van hun lokale netwerk en kennis van de lokale gebruiken.

De honorair consuls in Limburg zijn ook verenigd in het Corps Consulaire à Maastricht, een associatie die kennis over de EU promoot en samenwerkt bij lokale initiatieven. Deze consuls zijn geen beroepsdiplomaten, maar zijn wel onmisbaar voor de internationale contacten tussen landen.

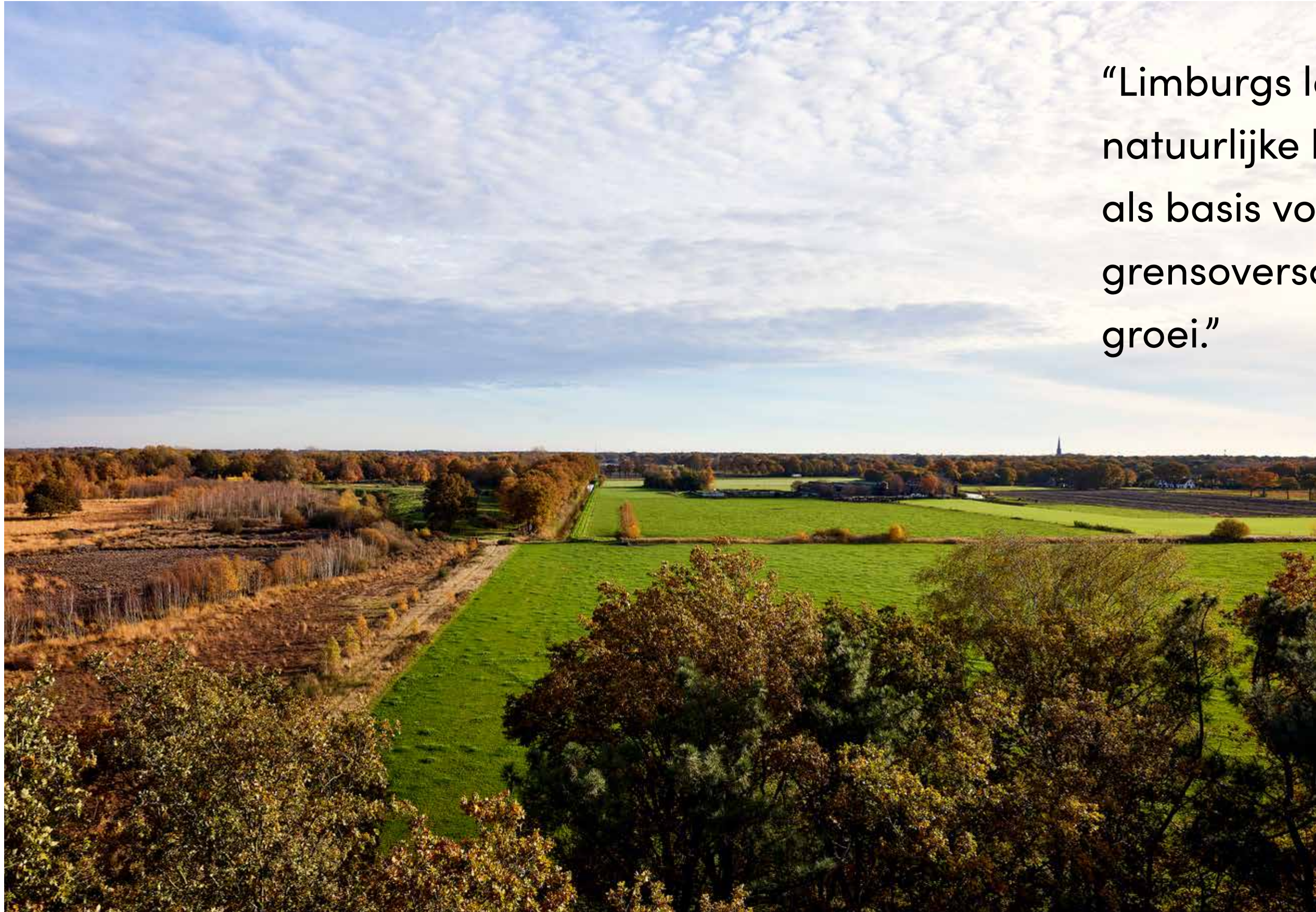

Bezoek van verschillende ambassadeurs aan Limburg.

De A67: de internationale verkeersas die België via Brabant en Limburg met Duitsland verbindt.

“Limburgs landschap:
natuurlijke kwaliteit
als basis voor
grensoverschrijdende
groei.”

Uitzicht vanaf Belfort de Vossenbergh: links Noord-Brabant (De Peel), rechts het karakteristieke 'bronsgroen' van Limburg.

Limburg en integriteit

Het waarborgen van integriteit in Limburg is een continu proces – voor Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, de ambtelijke organisatie en, breder gezien, binnen de lijn Kwaliteit Openbaar Bestuur. Ook in 2025 is verder gewerkt aan de versterking van de Limburgse integriteitsstructuur en –cultuur. Integriteit vormt immers de basis van vertrouwen, en dat vertrouwen vraagt om blijvende aandacht en versterking.

Deze koers wordt de komende jaren voortgezet. Dat gebeurt onder meer door verdere invulling te geven aan de transitie naar een responsieve overheid die naast de burger staat. Ook het brede meldloket op www.limburg.nl wordt verder ontwikkeld. Zo bouwen we voort op het draagvlak dat al is ontstaan en versterken we dit samen met onze partners in het Limburgse openbaar bestuur.

De in dit jaarverslag gebruikte cijfers zijn van de peildatum 17 december 2025.

De gouverneur speelt als provinciaal bestuursorgaan een actieve rol in het bevorderen van integriteit binnen de provincie. Over het gevoerde beleid legt hij verantwoording af aan Provinciale Staten (PS).

- Bewustwording rond integriteit is een voortdurend proces. Om de kennis en aandacht voor dit thema binnen Provinciale Staten te versterken, organiseerde de Commissie Integriteitsbevordering ook in 2025 twee interactieve bijeenkomsten. Deze commissie stelt jaarlijks een werkplan op, gebaseerd op actuele ontwikkelingen, eigen inbreng en de suggesties die zij herhaaldelijk ophaalt bij de Statenleden.
- Wanneer Statenleden geconfronteerd werden met vragen of twijfels over integriteit of mogelijke kwetsbaarheden in verband met nevenfuncties, hebben zij dit jaar contact gezocht met de gouverneur, de griffier of de extern adviseur integriteit. Dit illustreert het sterke individuele en collectieve verantwoordelijkheidsgevoel binnen Provinciale Staten en de nadruk die Statenleden leggen op de kwaliteit van het provinciale openbaar bestuur.

Provinciale Staten & integriteit

Rol en positie commissaris van de Koning binnen het integriteitsbeleid

Op basis van de Provinciewet is de commissaris van de Koning (cvdK), of gouverneur, verantwoordelijk voor het bevorderen van de integriteit in de provincie. Dit betreft Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke provinciale organisatie. Hij legt verantwoording af aan Provinciale Staten over het gevoerde beleid en is portefeuillehouder integriteit in het college van Gedeputeerde Staten.

Daarnaast heeft de gouverneur op grond van de Provinciewet een taak als rijksorgaan. Hij adviseert en bemiddelt bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen wanneer de bestuurlijke integriteit van een Limburgse gemeente of het Waterschap Limburg in het geding komt. Hij legt daarover verantwoording af aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

- Sinds 2023 hebben alle Statenleden een zogenoemd spiegelgesprek over integriteit gevoerd met de gouverneur. Ook in 2025 zijn deze gesprekken voortgezet, waarbij integriteitsbewustzijn opnieuw een centraal onderwerp was. Daarnaast heeft de gouverneur aan de fracties aangeboden om in gesprek te gaan, waarbij eveneens ruimte was om het thema integriteit te bespreken.
- De ‘Gedragscode bestuurlijke integriteit leden van Provinciale Staten van Limburg 2024’ vormt een aanvullend instrument naast de geldende wet- en regelgeving en de bijbehorende jurisprudentie. De gedragscode helpt om integriteit en de belangen van een betrouwbaar openbaar bestuur te waarborgen. Bekijk deze via de QR-code.

Bekijk ‘Gedragscode bestuurlijke integriteit leden van Provinciale Staten van Limburg 2024’ via de QR-code.

- In 2025 zijn twee meldingen ontvangen van (vermoedens van) integriteitsschendingen door Statenleden. In één geval wees een voortoets uit dat er geen sprake was van een schending. De tweede melding is niet verder in behandeling genomen, omdat het vermoeden niet op redelijke gronden was gebaseerd.
- Daarnaast is tien keer een voortoets uitgevoerd in situaties waarin sprake kon zijn van (de schijn van) belangenverstrengeling. Op basis hiervan zijn schriftelijke adviezen verstrekt aan de betrokken Statenleden.
- Als een burger, organisatie, ambtenaar of collega-volksvertegenwoordiger vermoedt dat een lid van Provinciale Staten of Gedeputeerde Staten niet-integer heeft gehandeld, kan dit worden gemeld bij de gouverneur, de griffier of rechtstreeks bij de extern adviseur integriteit. Deze zogenoemde integriteitsdriehoek is in 2025 vier keer bijeengekomen.
- De Commissie Integriteitsbevordering richt zich op het gezamenlijk en doelgericht organiseren van bijeenkomsten en workshops ter bevordering van kennis en bewustwording over integriteit binnen Provinciale Staten. In 2025 kwam de commissie drie keer in beslotenheid bijeen.

Binnen het college van Gedeputeerde Staten leeft het besef dat integriteit voortdurend aandacht vraagt. In de dagelijkse praktijk streven we naar een open cultuur, waarin het vanzelfsprekend is om gezamenlijk en in collegiale verantwoordelijkheid het gesprek over integriteit te voeren. Elk collegelid draagt daarbij in de eerste plaats verantwoordelijkheid voor het eigen handelen.

Als voorzitter van het college ziet de gouverneur toe op de naleving van gemaakte afspraken met de afzonderlijke leden en op de borging van een zuiver besluitvormingsproces. Door zowel intern als extern blijvend het gesprek over integriteit te voeren, versterken we ons gemeenschappelijke referentiekader. Alleen in gezamenlijkheid kunnen we als bestuur integer handelen én dat ook blijven doen.

Gedragscode Integriteit

De gedragscode 'Integriteit Commissaris van de Koning en Gedeputeerden Provincie Limburg' vormt een aanvulling op de geldende wettelijke kaders en bevat gedragsnormen voor de commissaris van de Koning en de gedeputeerden. Daarmee stimuleert zij transparant handelen en besluitvorming, en ondersteunt zij de naleving van integriteitsnormen. De code fungeert als moreel kompas en als praktische leidraad bij twijfel, vragen of discussies over

integriteit. Zo draagt zij bij aan het versterken en behouden van een open, transparante en integere bestuurscultuur binnen het college.

De leden van het college zijn, zowel individueel als gezamenlijk, aanspreekbaar op de naleving van de gedragscode en leggen daarover waar nodig verantwoording af. Conform de aanbevelingen van de provinciale enquêtecommissie hebben Provinciale Staten de bestuurlijke gedragscode in 2024 aangescherpt. Daarbij is extra aandacht besteed aan het melden van belangen, het lobbyverbod na aftreden, professionele omgangsvormen en het zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke informatie.

Melding nevenfuncties en neveninkomsten

- We kennen ambtsgebonden en niet-ambtsgebonden (persoonlijke) nevenfuncties.
- Persoonlijke nevenfuncties worden vooraf getoetst. Deze zijn toegestaan bij organisaties buiten Limburg, voor zover deze geen relatie hebben met de Provincie. Inkomsten worden jaarlijks opgegeven bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en zo nodig verrekend.
- Nevenfuncties worden vooraf in Gedeputeerde Staten gemeld (openbare besluitenlijst).

Gedeputeerde Staten & integriteit

Integriteit en transparantie

- De coalitiepartijen maken zich sterk voor een betrouwbare, integere en transparante overheid, zoals ook te lezen is in ons coalitieakkoord 2023-2027 ‘Elke Limburger telt!’.

De coalitiepartijen maken zich sterk voor een betrouwbare, integere en transparante overheid, zoals ook te lezen is in ons coalitieakkoord 2023-2027 ‘Elke Limburger telt!’.

Scan de QR-code voor het coalitieakkoord.

- Provinciale Staten ontvangen tevens per kwartaal een overzicht met wijzigingen.
- Nevenfuncties worden gepubliceerd op www.limburg.nl.

Bekijk de gedeputeerden en hun nevenfuncties.

Individuele beheersafspraken met gedeputeerden

Bij de benoeming van de gedeputeerden in 2023 heeft de gouverneur met hen beheersafspraken gemaakt die bijdragen aan het vergroten van het integriteitsbewustzijn en mogelijke risico’s op (de schijn van) belangenverstrengeling voorkomen.

Borging en verantwoordelijkheden beheersafspraken Gedeputeerden

Gedeputeerde	Eigen verantwoordelijkheid van de gedeputeerde.
College van Gedeputeerde Staten	Constituerend beraad 2023: nadere afspraken (en openbaarmaking).
	Daarna vanuit collegiaal bestuur tevens een gezamenlijke rol, binnen de beslotenheid van het college.
Gouverneur	Toezien op de borging en nakoming van de afspraken vanuit zorgplicht.
	Periodieke klankbordgesprekken met individuele gedeputeerden, met aandacht voor onder andere de actualiteit van afspraken en mogelijke dilemma’s, werkstijl, omgang met ambtelijke organisatie en tegenspraak.
	Algemene of terugkerende thema’s worden gezamenlijk in het college besproken.
	Duiding tijdens overleg en bijeenkomsten, bevorderen van de aandacht voor integriteitsafspraken en stimuleren van het gesprek hierover.
	Verslag over werkwijze en aanpak integriteitsbeleid via Jaarverslag Integriteit.

Overige relevante activiteiten 2025

- De collegeleden worden uitgenodigd bij de periodieke themabijeenkomsten met Provinciale Staten over weerbaarheid, integriteit en kwaliteit openbaar bestuur, laatstelijk in december 2025.
- Landelijke ontwikkelingen worden op de voet gevolgd en zowel lokaal, landelijk en interprovinciaal als met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besproken.

Een open en integere overheid is essentieel voor het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur. Ambtenaren vervullen hierin een belangrijke rol: zij dragen bij aan het behoud en de versterking van het vertrouwen dat burgers, bedrijven, instellingen en samenwerkingspartners in de overheid moeten kunnen hebben. Als Provincie werken we daarom voortdurend aan een transparante organisatiecultuur en een veilige werkomgeving, waarin ruimte is voor ambtelijke tegenspraak en waarin het vanzelfsprekend is om twijfels en dilemma's bespreekbaar te maken.

De algemeen directeur draagt de ambtelijke eindverantwoordelijkheid voor het integriteitsbeleid binnen de organisatie. Daarbij werkt hij nauw samen met de gouverneur, die binnen het college van Gedeputeerde Staten portefeuillehouder integriteit is.

De uitvoering en coördinatie van het integriteitsbeleid liggen bij het Team Integriteit van het kabinet van de gouverneur. Dit team fungeert als vraagbaak en centraal informatiepunt, en behandelt meldingen over vermoedens van niet-integer handelen binnen de ambtelijke organisatie.

Onderwerpen waren onder andere:

- gedragscode (de vertaalslag naar de praktijk)
- nevenwerkzaamheden
- voorkomen van (de schijn van) belangenverstrengeling
- aannemen van geschenken
- uitnodigingen
- declaraties
- integriteitsverklaringen
- preventie
- bewandelen van de juiste route voor meld- en klachtregelingen
- ongewenste omgangsvormen (sociale integriteit)

Acties 2025

- informer en adviseren (schriftelijk en mondeling)
- gericht doorverwijzen naar bijvoorbeeld de vertrouwenspersoon of P&O
- betrekken van interne of externe deskundigen
- (on)gevraagd signaleren en adviseren algemeen directeur
- extra aandacht voor specifieke thema's tijdens preventieve activiteiten
- trainingsactiviteiten

Ambtelijke organisatie en integriteit

Onze organisatie is een afspiegeling van de samenleving. Dat betekent dat de onrust die we in de samenleving zien nu en dan ook in ons huis voelbaar is. Tegelijk zien we dat het integriteitsbewustzijn groeit. Medewerkers herkennen dilemma's eerder en maken deze bespreekbaar. Het aantal vragen aan leidinggevend en adviesverzoeken bij Team Integriteit neemt toe. Dat geldt ook voor signalen die intern worden afgegeven en die ervoor zorgen dat we als organisatie mogelijke integriteitsrisico's kunnen ondervangen. Dit is een goede ontwikkeling.

Het is belangrijk om steeds kritisch te blijven kijken naar ons eigen handelen en hoe we dat op een integere wijze blijven doen, zodat we elkaar scherp houden en kunnen bijsturen als dat nodig is. Het is verstandig om daar blijvend aandacht voor te hebben.

In 2025 ontving het Team Integriteit vragen van uiteenlopende kanten, waaronder de gouverneur, bestuurders, directie, de clusters Personeel en Organisatie (P&O) en Concern (CON), managers, medewerkers, juristen en externe partijen.

Medewerkers kunnen integriteitskwesties bespreken met hun leidinggevende of aankaarten bij de externe vertrouwenspersonen. Wie advies wenst bij integriteitsdilemma's, kan ook terecht bij het Team Integriteit.

1. Preventie

Ons integriteitsbeleid is erop gericht goed en integer ambtelijk handelen te bevorderen en onze medewerkers tegelijkertijd tegen integriteitsrisico's te beschermen. De Provincie heeft daarvoor in de afgelopen jaren gerichte regels, kaders en instrumenten ontwikkeld. Die houden we actueel door de landelijke ontwikkelingen op de voet te volgen en met andere provincies en in de regio kennis te delen en samen te werken.

Het integriteitsbeleid maakt integraal deel uit van ons personeelsbeleid, met aandacht voor zowel regels als bewustwording. Het beleid rondom integer handelen is als onderdeel van goed ambtelijk vakmanschap stevig verankerd in de ambtelijke organisatie van de Provincie Limburg. Het is onderdeel van onze bedrijfsvoering en van ons dagelijks handelen.

1.1 Personeelsbeleid

- risicoprofiel integriteit
- werving & selectie
- Verklaring Omtrent het Gedrag
- introductiemodules integriteit
- ambtseed en -belofte
- integriteitsverklaring
- registratie nevenwerkzaamheden
- gedragscode Goed Ambtelijk Vakmanschap
- vertrouwenspersoon
- meldprocedure
- het goede gesprek
- werkoverleg
- scholing en training
- kennissuitwisseling

131 nieuwe medewerkers legden de ambtseed of -belofte af.

1.2 Eed en belofte

Sinds 1 januari 2025 leggen alle nieuwe medewerkers van de Provincie een vernieuwde ambtseed of -belofte af. Daarmee wordt nadrukkelijk stilgestaan bij de bijzondere positie en verantwoordelijkheid die het ambt met zich meebrengt, evenals bij de betekenis van goed ambtenaarschap.

De aangepaste tekst van de ambtseed of -belofte sluit beter aan bij de huidige tijd en weerspiegelt de waarden en professionele houding van provincieambtenaren in hun dagelijks werk. In de nieuwe formulering ligt de nadruk sterker op het handelen in het algemeen belang van de samenleving. Daarmee benadrukt de eed of belofte het belang van integriteit, professionaliteit en dienstbaarheid aan het publieke belang binnen de provinciale organisatie.

1.3 Ambtelijke gedragscode Provincie Limburg 2020 Goed Ambtelijk Vakmanschap

Per 1 januari 2025 is de gewijzigde gedragscode in werking getreden. De belangrijkste wijzigingen geven handvatten voor:

- zakelijke contacten met voormalige bestuurders
- relaties en het werk
- het draaideurverbod

1.4 Melding en registratie nevenwerkzaamheden en actualisatie

Nevenwerkzaamheden van medewerkers kunnen in bepaalde gevallen leiden tot (de schijn van) belangenverstrengeling. Daarom stimuleert de Provincie openheid en een actieve dialoog over dit onderwerp. Op verschillende niveaus binnen de organisatie wordt structureel het gesprek gevoerd over nevenwerkzaamheden, zodat het thema levend blijft en het bewustzijn rond integriteit verder toeneemt.

Voor het melden en vastleggen van nevenwerkzaamheden is een digitaal registratiesysteem ingericht. Medewerkers geven hierin, overeenkomstig de gedragscode, hun nevenactiviteiten door wanneer deze raakvlakken kunnen hebben met hun functie bij de Provincie. De Provincie heeft daarbij een wettelijke verplichting om deze informatie te registreren.

Sinds 2025 is aan het registratiesysteem een set basisvoorwaarden voor nevenwerkzaamheden toegevoegd. Bij iedere melding bevestigt de medewerker zijn of haar akkoord met deze voorwaarden. Het systeem wordt voortdurend geactualiseerd en medewerkers ontvangen regelmatig een verzoek om hun gegevens te controleren en waar nodig bij te werken. Zo blijft de registratie actueel en betrouwbaar.

Conform de provinciale gedragscode worden de nevenwerkzaamheden van medewerkers met functies in salarisschaal 14 en hoger tevens openbaar gemaakt via de website van de Provincie.

Op 17 december 2025 (peildatum) zijn er

268 medewerkers geregistreerd die samen

456 nevenfuncties hebben

53 nieuwe meldingen nevenwerkzaamheden

12 gewijzigde meldingen nevenwerkzaamheden

Bekijk de nevenwerkzaamheden van ambtenaren.

1.5 Scholing en vorming

Medewerkers van de Provincie kunnen zich inschrijven voor diverse interne en externe opleidingen, cursussen en trainingen over integriteit, goed ambtelijk vakmanschap, bestuurlijk-ambtelijke samenwerking, tegenspraak en weerbare overheid.

1.6 Sociale veiligheid

In 2025 is een handreiking voor leidinggevendenden ontwikkeld voor het oppakken van een signaal of melding over ongewenste omgangsvormen voor leidinggevendenden en alle stappen die daarop kunnen volgen. De handreiking geeft de leidinggevende handelingsperspectief en inzicht in de verschillende interventies. Leidinggevendenden werden meegenomen in de totstandkoming, konden meedenken en zijn geïnformeerd over het doel van de handreiking en de eigen handelingsruimte. Tevens wordt een beknopte wegwijzer ontwikkeld waar medewerkers in één oogopslag kunnen zien waar ze terecht kunnen bij kwesties inzake sociale veiligheid of integriteit. De verwachting is dat de handreiking en de wegwijzer op korte termijn ter beschikking kunnen worden gesteld.

1.7 Werkbelevingsonderzoek

De Provincie laat periodiek een werkbelevingsonderzoek uitvoeren door een extern bureau. Dit onderzoek vindt een keer per twee jaar plaats. Het volgende onderzoek vindt plaats in 2026. Thema's die in het onderzoek onder andere naar voren komen zijn integriteit, de mate van invloed van medewerkers en de bestuurlijk-ambtelijke samenwerking.

2. Stimuleren in de uitvoering

Een effectief en integraal integriteitsbeleid is meer dan alleen regels en voorschriften. Het is van belang dat we een veilige werkomgeving in stand houden, waar dilemma's in alle openheid bespreekbaar gemaakt kunnen worden. Leidinggevendenden spelen daarbij een belangrijke rol. Het Team Integriteit werd in 2025 regelmatig door leidinggevendenden benaderd voor reflecterende of adviesgesprekken.

2.1 Bijeenkomsten voor medewerkers en trainees

Voor het introductieprogramma is een module integriteit ontwikkeld. Deze wordt aan alle nieuwe medewerkers en trainees aangeboden. Het Team Integriteit verzorgt tevens op verzoek een bijeenkomst over een specifiek thema voor clusters of teams.

2.2 Informatie en communicatie

Om het integriteitsbewustzijn te stimuleren, is het van belang dat iedereen over de juiste informatie kan beschikken. Op intranet is informatie beschikbaar over het actuele integriteitsbeleid, de gedragscode, nevenwerkzaamheden, meldprocedures en andere integriteitsinstrumenten. Mededelingen over actuele ontwikkelingen worden via de normale communicatiekanalen gedaan. Intern is een nieuwe wegwijzer in voorbereiding die medewerkers de weg wijst waar zij terecht kunnen als zij het vermoeden hebben dat er iets gebeurt dat niet hoort, bij een belangenconflict of bij ongewenst gedrag.

3. Naleving en handhaving

Ambtenaren dienen zich als een goed werknemer te gedragen, volgens de voor hen geldende wet- en regelgeving en gedragscode.

3.1 Vertrouwenspersonen

Voor het bespreken van integriteitsdilemma's of om te klankborden, kunnen provincied medewerkers – naast hun leidinggevende en het Team Integriteit – terecht bij de (externe) vertrouwenspersonen. De vertrouwenspersonen garanderen strikte vertrouwelijkheid en bieden advies, ondersteuning en begeleiding op het gebied van integriteit, ongewenste omgangsvormen en psychosociale arbeidsbelasting.

De vertrouwenspersonen rapporteren over de werkzaamheden in een afzonderlijk jaarverslag, dat met de gouverneur, de directie en de ondernemingsraad besproken wordt. In 2025 is besloten met twee externe vertrouwenspersonen te gaan werken: één man en één vrouw.

3.2 Regeling melden vermoeden van een misstand

De manier waarop een medewerker melding kan doen van een vermoeden van een misstand, onregelmatigheid of inbreuk op het Unierecht is vastgelegd in een regeling. Deze regeling is voor provincied medewerkers vastgelegd in een bijlage van de cao Provincies. Deze meldingsregeling is in lijn gebracht met de eisen op grond van de Wet bescherming klokkenluiders (Wbk).

De algemeen directeur maakt jaarlijks een rapportage over de uitvoering van deze regeling, met informatie over het aantal en de aard van de meldingen, de uitkomst van eventuele onderzoeken en het standpunt van de werkgever. In 2025 zijn op grond van de regeling geen meldingen ontvangen.

3.3 Meldingen en klachten

In 2025 is één formele melding over mogelijk niet-integer handelen in de ambtelijke organisatie ontvangen. Uit de voortoets bleek dat er geen sprake was van een concreet vermoeden van een integriteitsschending.

Krijgt een medewerker te maken met ongewenste omgangsvormen en lukt het niet om dit met de betreffende persoon te bespreken, dan kan advies worden gevraagd bij de leidinggevende of de vertrouwenspersoon. Als zij er samen niet uitkomen dan kan ook een formele klacht bij de Landelijke Klachtencommissie Ongewenst Gedrag voor de decentrale overheid (LKOOG) worden ingediend. Voor zover bekend zijn er in 2025 geen formele klachten ingediend.

Afgelopen jaar is opnieuw intensief gewerkt aan het thema Kwaliteit Openbaar Bestuur en de verdere versterking daarvan binnen het Limburgse openbaar bestuur.

Samenwerking bestuurlijk Limburg

Op basis van de Provinciewet en zijn ambtsinstructie ziet de gouverneur toe op een goede samenwerking binnen het openbaar bestuur van de Provincie Limburg. Daarnaast draagt hij verantwoordelijkheid voor het bevorderen van bestuurlijke integriteit. Ook adviseert en bemiddelt de gouverneur wanneer sprake is van verstoorde bestuurlijke verhoudingen binnen een gemeente of wanneer de bestuurlijke integriteit daar onder druk staat.

Stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur

De stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur (KOB) fungeert als platform voor kennisdeling, stimulering van vernieuwing en het bespreken van bestuurlijke dilemma's die raken aan de kwaliteit van het openbaar bestuur. Onder de actuele onderwerpen vallen onder meer: de positie van de burgemeester binnen het gemeentebestuur, de veiligheid van bestuurders en volksvertegenwoordigers, bestuurlijke weerbaarheid en de integriteit bij de werving en selectie van raadsleden. Sinds januari wordt de stuurgroep ondersteund door een ambtelijke kerngroep, bestaande uit zowel provinciale als gemeentelijke medewerkers.

Kwaliteit Openbaar Bestuur

De stuurgroep is vier keer bij elkaar gekomen in 2025.

Bijeenkomsten lokale weerbaarheid

In oktober en november van 2024 en in januari 2025 hebben in het kader van de Limburgse norm zeven inspirerende sessies over lokale weerbaarheid plaatsgevonden. Burgemeesters, gemeentesecretarissen en griffiers van 27 Limburgse gemeenten deelden in deze sessies ervaringen en kennis over integriteit, veilig werken en kwetsbare processen. Deze werksessies zijn in samenwerking met het RIEC Limburg, de Provincie Limburg en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tot stand gekomen.

Bijeenkomsten screening en selectie kandidaat-raadsleden en -wethouders

Dit jaar zijn er in maart drie bijeenkomsten georganiseerd waarin aan alle aanwezige partijbestuurders van de Limburgse gemeenten een handreiking werd gegeven om te ondersteunen bij een zorgvuldige samenstelling van de lokale kieslijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Zij werden tevens nader geïnformeerd over het daaropvolgende proces van de integriteitsscreening van wethouders.

Het is van belang dat politieke partijen aandacht besteden aan het thema integriteit bij de selectie van de politieke ambtsdragers, om daarmee bij te dragen aan het integriteitsbewustzijn van kandidaten.

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Limburg (RIEC) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben medewerking verleend aan deze drie bijeenkomsten.

Gemeenten en waterschap

De gouverneur voert regelmatig gesprekken met de burgemeesters en de dijkgraaf over de kwaliteit van het openbaar bestuur binnen hun gemeente of waterschap. In deze overleggen komen onderwerpen aan bod als bestuurlijke integriteit, ondermijning en de veiligheid van zowel de bestuurders zelf als hun organisaties.

Beleidskader verboden handelingen

Als portefeuillehouder integriteit is de gouverneur verantwoordelijk voor de uitvoering van het Beleidskader verboden handelingen. De Gemeentewet stelt voor raadsleden, wethouders en burgemeesters een aantal verboden handelingen vast. Voor raadsleden en wethouders kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen bij het aangaan van overeenkomsten; voor burgemeesters ligt deze bevoegdheid bij de gouverneur.

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend wanneer het belang van de gemeente of derden niet wordt geschaad en de aanvrager geen onevenredig voordeel geniet.

De Waterschapswet bevat vergelijkbare bepalingen voor leden van het algemeen en dagelijks bestuur van waterschappen. Ook hier kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen voor het aangaan van overeenkomsten met het waterschap, terwijl de gouverneur bevoegd is om een ontheffing te verlenen aan de voorzitter van het waterschap.

In 2025 hebben Gedeputeerde Staten één ontheffing voor verboden handelingen verleend.

Voordracht ter vernietiging

Op grond van de Gemeentewet kan een besluit of een niet-schriftelijke beslissing worden vernietigd als dit besluit of deze beslissing in strijd is met het recht of het algemeen belang. Het college van Gedeputeerde Staten kan dat aan de betrokken minister mededelen.

Er zijn bij het college van Gedeputeerde Staten geen verzoeken tot voordracht ter vernietiging van een raadsbesluit ingediend.

Taakverwaarlozing

Wanneer het college van burgemeester en wethouders van een gemeente of de burgemeester een taak niet naar behoren uitvoeren, kunnen Gedeputeerde Staten of de gouverneur de uitvoering hiervan overnemen.

Artikel 124 van de Gemeentewet bepaalt dat wanneer de raad, het college of de burgemeester een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt dan wel bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht, of anderszins een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderd resultaat niet, niet tijdig of niet naar behoren tot stand brengt, besluiten Gedeputeerde Staten onderscheidenlijk de commissaris van de Koning als het de burgemeester betreft daarin namens de raad, het college of de burgemeester te voorzien ten laste van de gemeente.

Verzoeken om toepassing van het regime van taakverwaarlozing bereiken het college van Gedeputeerde Staten en de gouverneur slechts sporadisch. Een verzoek om daartoe over te gaan kan ook door een burger worden ingediend. In het verslagjaar heeft de gouverneur één dergelijk verzoek ontvangen. Dit verzoek richtte zich op het functioneren van een burgemeester.

Het regime van de taakverwaarlozing is echter enkel van toepassing op taken van het college van burgemeester en wethouders dan wel een burgemeester die in medebewind worden uitgevoerd. De wettekst spreekt van: 'een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde beslissing'. Met 'deze wet' wordt hier de Gemeentewet bedoeld. Het regime van taakverwaarlozing is niet van toepassing op autonome taken van een college van burgemeester en wethouders dan wel een burgemeester. Dus niet op taken die hen in de Gemeentewet zijn toebedeeld dan wel taken die een gemeente uit eigen beweging heeft opgepakt.

Het verzoek dat hem in het verslagjaar heeft bereikt, heeft de gouverneur moeten afwijzen, omdat het hier dus ging om een autonome taak van een burgemeester. Tegen het besluit op een verzoek staat geen mogelijkheid van bezwaar en beroep open. Zie daartoe de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 17 oktober 2018 (ECLI : N L: RVS:201 8:3324).

Breed Loket

Het voormalige meldpunt bestuurscultuur is eind 2023 ingebed in de bestaande organisatie. Daarvoor is het Breed Loket ingericht. Dit is bereikbaar via de contactpagina op de website van de Provincie. In het verslagjaar zijn geen meldingen ontvangen. Ten aanzien van de eind 2024 ontvangen melding werd in 2025 geconstateerd dat deze geen betrekking heeft op een vermoedelijke integriteitsschending door een bestuurder of ambtenaar van de Provincie.

De Limburgse Norm

Een weerbare overheid biedt tegenwicht aan ondermijning. De urgentie van het verstevigen van weerbaarheid groeit in de huidige context van een verhardende georganiseerde criminaliteit. Daarnaast is er sprake van toenemende agressie tegen en intimidatie van bestuurders, ambtenaren en volksvertegenwoordigers. Weerbaarheid van overheidsorganisaties is en blijft dan ook een belangrijk onderdeel van het breed offensief van de gezamenlijke overheid tegen ondermijning.

Bestuurlijke weerbaarheid zorgt ervoor dat een overheidsorgaan zowel bestuurders, ambtenaren als inwoners zoveel mogelijk probeert te beschermen tegen ondermijnende criminaliteit.

Wil je meer weten over de Limburgse Norm, bekijk www.limburgsenorm.nl.

De Wet Bibob

Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van het team Bibob is het voortdurend onder de aandacht brengen van ondermijnende activiteiten en de bijbehorende risico’s waarmee de Provincie wordt geconfronteerd. Hiermee wordt beoogd het bewustzijn binnen de organisatie te vergroten. Zo wordt tijdens de introductiemodule integriteit voor nieuwe medewerkers standaard een korte presentatie over de Wet Bibob gegeven. Elk cluster binnen de Provincie heeft ook al in het verleden een presentatie over de Wet Bibob ontvangen.

In 2025 onderzocht het team Bibob 19 zaken op basis van meldingen uit de eigen organisatie of conform de Bibob-beleidsregels. Met de publicatie van de nieuwe beleidsregels wordt verwacht dat het aantal onderzoeken in 2026, met name voor subsidies, zal toenemen.

Begin 2025 is het team versterkt met een extra Bibob-onderzoeker. Het kernteam bestaat nu uit één coördinator/onderzoeker, twee onderzoekers, twee juristen en een controller. Het team Bibob neemt deel aan diverse landelijke overleggen met als doel kennis en ervaringen te delen en om met elkaar van gedachten te wisselen over specifieke Bibob-vraagstukken.

Actualisatie beleid

In het begin van het jaar zijn de nieuwe Beleidsregels voor de toepassing van de Wet Bibob Provincie Limburg 2025 in werking getreden. Behalve bij omgevingsvergunningen wordt een Bibob-onderzoek standaard uitgevoerd bij aanvragen die vallen onder de subsidieregeling Restauratie Monumenten 2024-2027. De bijlage bij de beleidsregels bevat een overzicht van risicoactiviteiten, ingedeeld naar risicocategorie.

In het najaar van 2025 zijn de beleidsregels verder geactualiseerd voor het onderdeel vastgoedtransacties. Daarnaast zijn de relevante voorwaarden rondom de Wet Bibob verwerkt in de bijbehorende vastgoeddocumenten. De aanbestedingsdocumenten worden ook nog conform dit beleid aangepast.

Naar aanleiding van de actualisatie van het provinciaal Bibob-beleid zijn de werkprocessen per onderwerp geëvalueerd. In samenwerking met de inhoudelijke clusters van de Provincie zullen deze werkprocessen verder worden uitgewerkt en geoptimaliseerd.

Data Protection Impact Assessment

In 2025 is het team Bibob gestart met het opstellen van een Data Protection Impact Assessment (DPIA) en een vernieuwd Privacyreglement Bibob. In het kader van het Bibob-onderzoek worden namelijk persoonsgegevens verwerkt. Een DPIA is een instrument uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) dat gebruikt wordt om de risico's van gegevensverwerkingen in kaart te brengen en te mitigeren.

Verbetering dienstverlening

In het afgelopen jaar is er ook werk gemaakt van het optimaliseren van het Bibob-proces, onder andere via:

- Het verbeteren van de communicatie met betrokkenen, door het Bibob-vragenformulier te herzien. Zo is er, naast het algemene vragenformulier, ook een specifiek vragenformulier voor natuurlijke personen respectievelijk rechtspersonen ontwikkeld.
- Naar aanleiding van een ondermijningscasus heeft het thema ‘bestuurlijk afpakken’ aandacht gekregen. Er zijn afspraken gemaakt om het werkproces ‘Bewaken ontvangst vorderingen’ te actualiseren, waarbij dit thema expliciet is geïntegreerd.
- Ook onderzoeken we de mogelijkheden om het Bibob-proces verder te digitaliseren door middel van de implementatie van een zaakstelsel.

Wat is Bibob?

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) biedt bestuursorganen de mogelijkheid om vergunningen, subsidies, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten te weigeren of in te trekken als er een ernstig gevaar bestaat dat deze misbruikt worden voor criminele activiteiten, zoals witwassen of fraude. Het doel van de wet is de integriteit van het openbaar bestuur te waarborgen en te voorkomen dat de overheid onbedoeld criminele activiteiten faciliteert.

“Nederland kan wel
wat éxtra Limburg
gebruiken.”

*Uitzicht in de Maasduinen, met de
uitkijktoren van de Afferdense Duinen in
beeld.*

Colofon

Met bijzondere dank aan alle collega’s van de Provincie Limburg voor hun tekstuele bijdrage aan dit jaarverslag.

Interviews Limburgers
Ron Meijers, Taaladmiraal Copywriting, Nuth

Hoofdstuk Integriteit
Sandra Muijs en Suzanne Gelissen

Fotografie interviews en thema beelden
Dick Holthuis Photography

Fotografie
Aron Nijs, Stefan Koopmans, Weert de Gekste, Johan Horst, Euregio Maas-Rijn en de bijdragen van verschillende collega’s van de Provincie Limburg.

Vormgeving en concept
Perron 9 - brand strategy and design

Eindredactie algemeen
Hub. Haenen

Drukwerk
Andi Smart Print Solutions

De digitale versie van dit jaarverslag vindt u op www.limburg.nl/bestuur/commissaris-koning

© 2026, Provincie Limburg

Het jaarverslag van commissaris van de Koning oftewel de gouverneur van Limburg - Emile Roemer biedt een inkijkje in de dagelijkse praktijk van zijn werk in en voor Limburg. Naast feiten en cijfers en een uitgebreid (beeld) overzicht, kijktips van video's zijn er ook uitgebreide interviews te lezen met mensen die elke dag de handen uit de mouwen steken om Limburg nóg mooier en leuker te maken.

"We hebben hier grenzeloos veel mogelijkheden, wij zien en creëren kansen en blijven deze ook elders op de agenda zetten. Want we hebben elkaar nodig om vooruit te komen. Als we door blijven zetten, kan Limburg de motor zijn van veel positieve ontwikkelingen – in de regio, in het land en ook in Europa".

Emile Roemer

provincie
Limburg

